

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΓ'

ΔΕΥΤΕΡΑ, 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1946

ΑΡΙΘ. 1—2

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος: Ὁ εἰσαγωγικός λόγος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου. Ὁ λόγος τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων καί τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας, κλ.— *Τῆς Διευθύνσεως*: Τό στήριγμα τῶν πιστῶν (ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ).— *Ἰωάννου Ν. Καρμίρη* Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Ἡ μόρφωσις τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου. — Ἡ συνδρομὴ τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος.— Ἀνακοίνωσις τῆς Συνδικτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν σχέσεων μετὰ τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν.— Ἡ ἀλληλεγγύη τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν.— *Παρατηρήσεων Στέλλη*: Ἡ «Ἐκκλησία».— Σπάνιον Ἰωβιλαῖον.— Ὅ,τι ἀνεμένετο.— *Χρονικά*.

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ἹΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τῇ 22α παρελθόντος μηνὸς Ἰουλίου ἡ. ἡ. καὶ ὥρα 10η πρωινή συνήλθεν εἰς πρώτην συνεδρίαν ἐν τοῖς Γραφείοις τοῦ Συνδικτικοῦ Μεγάρου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δαμασκηνοῦ ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς ἑκτακτον δεκάτην αὐτῆς Συνέλευσιν, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 3)7)46 Β.Δ. δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 200)3-7-46 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Πρὸ τῆς ἐναρξέως τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱεραρχίας ἐτελέσθη εἰς τὸν ἱ. Καθεδρικὸν Ναὸν τῶν Ἀθηνῶν ἡ θεία λειτουργία ὑπὸ τοῦ νεωτέρου τῇ τάξει Ἱεραρχοῦ Σεβ. Σιασινοῦ καὶ Σιατίστης κ. Ἰακώβου, περιστοιχιζομένου ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἱεραρῆς Συνόδου καὶ παρισταμένων τοῦ τε Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος καὶ πάντες οἱ Σεβ. σύνοδρον μετέβησαν εἰς τὸ συνοδ. μέγαρον, ἐνθα, ἀρχομένης τῆς συνεδρίας ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριῶν τῆς Ἱεραρῆς Συνόδου, ἡ Α. Μ. εἶπε τὸν ἀκόλουθον εἰσηγητικὸν λόγον, παρισταμένου καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Ἀντ. Παπαδήμου:

Εἶναι δεδικοιολογημένη ἡ συγκίνησις, ὑπὸ τῆς ὁποίας συνέχομαι τὴν στιγμὴν αὐτήν, προκειμένου νὰ κηρύξω τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱεραρῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἔχω εὐ-

γνώμονα τὴν διάθεσίν μου πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ εὐλογήσαντος τὴν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συγκέντρωσιν ἡμῶν, τοῦτο μὲν ἵνα συσκαρθῶμεν καὶ ἀποφασίσωμεν ἐπὶ τόσων σοβαρῶν τῆς Ἐκκλησίας ζητημάτων, τοῦτο δὲ ἵνα ἔχωμεν τὴν προσωπικὴν ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν, ἣτις πάντοτε προάγει καὶ οἰκοδομεῖ τὴν ἀποστολὴν τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ εἶναι τοσοῦτω μᾶλλον εὐλογος ἡ συγκίνησις αὐτή, ὅσα ἐννέα ὀλόκληρα ἔτη παρήλθον ἀπὸ τῆς τελευταίας τακτικῆς Συνελεύσεως τῆς Ἱεραρχίας, ἔτη πλήρη γεγονότων καὶ διὰ τὸ Ἔθνος ἡμῶν καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

Δὲν θ' ἀπασχολήσω διὰ μακρῶν τὴν Ἱεραρχίαν, ὅπως ἴσως ἐν τισὶ θὰ ὤφειλον, μὲ τὰ γεγονότα αὐτά, διότι ὅλοι τὰ γνωρίζομεν, διότι ὅλοι τὰ ἐξήσαμεν. Ὁ Ἅγιος Θεὸς ἠθέλησε νὰ εὐλογήσῃ καὶ πάλιν τὴν ἀπόδοσιν εἰς ἡμᾶς, τοὺς ἐπιζῶντας, τῆς Πατρίδος μας ἐλευθέρως, κατόπιν ὑπερτριτοῦς στυγνῆς δουλείας, κάτω ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐδοκιμάσθη σκληρότατα ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ, χωρὶς ὅμως ποτὲ νὰ ἀποκαρτερῆσθαι, χωρὶς νὰ λυγίσῃ, διότι ἐπίστευεν, ἐπίστευεν εἰς τὴν ἐλευθερίαν, ἐπίστευεν εἰς τὸν Θεὸν τῆς δικαιοσύνης. Καὶ τὴν πίστιν αὐτὴν δὲν ἐπέδειξε μόνον εἰς τοὺς ἀγῶνας ἐπάνω εἰς τὰ Ἡπειρωτικὰ καὶ Μακεδονικὰ βουνά, ὅταν ἠγωνίζετο ν' ἀποκρούσῃ τοὺς εἰσβολεῖς εἰς τὴν χώραν ἡμῶν, δὲν τὴν ἐπέδειξε μόνον ἐνώπιον τῶν ἀφορήτων στερήσεων καὶ τῶν ἀθρόων φυλακίσεων καὶ τῶν ὁμαδικῶν ἐκτελέσεων, εἰς τοὺς ὁποίους μετὰ τόσης ὀμότητος καὶ ἀπανθρωπίας προήρχοντο οἱ κατακτηταί, ἀλλὰ τὴν ἐνεφάνισε σταθερὰν καὶ ἀκαμπτον καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν τῆς σκοτεινῆς δουλείας μὲ μίαν καθολικὴν ἀντίστασιν, μὲ μίαν θετικὴν ἀντίδρασιν κατὰ τῶν κατακτητῶν. Κάθε ἑλληνικὴ οἰκογένεια ἐφιλοδόξει νὰ ἔχη καὶ ἕνα ἀφανῆ ἥρωα καὶ ἕνα μάρτυρα ἐκ τῶν σπλάγγων αὐτῆς. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς πράγματι ὑπερέβαλλεν ἑαυτὸν κατὰ τὴν τελευταίαν δοκιμασίαν του. Ἀερίζει κάθε τιμὴ καὶ κάθε ἐκδήλωσις εὐγνωμοσύνης πρὸς ὅλον ἐκεῖνον τὸν κόσμον τῶν ὑπερασπιστῶν τῆς Πατρίδος, οἱ ὁποῖοι, διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, ἐθυσίασθησαν εἴτε εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν, εἴτε εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος. Νομίζω, ὅτι ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τῆς Συνελεύσεως τῆς Ἱεραρχίας θὰ

ἔπρεπεν αὕτη νὰ διαδηλώσῃ καὶ ὡς Σῶμα τὴν ἱεράν αὐτὴν ὀφειλὴν πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς μας ἥρωας.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶπω, ὅτι μέσα εἰς τὴν κόλασιν αὐτὴν τῆς δουλείας καὶ τῶν παντοίων δεινῶν, ἡ Ἐκκλησία ἐπράξε τὸ καθήκον της. Οἱ Ποιμένες αὐτῆς καὶ ὁ Κλῆρος καθόλου, ἐναγκαλισθέντες στοργικὰ τὰ χεμαζόμενα τέκνα τῶν, περιέθαλψαν αὐτὰ, τὰ ἐχειραγώγησαν, ἐστάθησαν πλησίον τῶν παραστάται καὶ ἀντιλήπτορες, προεκινδύνευσαν μαζί τῶν, τοὺς ἐχάριζον πάντοτε ἀπὸ τὴν ἀνεξάντλητον ἀγάπῃ τῶν, μὲ μίαν φράσιν ἐβεβαίωσαν, διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, καὶ διὰ λόγων καὶ δι' ἔργων, τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν πόσον βαθειὰ πιστεύει ὁ ἑλληνικὸς Κλῆρος εἰς τοὺς ἐλευθέρους θεσμούς, πόσον πιστεύει εἰς τὴν Πατρίδα του καὶ πόσον τιμᾷ καὶ ζῆ τὰς παραδόσεις τοῦ Ἔθνους του.

Θὰ ἐθεώρουν παράλειψιν καθήκοντος, ἂν δὲν ἀνεφερόμην ἰδιαιτέρως εἰς τὰς θυσίας τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου χάριν τῆς Πατρίδος κατὰ τὴν περίοδον τῆς Κατοχῆς. Ὁ Ἐφημεριακὸς Κλῆρος τῆς Ἑλλάδος, συνεχίζων ἐπαξίως τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις, ἔδωκε κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν εἰς τὸν βωμὸν τῆς Πατρίδος ἕνα ἀριθμὸν θυμάτων καταπληκτικὸν ἔναντι τῶν ἄλλων τάξεων, τηρουμένων βεβαίως τῶν ἀναλογιῶν. Εἰς 235 ἀνέρονται οἱ ἐκτελεσθέντες ἢ ὑποκύβαντες εἰς βασάνους Ἱερεῖς, ἔναντι τῶν ὁποίων δημιουργεῖται διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πολιτείαν ἰδιαιτέρον χρέος.

Καὶ ἐνῶ, ὅταν ἡ χώρα ἡμῶν ἐλυτρώθη ἀπὸ τὸν Κατακτητὴν καὶ ἀνέπνεε πάλιν ἐλευθέρᾳ, ἐπιστεύετο, ὅτι ἔτερματίσθησαν τὰ δεινὰ αὐτῆς καὶ θὰ εἰσῆρχετο εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀναρρώσεως τῆς, δυστυχῶς ἀνέκυψε μετ' ὀλίγον τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα, τὸ ὁποῖον τόσα φοβερά καὶ ἀνεπανόρθωτα ἐπεσώρευσε εἰς τὴν πατρίδα μας. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ χάους ἐκείνου καὶ τῆς αἱματοχυσίας ἐπεσκέφθη, ὡς γνωστὸν, ὁ Βρετανὸς Πρωθυπουργὸς κ. Τσῶρτσιλ τὰς Ἀθήνας, συμπαραστατούμενος ἀπὸ τοὺς ἐκλεκτοτέρους συνεργάτας του, καὶ μετὰ μακρὰς συσκέψεις μετὰ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου καὶ ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν Συμμάχων ἐλαμβάνοντο ἐξαιρετικὰ μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως. Οὕτω ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐκαλεῖτο, ἢ μᾶλλον ἐπετάσσετο, διὰ τὴν ἀνάληψιν τῶν καθηκόντων τοῦ Ἀντιβασιλέως καί, πέραν αὐτοῦ, διὰ νὰ λάβῃ, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Συμμαχικῶν Δυνάμεων, ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἐπέβαλλον αἱ φρικταὶ τῶν στιγμῶν ἐκείνων περιστάσεις. Δὲν εἶναι τῆς παρούσης ὥρας νὰ ἀναφέρωμεν τὰ δραματικὰ ἐκεῖνα γεγονότα, γνωστά, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄγνωστα εἰς ὑμᾶς. Ὅταν ἀπομακρυνθῶμεν χρονικῶς τῶν γεγονότων αὐτῶν καὶ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τοὺς ἀτμοὺς τῆς περιόδου αὐτῆς, θὰ βεβαιωθῇ κατὰ

τρόπον ἀπόλυτον, ὅτι ὁ Προκαθήμενος ὑμῶν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐλησμόνησε τὸ καθήκον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὡς Ἀντιβασιλέως, ὑποχρεωμένου νὰ αἰσθάνεται, νὰ σκέπτεται καὶ ἀποφασίζῃ κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς ἀνωτέρας ἀντιλήψεως τοῦ καθήκοντος ἔναντι ὀλοκλήρου τοῦ Ἔθνους. Πάντοτε ἕνα καὶ μόνον, "Ἅγιοι ἀδελφοί, εἶχον ἀποκλειστικὸν σκοπὸν: Πῶς μέσα εἰς τὴν δίνην ἐκείνην καὶ τὸ χάος, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε ριφθῇ ἡ Πατρίς μας, πῶς θὰ δυνηθῶ νὰ ἀνοίξω δρόμον διὰ νὰ περάσῃ τὸ Ἔθνος. Καὶ ἐν πολλοῖς, ἐν κυρίῳ λόγῳ, μὲ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν βοήθειαν τῶν Συμμάχων, ἐπετεύχθη τοῦτο. Ἦδη ἡ χώρα τελεῖ ἐν λειτουργίᾳ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος καὶ ἡ Κυβέρνησις αὐτῆς εἶναι ἀπόρροια τῆς συνειδήσεως, τῆς θελήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἐὰν ἔχω προσωπικῶς μίαν ἱκανοποίησιν, εἶναι, ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι μου εἰς τὴν πατρίδα μας ἐν τὴν κρίσιμοις στιγμαῖς,—διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν φράσιν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων—ἦσαν ὑπηρεσίαι προερχόμεναι ἀπὸ ὄργανον, ἀνήκον εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Ποιμένων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Καὶ τώρα ἄς ἔλθωμεν εἰς τὸν σκοπὸν τῆς συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας. Πρὸ τούτου ὅμως νομίζω, ὅτι εἶναι πρέπον νὰ φέρωμεν τὴν σκέψιν πρὸς τὸν ἐκλιπόντα ἐκ τοῦ μέσου ἡμῶν αἰδιδιμον προκατόχον ἡμῶν, τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Χρυσόστομον, ὁ ὁποῖος πράγματι ὑπενθυμίζει τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ ὁποῖος διὰ τὴν νεωτέραν Θεολογικὴν ἐπιστήμην θὰ παραμείνῃ ὁ ἀσύγκριτος εἰς μάθησιν καὶ ἐπιστημονικὴν παραγωγὴν. Διὰ τὸν ἀείμνηστον Χρυσόστομον νομίζω, ὅτι δὲν ἐξαρκοῦν λέξεις, ὅσον δὴποτε παραστατικά, διὰ νὰ προσδιορισθῇ ἡ γόνιμος μάθησίς του καὶ ἡ ἀνεγνωρισμένη ἀρετὴ του. Ὁ Κύριος ἄς ἀναπαύῃ παρ' Αὐτῷ τὴν μακαρίαν ψυχὴν του.

Τὰ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ θεωρῶ σκόπιμον νὰ ἀντιπαρέλθω. Τόσον μόνον σημειῶ, ὅτι, ὅταν, μετὰ τὰ συντελεσθέντα κατὰ τὴν κανονικὴν καὶ νόμιμον ἐκλογὴν Ἀρχιεπισκόπου καὶ μετ' αὐτὴν, ἀφέθη ἐλευθέρᾳ ἡ Ἐκκλησία νὰ ρυθμίσῃ τὰ καθ' ἑαυτὴν ὡς πρὸς τὸ Ἀρχιεπισκοπικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον τόσον εἶχε συνταράξει τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὰς συνειδήσεις τῶν πιστῶν, συνήλθε, συμφώνως πρὸς τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς Κανόνας, καὶ διὰ τῆς Συνόδου τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Β. Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ Μείζων Ἱερά Σύνοδος καὶ ἐξέδωκεν ὁμοψήφως τὴν γνωστὴν ἀπόφασιν αὐτῆς, διὰ τῆς ὁποίας, διαδηλοῦσα τὴν ὁμολογίαν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἔθηκε τέρμα εἰς τὸ Ἀρχιεπισκοπικὸν ζήτημα. Λυποῦμαι, ὅτι τὸ θέμα τοῦτο, συνδεόμενον μὲ τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, εἶναι εὐλογον νὰ μὴ παρέχῃ τὴν ἀπαιτουμένην ἄνεσιν διὰ νὰ δικαιολογήσῃ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐλέγχθη ὑπὸ τινος τῶν Σεβ. Ἀρχιερέων ἐν τῇ Μείζονι Ἱερᾷ Συνόδῳ, ὅτι,

δηλαδή, καὶ ἂν εἶχεν ἀποθάνῃ ὁ κανονικῶς ἐκλεγείς Ἀρχιεπίσκοπος, ἀπετέλει στοιχειῶδες καθήκον τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἥν ἐξέδωκε διὰ τῆς Μείζονος Ἱερᾶς Συνόδου ἀπόφασιν, ὄχι μόνον πρὸς βεβαίωσιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀποφυγὴν ἐθνικῶν καταστροφῶν εἰς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας καὶ δὴ τὰ ἐκτὸς τοῦ Κράτους Ἑλληνικᾶ Πατριαρχεῖα, τὰ ὁποῖα, ἄλλως, μὲ τὸ πρωτοφανὲς ἐκεῖνο εἰς τὴν Ἱστορίαν προηγουμένου ἐν Ἑλλάδι, θὰ παρεδίδοντο εἰς τὴν διάκρισιν ἀλλοδόξων καὶ ἀλλοπίστων κοσμικῶν δικαστηρίων.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν, νομίζω, ὅτι πρέπει ἐν συντόμῳ ν' ἀναφέρω τινὰ περὶ αὐτῶν.

Ἐθρηνήσαμεν ἐσχάτως πάντες τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βενιαμίν, Ἱεράρχου μὲ βαθεῖαν σύνεσιν καὶ μὲ ὑποδειγματικὴν προσήλωσιν εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ τὸ ἐκ τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ δημιουργηθὲν κενόν, θεῖα εὐδοκία, ἐπληρώθη διὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Μαξίμου τοῦ Β', Ἱεράρχου μὲ ἀνωτέραν προσωπικότητα, τὴν ὁποῖαν κοσμεῖ ἡ βαθεῖα συναίσθησις τῆς μεγάλης ἀποστολῆς του καὶ ἡ πίστις του ἐπ' αὐτὴν, ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὰς μεγάλας παραδόσεις τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἡ εὐγενής του διάθεσις νὰ δώσῃ νέαν ζωὴν εἰς τὸ κεντρὸν τῆς Ὀρθοδοξίας. Καὶ οἱ πρῶτοι καρποὶ τῆς προσπάθειας αὐτῆς ἤρξαντο νὰ ἀναφαίνωνται. Ἦδη, τελευταῖον, ἀπεδόθησαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Κων)πόλεως τὰ ἀφαιρεθέντα ἀπ' αὐτῆς Νοσοκομεῖα καὶ λοιπὰ Ἰδρύματα Βαλουκλῆ καὶ ἐχορηγήθησαν παρὰ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ εἰς τοὺς ναοὺς καὶ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Ἰδρύματα. Πολλῆς ἀκόμη σημασίας εἶναι ὁ περιορισμὸς τῆς χρήσεως τῆς τουρκικῆς γλώσσης κατὰ τὴν διδασκαλίαν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης, ἡ ὁποῖα τόσῃν πνευματικὴν εὐφορίαν ἐχάρισεν εἰς τὸ Γένος ἡμῶν καὶ τὴν Ὀρθόδοξον καθόλου Χριστιανωσύνην. Καὶ ἡ εὐνοϊκὴ ρύθμισις τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν Ἑλληνικὴν παροικίαν τῆς Ἰμβροῦ ζητημάτων ἀποτελεῖ ἐν ἐπί πλεον στοιχεῖον τῆς ἀγαθῆς ἐξελίξεως τῶν εἰς τὴν εὐρυτέραν μέριμναν τῆς Ἐκκλησίας ὑπαγομένων θεμάτων, τὰ ὁποῖα μὲ τόσῃν φιλικὴν διάθεσιν ἐξετάζει ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἐπίσης διάστημα ἡ Ἐκκλησία ἐστερηθῆ καὶ ἐτέρου τῶν διακεκριμένων αὐτῆς ἡγητῶρων, τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Κυροῦ Νικολάου. Τὸν θρόνον αὐτοῦ κατέλαβεν ὁ ἡδὴ Πατριάρχης Χριστοφόρος, τοῦ ὁποῖου αἱ ὑπέρτεροι πνευματικαὶ, ἀλλὰ καὶ ἐθνικαὶ ἀρεταὶ εἶναι τοῖς πᾶσι γνωσταί. Ἡ εὐρυμάθειά του καὶ ἡ ἀμετάθετος προσήλωσις του εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Κανονικοῦ συστήματος τιμοῦν ἰδιαί-

τέρως τὸ πρόσωπον τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Ἁγίου Ἀλεξανδρείας. Ἐνδεικτικῶς σημειοῦται ἀκόμη, ὅτι ὑπὸ τὴν πατρικὴν σκιάν τοῦ σεπτοῦ τούτου Ἱεράρχου χιλιάδες Ἑλλήνων, κατὰ τὰ τελευταῖα τῆς δοκιμασίας καὶ τοῦ πολέμου ἔτη, (κυρίως δὲ οἱ τῶν ἐν Ἀφρικῇ Ἑλληνικῶν Δυνάμεων), εὗρον τὴν φιλοξενίαν καὶ τὴν προστασίαν ἀληθινὰ πατρικὴν, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου μὲ συγκινούσαν ἀγωνίαν ἐβοήθει παντοιοτρόπως διὰ τὴν διάσπασιν τοῦ ἐπισιτιστικοῦ ἀποκλεισμοῦ τῆς Ἑλλάδος.

Περὶ τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων θὰ εἴπω μόνον, ὅτι ἀνεγνωρίσθη καὶ τύποις ὁ Μακαριώτατος Τιμόθεος, διότι εἶναι γνωστόν, ὅτι ἐπὶ πέντε καὶ πλέον ἔτη ἤρνεϊτο νὰ ἀναγνωρίσῃ αὐτὸν ἡ Κυβέρνησις τῆς Παλαιστίνης, χωρὶς βεβαίως τοῦτο νὰ ἐμποδίξῃ αὐτὸν διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων του καὶ ν' ἀναγνωρίξεται ὡς κανονικὸς Πατριάρχης ὑπὸ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Οὕτω ἡ Α. Μακαριότης συνεχίζει, παρὰ τὴν παρεμβληθεῖσαν ἀσθένειάν του, διὰ τὴν ὁποῖαν ἐκφράζομεν βαθεῖαν τὴν συμπάθειάν μας, συνεχίζει ἀκούραστα τὰ ἔργα του, τὰ ὁποῖα μᾶς δίδουν καθαρὰ τὸν τύπον τῆς βαθείας του πίστεως ἐπὶ τὴν μεγάλην ἀποστολὴν τῶν Ἱερῶν Προσκυνημάτων τοῦ Παναγίου Τάφου. Ἦδη, κατόπιν ἐνεργειῶν, περὶ ὧν ἄλλοτε, τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ἀνέκτησε καὶ πάλιν τὸν τίτλον του ὡς Ἑλληνικοῦ Ὀρθοδόξου Πατριαρχείου *de facto*. Ἡ τοιαύτη ἀποκατάστασις, γιγνομένη παρὰ τῶν ἐκεῖ μεγάλων φίλων τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς στιγμάς, καθ' ἃς τὸ Ἑλληνικὸν Γένος ἀναλίσκει τὴν ὄλην προσπάθειαν αὐτοῦ διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῶν ἐθνικῶν αὐτοῦ πεπρωμένων, πληροῖ πάντας ἡμᾶς μὲ βαθεῖαν ὄλωσ συγκίνησιν καὶ χαράν. Τὴν τοιαύτην ἱκανοποίησιν καὶ ἐμπιστοσύνην ἡμῶν σκιάζει δυστυχῶς τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἡ καταβαλλομένη παρὰ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας ἄλογος προσπάθεια πρὸς σφετερισμὸν τῶν ἐκεῖ εἰς τοὺς Ἑλληνας ἀνηκόντων δικαιωμάτων ἐπὶ τῶν Ἱερῶν Προσκυνημάτων, ὡς καὶ ἡ παρὰ τῶν Ἀραβοφῶνων καταβαλλομένη προσπάθεια πρὸς ὑπεΐσδυσιν αὐτῶν εἰς τὴν διαχείρισιν κατ' ἀρχὴν, εἰς τὴν διοίκησιν μετ' ὀλίγον, αὐτοῦ. Πιστεύομεν, ὅμως, ὅτι, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων θὰ διέλθῃ καὶ τὴν δοκιμασίαν αὐτὴν καὶ θὰ δυνηθῇ ἀπερίσπαστον νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον του.

Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου εὐοίωνους ἔχομεν τὰς εἰδήσεις. Ἐχομεν πάντα λόγον νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ἡ ἀπὸ δεκατετραετίας ὕφισταμένη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτὴν κρίσις λίαν συντόμως θὰ παρέλθῃ καὶ θὰ ἀποκαταθῶν ἡ ἐν αὐτῇ τάξις καὶ εὐρυθμία. Ἡ πλήρωσις τῶν χηρευουσῶν θέσεων Ἀρχιεπισκόπου καὶ Μητροπολιτῶν θὰ σημάνῃ τὸ τέρμα τῆς σημειωθείσης κρίσεως καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς καλυτέρας αὔριου. Ἦδη θεωροῦνται ἐξομαλυνθεῖσαι αἱ

προϋποθέσεις της έκλογής 'Αρχιεπισκόπου Κύπρου και θα καταργηθούν οι έν τῷ μεταξύ έκδοθέντες νόμοι, οἵτινες ἀνέτρεψαν τὴν τάξιν τῶν Κανονισμῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κύπρου.

Τέλος, ἀναφέρω τὴν ἐκλογὴν τοῦ Πατριάρχου τῆς Ρωσίας Ἀλεξίου, Ἱεράρχου πολλῶν ἀρετῶν, τὰς ὁποίας ἰδιαίτερος ἐπέδειξε κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Λένινγκραδ, παντοιοτρόπως ἐνισχύων καὶ περιθάλπων τὰ ἀμυνόμενα κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς πόλεως πνευματικὰ του τέκνα, τὰ ὅποια παρηκολούθει καὶ εἰς αὐτὰς τὰς προκεχωρημένας γραμμὰς. Τέλος, σημειοῦμεν τὴν ἄρσιν τοῦ Βουλγαρικοῦ σχίσματος, ὑπὸ τὰς γνωστὰς προϋποθέσεις, τὰς ὁποίας πρὸ ἐτῶν εἶχε θέσει ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία.

Καὶ τώρα ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα θεμάτων τῆς Ἱεραρχίας :

α) Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἤδη ἀπὸ τοῦ πρώτου ἑλληνικοῦ Συντάγματος τῆς Ἐπιδαύρου τοῦ 1822 ὠρίσθη ὡς ἐπικρατοῦσα ἐν Ἑλλάδι θρησκεία ἡ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἀπὸ δὲ τοῦ 1833 διὰ τοῦ ἀπὸ 23 Ἰουλίου 1833 Διατάγματος «τῆς διακηρύξεως περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας» καθιερώθη καὶ τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἥτις οὕτω διοικητικῶς κατέστη ἀνεξάρτητος ἀπὸ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, μεθ' οὗ ὁμοῦ εἶναι ἀναποσπαστῶς συνδεδεμένη δογματικῶς. Τὸ κανονικὸν τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀνεγνώρισε καὶ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλη Ἐκκλησία διὰ τοῦ «Συνοδικοῦ Τόμου» τῆς 29 Ἰουνίου 1850.

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος τοῦ 1911 (ἡ διάταξις δ' αὕτη εὑρηται ἀπαρράλκτως διατυπωμένη καὶ εἰς τὰ προηγούμενα Συντάγματα τῶν ἐτῶν 1844 καὶ 1864, ὡς καὶ εἰς τὸ Σύνταγμα τοῦ 1927) καθιεροῖ τὴν ἀπαρασάλευτον τήρησιν πάντων τῶν ἱερῶν, ἀποστολικῶν καὶ συνοδικῶν κανόνων καὶ ἱερῶν παραδόσεων (ἐφ' ὅσον δὲν ἀντιβαίνουν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος), ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν οἱ κανόνες οὗτοι ἀναφέρωνται εἰς τὸ δόγμα ἢ τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας, δοθέντος, ὅτι τὸ Σύνταγμα οὐδεμίαν διάκρισιν ποιεῖται μετὰ τῶν δογματικῶν καὶ τῶν διοικητικῶν κανόνων καὶ παραδόσεων, οὐδ' ὑπάρχει ἄλλως τὸ ἀντικειμενικὸν κριτήριον τῆς διακρίσεως ταύτης. Σημειοῦμεν πάντως, ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν πενηκονταετίαν τὸ ζήτημα τοῦτο ἐστασιάζθη ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, δι' ἀποφάσεως δὲ ἀνωτάτου παρ' ἡμῖν δικαστηρίου ἐγένετο δεκτὸν ὅτι διὰ τῆς εἰρημένης διατάξεως τοῦ Συντάγματος καταχωρώθησαν μόνον οἱ κανόνες καὶ αἱ παραδόσεις αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὰ θρησκευτικὰ δόγματα τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἐπὶ τοῦ ἐσφαλμένου τῆς σκέψεως ταύτης δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ ἐπιμεινῶμεν—διότι δὲν εἶναι τοῦ παρόντος—ἀναφερόμενοι ἀπλῶς εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ

θέματος τούτου σοφὴν πραγματείαν τοῦ ἀειμνήστου προκατόχου ἡμῶν Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου.

Ἀπὸ ἀπόψεως ἤδη νομοθετικῆς τακτικῆς, ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς κατοχυρώσεως τῶν διὰ τοῦ Συντάγματος θεοπισθέντων καὶ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀπονεμηθείσης ἰδιαίτερας καὶ εἰδικῆς προστασίας, ἡ Πολιτεία ἤσκησεν ὠρισμένας ἀρμοδιότητας ὑπὸ τὸ πνεῦμα, καὶ οὐχὶ σπανίως ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς μερίμνης ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα ζητημάτων τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ τοιαύτη ὁμοῦς ἀρμοδιότης τῆς Πολιτείας δὲν περιορίσθη ἐπὶ μόνον τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἠσκήθη πολλάκις (ὡς μὴ ὄφειλε) πέραν τῶν κεινονομιζόμενων, ὥστε νὰ ὑπομνησκη πολιτικοκρατικὸν σύστημα, ὅπερ εἶναι ξένον πρὸς τὴν συνείδησιν καὶ τὴν παράδοσιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Δέον ἐπομένως ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας—Πολιτείας καὶ ἐν τῇ ἀναθεώρησιν τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος νὰ ληφθῇ πρόνοια, ὥστε νὰ διασφαλισθῇ ἡ ἀδιατάρακτος συνεργασία Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, ἡ ὁποία, ἐξ ἱστορικῶν καὶ ἐθνικῶν λόγων, ἀποτελεῖ αἴτημα, ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὴν ψυχὴν τοῦ Ἑλληνος Χριστιανοῦ, ὅστις ἐγνώρισε πάντοτε συμπαραστάτας αὐτῷ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πολιτείαν. Οὕτω νὰ ληφθῇ πρόνοια, ὅπως ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων ἡ γνώμη τῆς Ἐκκλησίας μὴ ἔχη συμβολικὴν καὶ τυπικὴν ἀπλῶς σημασίαν.

Δέον νὰ ἀποφευχθῇ, ὅπως ἀνήκει εἰς μόνην τὴν Πολιτείαν, κυριαρχικῶς καὶ ἐλευθέρως ἐνεργεῖσιν, ἡ ρύθμισις τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων πρέπει νὰ ὑπάρχη ἀρμονικὴ καὶ πλήρης ἡ συνεργασία Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας. Τοῦτο φρονοῦμεν, ὅτι πραγματοποιεῖται, ἐὰν ἡ ρύθμισις τῶν καὶ τὴν Πολιτείαν ἐνδιαφερόντων ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἐνεργῆται παρὰ τῆς Πολιτείας μετὰ συμφωνον τῆς Ἐκκλησίας γνώμην, τῆς Πολιτείας δικαιομένης νὰ μὴ ἀποδεχθῇ τὰ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας προτεινόμενα, ἀλλὰ καὶ μὴ δυναμένης ἐναντίον αὐτῶν νὰ ἀποφασίσῃ. Οὕτω θὰ ἔδει νὰ ρυθμισθῇ διὰ Συνταγματικῆς διατάξεως (ἐν ἄρθρῳ 1 ἢ 2 τοῦ Συντάγματος), ὅτι πᾶσα πρότασις νόμου ὑποβάλλεται καὶ πᾶσα ἐκδοσις διατάγματος τόσοσιν κανονιστικοῦ (κατὰ νομοθετικὴν τ. ἔ. ἐξουσιοδότησιν) ὅσον καὶ ἐκτελεστικοῦ, προκαλεῖται μετὰ προηγουμένην συμφωνον γνωμοδότησιν τῆς Ἐκκλησίας, λαμβανομένης ἀρμοδίως παρὰ τοῦ δικαιοῦντος αὐτὴν Σώματος. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου πᾶν νομοθετικὸν μέτρον ἀφορῶν τὴν Ἐκκλησίαν θὰ προκαλεῖται τῇ συναιέσει αὐτῆς, χωρὶς ἀντιστοίχως νὰ ὀφίσταται καὶ οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν τῆς Πολιτείας πρὸς ρύθμισιν τοῦ θέματος κατὰ τὰς ἀντιλήψεις τῆς Ἐκκλησίας. Φρονοῦμεν ὅτι ἡ κατὰ τοιοῦτον

τρόπον ρύθμισις τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας—Πολιτείας ἐξυπηρετεῖ πράγματι τὰ ἀνώτερα ἔθνικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ συμφέροντα. Βεβαίως γνωρίζω, ὅτι θὰ ἀκουσθοῦν καὶ γνώμαι ἀντίθετοι, ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς πλήρη ἢ ἀτελεῖ χωρισμὸν Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας. Ἀναγνωρίζω τὸ θεωρητικῶς ὀρθὸν τῆς ἀπόψεως ταύτης. Προβλέπω ἀκόμη ἀσφαλῶς, ὅτι εἰς τὸ μέλλον, προσεχὲς ἢ ἀπώτερον, ἢ λύσις αὐτῆ θὰ δοθῆ, διότι εἶναι δεδομένον ὅτι, ὡς τὰ πολιτεύματα καθίστανται φιλελεύθερα, ἐπὶ τοσοῦτον αἱ Ἐκκλησίαι ἀνακτοῦν τὰ κυριαρχικά των δικαιώματα. Πρὸς τὴν ἄποψιν αὐτήν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, εἶχε συνταχθῆ καὶ ὁ Ἰδρυτὴς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἀείμνηστος Διμ. Γούναρης, τοῦ ὁποῦ εἶναι γνωστὰ αἱ φιλελεύθεραι καὶ προοδευτικαὶ ἰδέαι. Ἐγραφε λοιπὸν τῷ 1921 «θεωρῶ τὸν χωρισμὸν Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ὡς ἀπολύτως ὀρθὸν θεωρητικῶς», ἀλλ' ὅτι παρουσιάζονται ἀκόμη «πραγματικαὶ δυσχέρειαι διὰ τὰς βαθεῖας ρίζας, ἃς ἔχει τὸ καθεστῶς ἐξ ὀλοκλήρου τῆς ἱστορίας τοῦ παρελθόντος» καὶ ὅτι «βεβαίως ἡ πρόοδος ἄγει εἰς τὸν χωρισμὸν, ὅστις ἔσεται τὸ τέρας τῆς ἐξελιξέως» καὶ, τέλος, ὅτι ὑπάρχει ἔν διαμέσον ἀκόμη στάδιον, ὑπὸ μορφῆν, ἢ ὁποῖα, μᾶλλον προσεγγίζουσα εἰς τὸ θεωρητικῶς ὀρθόν, θὰ διευκόλυνε τὴν πλήρη αὐτοῦ ἐπικράτησιν».

Ἐτερον θέμα εἶναι τὸ τῆς Διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ θεσμὸς τῶν συνελεύσεων τῆς Ἱεραρχίας, ἥτις, κατὰ τὰς Κανόνας, ἀποτελεῖ τὴν μόνην διοικοῦσαν καὶ βουλευομένην ἀρχὴν τῆς Ἐκκλησίας, καθιερώθη ἤδη ἀπὸ ἐτῶν, τὸ δὲ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς πρὸς αὐτὸ ἀνακοινώσεως τῆς ἐπελθούσης μεταβολῆς, ἐχαρακτήρισε τὸ καθιερωθὲν νέον σύστημα διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας «ὡς μᾶλλον πρὸς τοὺς ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὴν ἀρχαίαν τῆς Ἐκκλησίας τάξιν σύμφωνον», τὸ προῖσχουσάν δὲ τῆς διαρκοῦς ἀντιπροσωπευτικῆς Συνόδου ὡς εἰσαχθὲν καὶ εὐλογηθὲν «διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν καιρῶν».

Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δέον νὰ ἐρευνηθῆ, εἶναι τὸ ζήτημα τοῦ καθορισμοῦ τοῦ χρόνου τῶν συνελεύσεων τῆς Ἱεραρχίας, χάριν τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν ἀνωτέρων συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας. Εὐλογον κατ' ἀρχὴν κρίνεται, ὅπως ἡ Ἱεραρχία συνέρχεται εἰς ὅσον τὸ δυνατόν μικρότερα χρονικὰ διαστήματα, ὥστε νὰ ἀσκή κατὰ τὸ δυνατόν αὐτοπροσώπως τὰ κυριαρχικά αὐτῆς δικαιώματα καὶ νὰ ἐπιλύη ταχύτερον καὶ ἀσφαλέστερον τὰ προκύπτοντα ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα. Δοθέντος ὅμως ὅτι αἱ Σύνοδοι τῆς Ἱεραρχίας δὲν δύνανται ἐκ τῶν πραγμάτων νὰ εἶναι τοσοῦτον συχναί, τὰ πλεῖστα τῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ ἐπιλύωνται παρὰ τῆς ἐκπροσωπούσης αὐτὴν ὀλιγομελοῦς Ἱεραρ. Συνόδου, εἰς ἣν θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ μεταβιβάζεται καὶ ἐκχωρεῖται ἡ κανο-

νικὴ ἀρμοδιότης τῆς Ἱεραρχίας.

Προσωπικῶς, κρίνομεν σκόπιμον τὴν ἀνὰ διατίαν ἐπὶ τοῦ παρόντος τακτικὴν σύγκλησιν τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἐκτάκτως ὁσάκις παρίσταται ἀνάγκη.

Ἄλλο θέμα ὑπ' ὄψει τῆς Ἱεραρχίας εἶναι ἡ ἠθικοθησκευτικὴ διάπλασις τῆς νεολαίας. Ἡ φροντίς, ἀλλὰ καὶ ἡ στοργὴ τῆς Ἐκκλησίας δέον ὅλως ἰδιαιτέρως νὰ στραφῆ πρὸς τὴν ἀναπτυσσομένην Ἑλληνικὴν γενεάν. Ἡ ἠθικοθησκευτικὴ διάπλασις τῆς νεολαίας ἀποτελεῖ, σήμερον ἰδιαιτέρως, τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ ἔθνικοῦ καὶ χριστιανικοῦ οἰκοδομήματος. Τὰ διαρρεῦσαντα τῆς δουλείας ἔτη, μὲ τὴν σημειωθεῖσαν βαθεῖαν ἠθικὴν καὶ κοινωνικὴν κρίσιν, ἐβάρυναν ἐπικινδύνως τὴν νεανικὴν ψυχὴν. Ἐάν δὲ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν, ὅτι κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν οὔτε τὸ σχολεῖον, ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ οἰκογένεια ἠδυνήθησαν νὰ σταθοῦν ἐπαρκῶς ἀντίρροποι εἰς τὴν σημειωθεῖσαν ἠθικὴν πτώσιν, εὐκόλως δύναται τις νὰ ἀντιληφθῆ τὴν μεγάλην κρίσιν, ἥτις ἐσημειώθη εἰς τὴν ψυχὴν τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας. Διὰ τοῦτο Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία δέον νὰ στρέψωσιν ἀμέσῃ τὴν προσοχὴν αὐτῶν πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν νέων. Καὶ ἡ ἐκπαίδευσις αὐτῆ πρέπει νὰ προσλάβῃ χαρακτήρα καθαρῶς ἑλληνοχριστιανικόν. Διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν μόρφωσιν τῆς νεολαίας παρέχεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εὐρὺ τὸ στάδιον. Τὰ Κατηχητικὰ σχολεῖα δύνανται ὀργανοῦμενα καὶ συστηματοποιούμενα ν' ἀποτελέσωσιν ἀξιόλογα πνευματικὰ κέντρα. Εἰς αὐτὰ ὅμως δὲν θὰ πρέπει νὰ περιορίζηται ἡ ξηρὰ ἀνάπτυξις ἐκκλησιαστικῶν τινῶν θεμάτων, ἀλλὰ νὰ ἐπεκτείνεται ἡ διδασκαλία ἐπὶ τῶν καθ' ὄλου πνευματικῶν, ἠθικῶν καὶ χριστιανικῶν προβλημάτων, ἰδιαιτέρως εἰς τὰ ἀνώτερα σχολεῖα, ὥστε νὰ πραγματοποιηθῆ καὶ ἡ ἠθικὴ διαπαιδαγώγησις τῆς νεολαίας καὶ ἡ πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ κατάρτισις αὐτῆς. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῆς διαπλάσεως τῆς νεολαίας συνδέεται ἀμέσως μὲ τὴν διαμόρφωσιν τῆς οἰκογενείας, ἥτις εἶναι ὁ κυριώτερος καὶ μονιμώτερος συντελεστὴς τῆς διαπλάσεώς της. Κατ' ἀκολουθίαν δέον ἢ προσπάθεια τοῦ Κλήρου νὰ στραφῆ καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν, ἐξ ἧς προσπάθειαι διττῆ θὰ εἶναι ἡ ὠφέλεια: τῆς οἰκογενείας καὶ, δι' αὐτῆς, τῆς νεολαίας. Ἐτι πλέον ἐνδείκνυται ἡ ἐνίσχυσις τῶν ἐν τοῖς σχολείοις διδασκομένων θρησκευτικῶν μαθημάτων. Τὸ μάθημα τοῦτο δέον τὸ μὲν νὰ θεωρηθῆ ὡς κύριον, τὸ δὲ νὰ διδάσκηται εἰς περισσοτέρας τῶν διδασκομένων ὥρας. Καὶ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ μαθήματος αὐτοῦ δέον νὰ καταβληθῆ ἢ καὶ ἀνωτέρω σημειωθεῖσα προσπάθεια τῆς πληρεστερας καὶ ἀρτιωτέρας διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τούτου, θεωρουμένου ὡς κατ' ἐξοχὴν ἠθικοῦ—καὶ οὐ μόνον θρησκευτικοῦ—μαθήματος. Οἱ Λόγοι τῶν Μεγάλων Πατέρων καὶ Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ αἱ διδασκαλαὶ τῶν μεγάλων

ἠθικῶν φιλοσόφων, ἐνδείκνυνται νὰ ἔχουν θέσιν εἰς τὴν διδακτέαν ὕλην.

Τέλος, δέον νὰ καταβληθῇ μέριμνα, ὅπως, τῆ φροντίδι τῆς Ἐκκλησίας, ἐκδίδονται ἀνά ὀρισμένα χρονικά διαστήματα εἰδικαί ἠριθμημένα διὰ τὴν νεολαίαν διατριβαί, αἵτινες θὰ ἀποτελέσωσιν ἀργότερον μίαν πλήρη σειρὰν «ἠθικῆς καὶ χριστιανικῆς διὰ τὴν νεολαίαν βιβλιοθήκης». Τὰ θέματα τῶν μονογραφῶν αὐτῶν δέον νὰ ἐκλέγονται καὶ νὰ ἀναπτύσσονται κατὰ τὸν πλεόν ἐπιμελεμένον καὶ ἐπαγωγὸν τρόπον, ὥστε ἡ ἀνάγνωσις αὐτῶν νὰ μὴ ἀποτελῇ ὑπόδειξιν πρὸς τὴν νεολαίαν. ἀλλὰ ἐπιθυμίαν αὐτῆς. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ διάδοσις θὰ εἶναι ταχύτερα καὶ ἡ ἐπιτυχία ἀσφαλεστέρα.

Ἄλλο ζήτημα εἶναι ἡ φιλανθρωπικὴ δράσις τῆς Ἐκκλησίας. Αὕτη θὰ πρέπη νὰ ἐκδηλωθῇ κατὰ τρόπον μονιμώτερον καὶ ἀσφαλέστερον. Βάσιν τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς δύνανται νὰ ἀποτελέσωσι τὰ ἤδη κατὰ ἐνορίας Φιλόπτωχα Ταμεία, ἀναδιοργανούμενα ὅμως. Ἡ Ἐκκλησία πολλὰ δύναται εἰς τὸν τομέα τοῦτον νὰ ἐπιτελέσῃ. Ἡ ἱστορία τῆς καὶ ἡ νωπὴ δράσις τῆς κατὰ τὴν περίοδον τῆς Κατοχῆς ἀποτελοῦν περιφανῆ παραδείγματα. Ἡ δράσις τῆς Ε.Ο.Χ.Α. (Ἐθνικοῦ Ὄργανισμοῦ Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης) τόσον εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν, ὅσῳ καὶ τὰς λοιπὰς Μητροπόλεις, μᾶς διδὲι τὸ μέτρον τῶν δυνατοτήτων τῆς Ἐκκλησίας. Ἐχῶ ὑπ' ὄψει μου ὅτι μόνον ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ διέθετεν 6.000 περίπου ἐθελοντῶν καὶ ἐθελοντίδων. Ἔδιδε τροφὴν εἰς ὑπὲρ 80.000 παιδιῶν ἡλικίας 3—6 ἐτῶν ἡμερησίως. Παρεῖχεν ἰδιαιτέραν τροφὴν εἰς τὰς ἐγγύους γυναίκας καὶ θηλαζούσας μητέρας, γάλα εἰς τὰ βρέφη, ὠργάνωσε κέντρα διημερεύσεως, ἴδρυσεν δεκάδα μικρῶν ὄρφανοτροφείων, ἐπέτυχεν τὴν υἰοθεσίαν πρὸς συντήρησιν 3.000 περίπου παιδιῶν, ἴδρυσεν ἐξωσχολικά συσσίτια διὰ χιλιάδας ἐργαζομένων νέων καὶ νεανίδων, ἐξησφάλισε τὴν κατ' οἶκον ἰατρικὴν περίθαλψιν τῶν ἀσθενῶν εἰς ὅλας τὰς ἐνορίας καὶ τὴν παροχὴν φαρμάκων, ἐβόηθησε τοὺς φυλακισμένους καὶ τὰς οἰκογενεῖας αὐτῶν, ἐπεχορήγει τὰς οἰκογενεῖας τῶν ἐκτελεσθέντων, ἀριθμουμένας εἰς χιλιάδας κλπ. Ἀνάλογα περίπου ἐγένοντο εἰς τὰς ἑκασταχοῦ Μητροπόλεις. Δὲν ὑποστηρίζω βεβαίως, ὅτι συντρέχουν καὶ σήμερον αἱ αὐταὶ προϋποθέσεις, οὔτε ἐξ ἐπόψεως ἀναγκῶν, οὔτε ἐξ ἐπόψεως δυνατοτήτων. Ὑπάρχουν ὅμως αἱ αὐταὶ βασικαὶ ἀρχαί. Ἀλλὰ χρειάζεται κατὰ τοῦτο, ὡς εἶπον, ὀργανώσις τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ὄχι μόνον κατὰ τοῦτο, ἀλλ' ἐν παντί, διότι, ὅπως ὅλοι γνωρίζομεν, ἡ Ἐκκλησία ἐξ ἐπόψεως ὀργανώσεως παρουσιάζει καθυστέρησιν πολλὴν ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ προβλήματα, τὰ ὅποια ἀνακύπτουν μᾶλλον εἰς τὴν σύγχρονον ζωὴν. Ἡ ἐργασία ὅμως αὕτη ἀνήκει εἰς τὸ κέντρον. Ἄν δὲν ὀργανωθῇ τὸ κέντρον καὶ δὲν ἀναπτυχθῇ εἰς

αὐτὸ ὁ ἐκκλησιαστικὸς Ὄργανισμὸς κατὰ λόγον συστηματικόν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ βοηθηθῶν, ὅπως δικαιούνται, αἱ Ἱ. Μητροπόλεις, καὶ οὕτω θὰ ἐξακολουθήσωμεν νὰ ἔχωμεν τὰ ἀξιέπαινα παραδείγματα τῶν ἐπὶ μεροῦς Ἱ. Μητροπόλεων, περιορισμένου ὅμως ἐνδιαφέροντος καὶ ἄνευ γενικωτέρας σημασίας διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐκ τῶν ὑπ' ὄψει τῆς Ἱεραρχίας θεμάτων εἶναι καὶ τὸ τῆς μορφώσεως τοῦ Κλήρου. Ἡδη λειτουργοῦσιν ἐξ Ἐκκλησιαστικῶν Σχολαῖ καὶ δέκα Ἐκκλησιαστικὰ Φροντιστήρια εἰς τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον καταβάλλει τὴν μισθοδοσίαν τοῦ προσωπικοῦ καὶ τὰ ἐξόδα τῆς λειτουργίας αὐτῶν. Ὅπως ἦτο ἀναπότρεπτον, μαζὺ μὲ τὰ ἄλλα ἔπαυσαν καὶ αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ Σχολαὶ λειτουργοῦσαι κατὰ τὴν περίοδον τῆς Κατοχῆς, καὶ τὰ ἐνεῦθεν δημιουργηθέντα κενὰ εἰς τὰ στελέχη τῆς Ἐκκλησίας εἶναι πολλά. Παρὰ ταῦτα, θέλω νὰ ἐπισύρω τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως, ὥστε ἡ πλήρωσις τῶν κενῶν αὐτῶν νὰ μὴ ἐπιζητηθῇ κατὰ τρόπον πρόχειρον. Εἶναι πολλὰ βεβαίως αἱ δυσχέρειαι, τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζουν οἱ Σεβ. Ἱεράρχαι εἰς τὰς Μητροπόλεις αὐτῶν ἐκ τῆς ἐλλείψεως κληρικῶν. Ἐν τούτοις εἶναι ἀνάγκη, ὀργανικὴ ἀνάγκη, ἡ ἀπόκτησις μεμορφωμένου κλήρου, καὶ ταύτην δέον νὰ ἐπιδιώξωμεν ἀποφασιστικῶς.

Συναφῆς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς μορφώσεως τοῦ Κλήρου εἶναι καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀποκατάστασις αὐτοῦ. Τὸ παρελθὸν ἔτος ἐγένετο ἐν μέγα βῆμα. Ἦτο τὸ καλύτερον, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ γίνῃ. Ὁ τότε Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. Μαντζαβίνος πολὺ μὲ ἐβόηθησεν εἰς τοῦτο. Τῷ ὀφείλονται πολλοὶ διὰ τοῦτο χάριτες. Σπανίως ἐδοκίμασα εἰς τὴν ζωὴν μου τόσῃ συγκίνησιν καὶ ἱκανοποίησιν, ὅσῃν εἶχον, ὅταν, τὴν παραμονὴν τῆς ἀναχωρήσεώς μου διὰ Λονδίνον, ἔθετον τὴν ὑπογραφὴν μου, ὡς Ἀντιβασιλέως, εἰς τὸν νόμον ἐκεῖνον περὶ μισθοδοσίας τῶν Ἐφημερίων. Βεβαίως ὁ νόμος οὗτος ἔχει ἀνάγκη πολλῶν τροποποιήσεων, αἱ ὁποῖαι ἐπεδιώχθησαν ὑπὸ τοῦ ἡδῆ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐπισκευμάτων, ἀλλὰ δὲν ἐπετεύχθησαν εἰσέτι, διὰ τὰς γνωστὰς οἰκονομικὰς δυσκολίας, τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζει τὸ Κράτος. Ἐνδεικτικῶς σημειοῦμεν, ἐκτὸς τῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐφημερίων, καὶ τὴν μεταβολὴν τῆς μορφῆς τῆς ἐνοριακῆς εἰσφορᾶς ὡς ἐσόδου ἀμέσου φόρου.

Ἀλλὰ πέραν τῶν θεμάτων τούτων, τὰ ὁποῖα ἐτέθησαν ὑπ' ὄψιν τῆς Ἱεραρχίας, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα ἐπίσης σοβαρά, ὅπως, ἐπὶ παραδείγματι, τὸ ζήτημα τῆς γνωστοποιήσεως τῶν γάμων πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀδείας αὐτῶν, σύμφωνον πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἐν ἰσχύϊ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἐχομεν ἐπίσης τὸ ζήτημα τοῦ προσηλυτισμοῦ καὶ τῶν ξένων προπαγανδῶν, περὶ τῶν ὁ-

ποίων προβλέπει τὸ 1 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος. Ἡ ἐπ' αὐτοῦ νομοθεσία εἶναι ἀτελής, δὲν ρυθμίζει πολλὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου περιπτώσεις, καὶ ἐξ ἐπόψεως δικονομίας εἶναι ἀπρόσφορος καὶ μακρά. Ἐχομεν πρὸς τοῦτο ἀνάγκη ἑνὸς πλήρους καὶ συγχρονισμένου νομοθετήματος.

Βεβαίως ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ζητήματα γενικῆς φύσεως, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν πρόσδοκον τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱεραρχίας θὰ προκύψουν, ὅπως τὸ σκόπιμον ἢ μὴ τῆς διατηρήσεως τοῦ ὅρου «ἀνεκτὴ» πᾶσα ἄλλη θρησκεία, ἐκτὸς τῆς ἐπικρατοῦσης, ἐν τῷ Συντάγματι, τὰ κωλύματα τοῦ γάμου κλπ., ἀλλὰ καὶ αὐτὰ θὰ ἐξετασθοῦν προσηκόντως παραπεμπόμενα προηγουμένως εἰς Ἐπιτροπὰς, ὅπως πρέπει νὰ γίνῃ καὶ διὰ τὰ ἤδη τεθειμένα, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας ἐπεξεργασίας αὐτῶν.

Αὐτὰ εἶχον νὰ εἴπω εἰς μίαν σύντομον εἰσηγῆσιν πρὸς τὴν Σὴν Ἱεραρχίαν. Ἐλπίζω ὅτι τὰ πορίσματά της θὰ τύχουν εὐμενοῦς ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ Κράτους. Καὶ ἡ ἐλπίς αὐτὴ δὲν εἶναι ἀόριστος. Στηρίζεται εἰς τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰδιαίτερος τοῦ κ. Προέδρου αὐτῆς καὶ τοῦ κ. ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργοῦ, οἱ ὅποιοι ἔχουν τὴν εὐγενῆ φιλοδοξίαν καὶ τὴν εὐλαβῆ διάθεσιν νὰ βοηθήσουν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ κατοχυρώσουν τὰ δίκαια αὐτῆς μέσα εἰς τὰ Κανονικά της πλαίσια. Πιστεύω, ὅτι διερμηνεύω διὰ τοῦτο ὀμόθυμον τὸ αἶσθημα τῆς Ἱεραρχίας, ἐκφράζων τὰς θερμὰς αὐτῆς εὐχαριστίας.

Τελειῶνών πιστεύω, ὅτι ἀνταποκρίνομαι πλήρως εἰς τὴν συνείδησιν τῆς Ἱεραρχίας, ἐάν, ἐξ ὀνόματος αὐτῆς, ἀπευθύνω ἕνα ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν καὶ τὰς εὐλογίας αὐτῆς πρὸς τοὺς ἐπανελθόντας εἰς τὴν ἀγκάλην τῆς Πατρίδος πολυπαθεῖς ἀδελφοὺς Δωδεκανησίους. Ἐπὶ 637 ὀλόκληρα ἔτη διήλθον ἐν συνεχεῖ δουλείᾳ, καὶ ὁμως ἐκράτησαν ἀκραιφνῆ τὴν ἐθνικὴν τῶν συνειδησιν καὶ ἀμόλυντον τὴν ἑλληνικὴν τῶν ψυχῆν. Εἶμαι ἰδιαίτερος εὐγνώμων πρὸς τὸν Θεόν, ὅτι εἰς ἐμὲ ἐπεφύλαξε τὸν ὠραῖον κληρὸν νὰ γίνω τὴν 15 Μαΐου π. ἔτους ἐν Ρόδῳ ὁ καλὸς ἀγγελος τῆς ἐλευθερίας τῶν ἀδελφῶν τῆς Δωδεκανήσου.

Βεβαίως ἔχομεν καὶ ἄλλους ἀδελφοὺς ὑποδούλους καὶ σκληρὰ δοκιμαζομένους μάλιστα κάτω ἀπὸ μίαν στυγνὴν τυραννίαν. Εἶναι οἱ ἀδελφοὶ τῆς μαρτυρικῆς Βορείου Ἠπείρου. Εἶναι βέβαιοι, ὅτι θὰ ἔχωμεν σύμφωνον τὴν γνώμην τῆς Ἱεραρχίας, ὅπως ἐξ ὀνόματος αὐτῆς ἀπευθυνθῶμεν πρὸς τὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας τῶν Συμμάχων καὶ ἐπικαλεσθῶμεν σύντονον τὴν συνδρομὴν αὐτῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὴν κατάπαυσιν τῶν περαιτέρω δεινῶν τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Β. Ἠπείρου, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τὴν ἐπιστροφήν τῆς τοσοῦτ' ὀφθαλμοφανοῦς ἐλλειψομένης ἐλλληνικωτάτης ταύτης χώρας, καὶ μάλιστα εἰς

κοινούς συμμαχικούς ἀγῶνας, εἰς τοὺς κόλπους τῆς Μητρὸς τῆς.

Ἄς ἐλπίσωμεν, Ἄγιοι Ἀδελφοί, ὅτι θὰ ἐπικρατήσῃ δικαιοσύνη εἰς τὸ προσεχές Συνέδριον τῆς Εἰρήνης. Ἄς ἐλπίσωμεν, ὅτι τὰ κείμενα τῶν Συνθηκῶν θὰ ἐκφράζουν καὶ εἰς ἀποφάσεις τῶν ἰσχυρῶν Συμμάχων τοὺς εὐφήμες λόγους, διὰ τῶν ὁποίων ἐπληροῦντο οἱ αἰθέρες ὑπὲρ τῶν δικαίων καὶ τῶν θυσιῶν τῆς Ἑλλάδος, ὅταν αὕτη παρέδιδεν ἑαυτὴν ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν κοινὸν Συμμαχικὸν ἀγῶνα κα' ὑπενθύμιζεν εἰς τοὺς ἀμφιρρέποντας τὸ καθήκον τῶν πιστευόντων εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἐλευθερίας.

Καὶ ἤδη, κηρύσσων τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱ. Συνελεύσεως τῆς Ἱεραρχίας, ἐπικαλοῦμαι ἐπ' αὐτὰς τὴν εὐλογίαν τοῦ Κυρίου.

Μεθ' ὃ λαβὼν τὸν λόγον ὁ Ὑπουργὸς τῶν Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Ἀντώνιος Παπαδημιτρίου, εἶπε τὰ ἑξῆς :

Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι,

Ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ Κοινωνίαν, τὴν ὁποῖαν ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν, αἰσθητοποιῶν τὴν ἐνότητα Αὐτῆς, ἀποκαλεῖ Σῶμα μὲ κεφαλὴν τὸν Κύριον Ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀποδίδων εἰς Αὐτὸ τὴν ζωοποιὸν τοῦ Πνεύματος δύναμιν μὲ βάσιν πνευματικὴν τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως.

Ἡ ἀνάγκη ὁμως τῆς ἐνότητος ταύτης ἐκφραζομένη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ Συμβόλῳ «...εἰς μίαν Ἐκκλησίαν...», ἦτις ὑπῆρξεν ἀνεκάνθεν θέλημα τοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς, ἀπαιτεῖ ἀποφυγὴν κατατιμήσεως καὶ ἔνωσιν πνευματικὴν διατυπωμένην ἐν τῇ δεήσει «ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως».

Ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς διαδόσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ἡ Ἐκκλησία ἐξυπηρέτησε τὸν ἀποτελοῦντα, ὡς ἐροῦσθ, θέλημα τοῦ Ἰδρυτοῦ Τῆς, σκοπὸν τῆς «ἐνότητος ἐν τῇ πίστει» καὶ διὰ τῶν Συνόδων, αἱ ἀποφάσεις τῶν ὁποίων ἀπετέλεσαν τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, οἵτινες μαζὺ μὲ τὴν Διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν ἐστήριξαν τὸ θεῖον οἰκοδόμημα τῆς Πίστεως.

Ἡ σύγκλησις τῶν Συνόδων, τὰς ὁποίας πολλὰκις ἐλάμπρυνεν ἡ παρουσία τῶν Κρατικῶν Ἡγέτων, ἐγένετο κατὰ τὸ πλεῖστον δι' ἀποφάσεως Βυζαντινῶν Ἀυτοκρατόρων, ἦτοι διὰ Πράξεως τῆς Πολιτείας.

Ἡ προσπάθεια τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ λειτουργίας τῶν πολιτικῶν ἐν Ἑλλάδι θεσμῶν ἀναγκαίαν εὐρίσκει συνέπειαν τὴν κατὰ τὸν ἰσχύοντα Νόμον προκληθεῖσαν Σύνοδον Ὑμῶν.

Ἡδὴ ἐπὶ τῇ βάσει πράξεως τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας (Βασιλικῆς Διατάγματος) μὲ δὴγὸν ὁμως τὴν μακροαίωνα Ἐκκλησιαστικὴν Παράδοσιν, συνέροχεται ἔπειτα ἀπὸ βραχεῖαν περίοδον κατακτήσεως ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὁποῖαν ὡς ἀρμόδιος ἐκπρόσωπος τῆς Πολιτείας χαιρετίζω.

Τὸ παρ' ἡμῶν κρατοῦν σύστημα τοῦ νομικοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς Πολιτείας καὶ Ἐκ-

κλησίας κατά τὴν φύσιν καὶ τὸν προορισμὸν αὐτῶν, τῆς Νόμου κρατουσῆς Πολιτείας, ἀποτελεῖ μετὰ μακρὸν ἐξέλιξιν τὴν ἀνάγκη τῆς ἐμφανίσεως τῆς ὑπεροχῆς τῆς Πολιτείας κατὰ τὴν ἐξίσχουν, τὴν ἐποπτεῖαν καὶ τὸν ἔλεγχον τῶν ἐξωτερικῶν ἐκδηλώσεων τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖον ὅμως σύστημα καθιεροῦ τὸ ἀπαραβίαστον τῆς ἐλευθερίας τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως καὶ τὴν ἀποχὴν ἀπὸ πάσης ἐπεμβάσεως εἰς τὰ τῆς λατρίας καὶ τὸ δόγμα.

Κατὰ ταῦτα τὰ διὰ τοῦ Β. Α. καθορισθέντα θέματα, ἀποτελοῦντα ἀντικείμενον συζητήσεως τῆς παρούσης Συνόδου, πιθέμενα κατὰ τὰ συμπεράσματα αὐτῶν ὑπ' ὄψει τῆς Πολιτείας εἴτε ὡς εὐχαὶ εἴτε ὡς ἀποφάσεις Αὐτῆς, θὰ μελετηθοῦν μετὰ τῆς δεούσης κατανοήσεως.

Πέραν τῶν ἀνωτέρω σαφῶς διατυπωμένων ἀντιλήψεων δὲν λησμονεῖ ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία τοὺς ἀρχαίους δεσμούς αὐτῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς κοινούς ἀγῶνας Αὐτῆς καὶ τοῦ Ἔθνους.

Ἡ Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία ἀπετέλεσε τὴν προπαρασκευὴν πρὸς ἀποδοχὴν τοῦ κηρύγματος τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὁποίου ὄργανον ὑπῆρξεν ἡ γλῶσσα ἡ Ἑλληνικὴ διαδοθεῖσα εἰς τὸν κόσμον διὰ τοῦ ἐπικοῦ ἀγῶνος τῆς φυλῆς. Προστάται τῆς Πίστεως καὶ ὑπερασπισταὶ τῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρξαν οἱ Ἕλληνες Αὐτοκράτορες κατὰ τὴν λαμπρὰν ἀνδροσίαν τῆς Πρόμαχος τοῦ Ἔθνους, θεματοφύλαξ τῶν παραδόσεων τῆς φυλῆς, οὐκιδέστατος ἐργάτης τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας ἐπῆρξεν ἡ Ἐκκλησία.

Οὕτω κοινὴ ἱστορικὴ διαδρομὴ αἰῶνων συνύφηνεν ἐν τῇ συνειδήσει τῶν Ἑλλήνων τὰς ἐννοίας τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποῖαν ἡ σύγχρονος Πολιτεία στοργικῶς θάλλει.

Μὲ ὁδηγὸν ὄθεν τὰς ἐκ τῶν ἱστορικῶν τούτων δεδομένων προκινῶσας ἀρχὰς ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος θὰ ἀνεύρη τὰς λύσεις τῶν ἀπασχολούντων αὐτὴν ζητημάτων.

Εἶτα ὁ λόγος ἐδόθη εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Βεροῖας καὶ Ναούσης κ. Ἀλέξανδρον, ὅστις εἶπε τὰ ἑξῆς :

«Μακαριώτατε, ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ πάροdon ὀλοκλήρων ἐτῶν συνέρχεται σήμερον εἰς πρώτην τακτικὴν συνεδρίαν τῆς 10ης Αὐτῆς Συνελεύσεως ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος. Ἡ Ἱεραρχία ἐκφράζει δι' ἐμοῦ, ὡς πρώτου τῆ τάξεως, τὰς εὐχὰς Αὐτῆς διὰ τὸ πρόσωπον τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, πιστεύουσα ἀκραδάντως, ὅτι ὑπὸ τὴν σοφὴν καθοδήγησιν καὶ διεύθυνσιν Ὑμῶν αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως ταύτης θὰ στεφθῶσιν ὑπὸ ἐπιτυχίας, πάντα δὲ τὰ ἀπασχολούντα τὴν Ἐκκλησίαν ζητήματα θὰ εὑρουν τὴν ἀναμενομένην ὀρθὴν καὶ δικαίαν λύσιν ἐπ' ἀγαθῷ αὐτῆς τε καὶ τῆς Πολιτείας, πρὸς τὰς ὁποίας τὸσούτους πολυτίμους ὑπηρεσίας προσέφερε καὶ προσφέρει ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης ὡς Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Ἀναβασιλεὺς».

Μετὰ τὸ πέρας τῆς πρώτης ταύτης συνεδρίας, ἐν τῷ παρακειμένῳ τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ ἰ. ναῶ τοῦ

Ἀγ. Ἀποστόλου Ἀνδρέου παρόντων ἀπάντων τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου ἐπιμνημόσυτος δέησις ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν διαφερόσασαν ἐννεαστίαν ἀποβιωσάντων Ἀρχιερέων καὶ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους μαρτυρησάντων κληρικῶν.

Μετὰ ταῦτα κατηρτίσθησαν αἱ Ἐπιτροπαί, αἱ ὁποῖαι θὰ συνήρχοντο καθ' ἐκάστην ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱ. Συνόδου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἀρχαιότερου κατὰ τὰ προσβεῖα Ἱεραρχου. Οὕτω διὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ πρώτου θέματος τῆς συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας, ἦτοι τοῦ καθορισμοῦ τῆς θέσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ νέῳ Συντάγματι, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπετελέσθη ἐκ τῶν Σεβ. Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναίου, Σύρου κλπ. κ. Φιλαρέτου, Φλωρίνης κ. Βασιλείου, Κεραιλληνίας κ. Γερμανοῦ, Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Προκοπίου, Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰακώβου καὶ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Πολυκάρπου. Διὰ τὸ δεύτερον θέμα, ἦτοι τῆς οικονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ ἐδραστοτέρων βάσεων, ἡ Ἐπιτροπὴ κατηρτίσθη ἐκ τῶν Σεβ. Ἀρτης κ. Σπυρίδωνος, Πατρῶν κ. Θεοκλήτου, Φλωρίνης κ. Βασιλείου, Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Προκοπίου, Ἡλείας κ. Γερμανοῦ, Κορινθίας κ. Μιχαήλ, Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀγαθονίκου. Διὰ τὸ τρίτον θέμα, ἦτοι τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπετελέσθη ἐκ τῶν Σεβ. Δράμας κ. Γεωργίου, Δημητριάδος κ. Ἰωακείμ, Δρυϊνουπόλεως κ. Δημητρίου, Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰακώβου, Μαρωλείας καὶ Θάσου κ. Βασιλείου, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Πολυκάρπου, Ἀργολίδος κ. Χρυσοστόμου, Γυθείου κ. Δημητρίου καὶ Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἰακώβου. Διὰ τὸ τέταρτον θέμα, ἦτοι τῆς μορφώσεως τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, τὴν Ἐπιτροπὴν ἀπετέλεσαν οἱ Σεβ. Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναίος, Δημητριάδος κ. Ἰωακείμ, Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Γερμανός, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Ἀνδρέας, Κορινθίας κ. Μιχαήλ, Θήρας κ. Σπυρίδων, Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Μεθόδιος, Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους κ. Διονύσιος καὶ Νευροκοπίου κ. Ἀγαθάνγγελος. Διὰ τὸ πέμπτον θέμα, ἦτοι τῆς ἠθικοθρησκευτικῆς διαπλάσεως τῆς νεολαίας, ἡ Ἐπιτροπὴ κατηρτίσθη ἐκ τῶν Σεβ. Βεροῖας καὶ Ναούσης κ. Ἀλεξάνδρου, Ἀρτης κ. Σπυρίδωνος, Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναίου, Χαλκίδος κ. Γρηγορίου, Δημητριάδος κ. Ἰωακείμ, Πρεβέζης κ. Ἀνδρέου, Κυθήρων κ. Ἀμβροσίου, Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους κ. Διονυσίου, Κοζάνης κ. Κωνσταντίνου καὶ Ναυπακτίας καὶ Ἐδροντανίας κ. Χρυσοστόμου. Διὰ τὸ ἕκτον θέμα, δηλαδὴ τῆς φιλανθρωπικῆς προνοίας τῆς Ἐκκλησίας ἐν σχέσει πρὸς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ, τὴν Ἐπιτροπὴν ἀπετέλεσαν οἱ Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἰωακείμ, Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Χερσουβεῖμ, Δημητριάδος κ. Ἰωακείμ, Κορινθίας κ. Μιχαήλ, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Ζιχνῶν κ. Κύριλλος, Πολυανῆς κ. Ἰωακείμ, Καρυστίας κ. Ἀνανίας, Σύρου κ. Φιλάρετος, Γυθείου κ. Δημητρίου. Τέλος κατηρτίσθη Ἐπιτροπὴ ἀνακοινωθέντων ἐπὶ τῶν

ἐργασιῶν τῆς Ἱεραρχίας ἐκ τῶν Σεβ. Σάμου καὶ Ἱκαρίας κ. Εἰρηναίου, Σύρου κλπ. κ. Φιλαρέτου, Ζιχνῶν κ. Κυρίλλου καὶ Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἰακώβου.

Κατὰ τὴν δευτέραν τακτικὴν συνεδρίαν, εἰς ἣν μετέσχον 42 Ἱεράρχαι, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδρίας ὁ Σεβ. Κεφαλληνίας ζητήσας τὸν λόγον ἠθέλησε νὰ πληροφορηθῆ, ἐὰν ἐξ ὧν εἶπεν εἰς τὴν πρώτην συνεδρίαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Θεόκλητος ἐπαινετικῶς περὶ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Δαμασκηνοῦ εἰτίθετο ἀρχιεπισκοπικὸν ζήτημα. Εἰς ἐπανειλημένας κατηγορηματικὰς ἀπαντήσεις διὰ δὲν εἰτίθη ζήτημα ἀρχιεπισκοπικόν, διὰ τὸν λόγον ὅτι κατὰ τὴν συνείδησιν τοῦ Σεβ. Πατρῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἱεραρχίας, δὲν ὑφίσταται κἀν ζήτημα Ἀρχιεπισκόπου, ὡς ρυθμισθὲν τοῦτο κανονικῶς δι' ἀποφάσεως τῆς Μείζονος Ἱ. Συνόδου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κεφαλληνίας ἐπέμενε, ὅτι ὑπὸ τοὺς λόγους τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν ὑπενόητο ζήτημα ἀρχιεπισκοπικόν καὶ ἐξητήθη νὰ προκληθῆ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης συζήτησις, πρὸς τοῦτο μάλιστα κατέθεσε καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἔγγραφον γνώμην του. Κατόπιν τούτου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀρτης κ. Σπυριδῶν ὑπέβαλε πρότασιν εἰς τὴν Ἱεραρχίαν ἵνα αὕτη «ἐκφράσῃ καὶ διαδηλώσῃ τὰς θεομὰς Αὐτῆς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὰ μέλη τῆς Μείζονος Συνόδου ἐπὶ τῷ ὅτι ἐν πλήρει κανονικῇ συνειδήσει καὶ ἀφοσιώσει πρὸς τὴν δογματικὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας ἀποκατέστησαν τὴν κανονικὴν τάξιν καὶ εἰρήνην ἐν αὐτῇ, ἀνεστήλωσαν τὸ κύρος τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων, διεκήρυξαν τὴν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ προσέφεραν ὑψίστην ὑπηρεσίαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ ἔθνος διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τοῦ ἀπὸ Κορινθίας Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Δαμασκηνοῦ».

Γενομένης ψηφοφορίας ἐνεκρίθη ἡ πρότασις αὕτη τοῦ Σεβ. Ἀρτης διὰ 39 ψήφων κατὰ 2 καὶ ἑνὸς ἐπιφυλαχθέντος. Πρὸς τὴν γνώμην ταύτην τῶν 39 Ἱεραρχῶν σύμφηφοι ἐγένοντο εἰς ἄλλην συνεδρίαν οἱ Σεβ. Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως κ. Χρυσόστομος καὶ Ἐλασσῶνος κ. Καλλίνικος, μὴ παρευρεθέντες κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 25ης Ἰουλίου, καθ' ἣν ἀνεκινήθη τὸ ἀρχιεπισκοπικὸν ζήτημα, τηλεγραφικῶς δὲ καὶ οἱ Σεβ. Εἰρήνης κ. Ἰωακείμ καὶ Γρεβενῶν κ. Θεόκλητος. Τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας μεταξὺ τῶν ἄλλων δὲν μετέσχον κωλυθέντες καὶ ἕτεροι Ἱεράρχαι, μέλη τῆς Μείζονος Συνόδου, ὅπως οἱ Σεβ. Λαρίσης, Θεσσαλιώτιδος, Τριφυλίας, Φωκίδος κλπ., πρὸς οὓς ἀπεφασίσθη νὰ ἀνακοινωθῆ ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις τῆς Ἱεραρχίας ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ Σεβ. Ἀρτης.

Ἡ Ἱεραρχία, μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Σεβ. Εἰσηγητῶν τῶν διαφόρων Ἐπιτροπῶν ὑποβολὴν ἐμπεριστατωμένων εἰσηγήσεων καὶ τὴν ἐπακολουθήσασαν ἐπ' αὐτῶν διεξοδικὴν συζήτησιν, κατέληξεν εἰς τὰς κάτωθι ἀποφάσεις:

Α) Ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος, ἦτοι τῆς θέσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ νέῳ Συντάγματι, εἰσηγουμένων τῶν

Σεβ. Σάμου καὶ Σύρου ἐγένετο κατ' ἀρχὴν δεκτὸν σχετικὸν σχέδιον ἀρθροῦ τοῦ Συντάγματος καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως ἐξουσιοδοτηθῆ ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος ἵνα ἀπὸ κοινοῦ μετὰ συνοδικῶν συνέδρων καὶ εἰδικῶν ἐπιστημόνων διατυπώσῃ τελικῶς τὴν τε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν εἰσηγήσιν τῆς Ἱεραρχίας καὶ τὰς τροποποιήσεις τῶν σχετικῶν ἀρθρῶν τοῦ Συντάγματος.

Β) Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς οικονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Σεβ. Μαντινείας εἰσηγουμένου εἰδικῶς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν οικονομικῶν Ὄργανισμῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἀπεφασίσθη κατὰ πρότασιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ὅπως, ἐπειδὴ πρόκειται περὶ θέματος ἀπαιτούντος εἰδικὰς ἐπιστημονικὰς γνώσεις, ἀνατεθῆ εἰς εἰδικοὺς οικονομολόγους καὶ ἄλλους ἐπιστήμονας, εὐσεβῆ δὲ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας, ἵνα μελετήσαντες ὑποδείξωσι τὸν καλύτερον τρόπον διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ ἐλήφθη ἀπόφασις, ὅπως Ἐπιτροπὴ ἐξ Σεβ. Ἱεραρχῶν προβῆ εἰς πάντα τὰ ἀπαραίτητα διαβήματα παρὰ τῇ Κυβερνήσει, τῷ κ. Προέδρῳ τῆς Βουλῆς, τοῖς ἀρμοδίοις Ὑπουργοῖς, ἦτοι Παιδείας, Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργίας, ἵνα προληφθῆ πᾶσα ἀπόφασις θίγουσα τὴν ἐκκλησιαστικὴν περιουσίαν. Ἐν σχέσει πρὸς τὴν μισθοδοσίαν τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου ὁ Μακαριώτατος ἀνεκοίνωσε κατὰ τὴν 10ην συνεδρίαν τῆς 3)8)46, ὅτι, κατόπιν ἐπανειλημμένων συζητήσεων, τὰς ὁποίας εἶχε μετὰ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἐγκρίναντος κατ' ἀρχὴν τὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου κατὰ τὰς τεθείσας ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου ἀπόψεις, ὡς καὶ τῶν κ.κ. Χέλμη, ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐξαρχάκη Γεν. Διευθ. τοῦ Δημ. Λογιστικοῦ, ἐλήφθησαν αἱ ἑξῆς ἀποφάσεις:

1) Οἱ αἰδέσ. ἐφημέριοι, οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν τελευταίαν κατηγορίαν τῆς μισθολογικῆς κλίμακος, νὰ λάβωσι μισθὸν ὑπουργικοῦ γραφέως Α', οἱ δὲ λοιποὶ τὸν μισθὸν κατ' ἀνοῦσαν κλίμακα τοῦ βαθμοῦ τὸν ὅποιον φέρουσι.

2) Ἡ ἀπαιτούμενη δαπάνη νὰ καλυφθῆ δι' εἰδικῆς ἐμμέσου φορολογίας καταργουμένης τῆς ἐνοριακῆς εἰσφορᾶς, ἀνοιγομένου δ' εἰς τὸν κρατικὸν προϋπολογισμὸν εἰδικοῦ κεφαλαίου δι' ἴδιον τῆς Ἐκκλησίας λογαριασμὸν.

3) Νὰ μισθοδοτῶνται δύο ὑπάλληλοι κατὰ Μητροπόλιν παρὰ τοῦ Κράτους.

4) Νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ ὡς ἄνω κεφαλαίου αἱ δαπάναι τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. καὶ

5) Τὸ ποσὸν ὅπερ θὰ ἀπαιτηθῆ κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν εἰδικῶν ὑπερβαίνει τὰ δέκα τρία δισεκατομμύρια (13.000.000.000) δρ. ἐτησίως.

«Ταῦτα ἀνακοινῶν, —ἐπεῖπεν ὁ Μακαριώτατος— δοκιμάζω ἰδιαιτέρον αἶσθημα ἱκανοποιήσεως, διότι ὀφίλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι τὴν λύσιν τοῦ ἐφημεριακοῦ οικονομικοῦ προβλήματος εἶχον θέσει εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς ζωῆς μου. Ἦδη, μὲ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου καὶ τὸ ζῶηδὸν ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως, τίθεται τέρμα εἰς ἐν ζῶηδὸν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν

ζήτημα. Νομίζω, ότι διεξηγησάμεν την ομόθυμον γνώμην τῆς Σελτῆς Ἱεραρχίας προτείνων, ὅπως ἐκφρασθῶσι καὶ ἐγγράφως αἱ θεμαὶ τῆς Ἐκκλησίας εὐχαριστίας πρὸς τοὺς ὄς ἀνω μνημονευθέντας».

Οἱ Σεβ. Ἱεράρχαι ἐν μιᾷ φωνῇ ἀπεδέχθησαν τὴν πρότασιν τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, εὐχαριστήσαντες ἅμα αὐτὸν προσωπικῶς, διότι διὰ τῶν ἐπιτοχῶν αὐτοῦ ἐνεργειῶν ἐδόθη ἡ ἱκανοποιητικὴ αὐτῆς λύσις εἰς τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου.

Ἀκολουθῶν ὁ Σεβ. Βερροίας ζητήσας τὸν λόγον εἶπε :

«Μακαριώτατε, ἡ λίαν ἱκανοποιητικὴ αὐτῆς λύσις τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου ὁφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς προσωπικὰς Ὑμῶν ἐνεργείας. Ἀποτελεῖ ὄντως ἡράκλειον ἄθλον, διὰ τὸν ὅποιον δύναται νὰ σεμνύνεται ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης, ἀλλὰ καὶ ἡ Ἐκκλησία νὰ κωνάται διὰ τὸν Προκαθήμενον αὐτῆς. Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος ἐκφράζει δι' ἐμοῦ, ὡς πρώτου τῆ τάξεως, τὰς θεματάς αὐτῆς εὐχαριστίας καὶ τὴν ἀπειρον εὐγνωμοσύνην τῆς».

Γ) Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διοικήσεως, εισηγουμένου τοῦ Σεβ. Ἀργολίδος κ. Χρυσοστόμου, μετὰ μακρὰν συζήτησιν ἀπεφασίσθη ὅπως παραμείνη ἐν ἰσχύϊ ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἱεραρχίας ἐπιφυλαχθείσης νὰ ἐπιφέρει ὠρισμένας τροποποιήσεις εἰς μέλλουσαν αὐτῆς Συνέλευσιν, μετὰ τὴν συνταγματικὴν ρύθμισιν τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πόλιτείας.

Δ) Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς μορφώσεως τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, τοῦ Σεβ. Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους εισηγουμένου, ἀπεφασίσθη, ὅπως ἰσχύσῃ καὶ διὰ τὸ μέλλον τὸ ὑπάρχον ἤδη σύστημα ἐκκλησιαστικῆς ἐκκατασκευῆς, ἰδρυομένων καὶ ἄλλων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων καθ' ὁμάδας Μητροπόλεων ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὄρους, ὑφ' οἷς λειτουργοῦν τὰ ἤδη ὑπάρχοντα, ἀνευ οἰκονομικῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ε) Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἡθικοθρησκευτικῆς διαπλάσεως τῆς νεολαίας, τῶν Σεβασμιωτάτων Σύρου καὶ Κερκύρας εισηγουμένων, ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος μελετήσῃ τὸν νεαρὸν νόμον περὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας, τροποποιήσῃ τὴν σύνθεσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς καὶ προσθέτουσα εἰδικὸν ἄρθρον διὰ τὴν θρησκευτικὴν διαπαιδαγώγησιν τῆς νεολαίας, ἣν θὰ ἀναλάβῃ ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία.

Σ) Τέλος, ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς φιλανθρωπικῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐν σχέσει πρὸς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ, τοῦ Σεβασμιωτάτου Ζυγῶν κ. Κυρίλλου εισηγουμένου, ἀπεφασίσθη ὅπως τὸ σοβαρὸν τοῦτο θέμα παραπεμφθῆ εἰς τὴν διαρκῆ Ἱεράν Σύνοδον, παρεκλήθη δ' ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος, ὅπως εὐαρεστηθῆ νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν, ἵνα ἐξευρεθῆ τρόπος ἰδρύσεως καὶ κεντρικοῦ Ὄργανισμοῦ ἐν Ἀθήναις, ἀναλόγου περιτοῦ πρὸς τὸν Ε.Ο.Χ.Α., προσεγγιζόντος πρὸς τὸν ἑλληνι-

κὸν λαὸν ὑψίστας ὑπηρεσίας κατὰ τὴν σκοτεινὴν περιόδον τῆς κατοχῆς.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων, ἐξ ἀφορμῆς ὀρισμένων ἀναφορῶν καὶ ἐπερωτήσεων τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν, ἡ Ἱεραρχία κατέληξεν εἰς τὰ κάτωθι συμπεράσματα :

α) Νὰ προβῆ εἰς καταλλήλους ἐνεργείας παρὰ τοῖς ἀρμοδίαις, ὅπως τοῦ ὅλου σχεδίου τῆς ἀνοικοδομησεως τῶν καταστραφέντων χωρίων προηγηθῆ ἡ ἀνοικοδομησις τῶν ἱερῶν γαῶν.

β) Νὰ ἐνεργήσῃ δεόντως παρὰ τῇ Κυβερνήσει διὰ τὴν παροχὴν ἀρμοδίας ἐφάσματος διὰ ῥάσα καὶ ὑποδημάτων εἰς τὸν ἱερὸν Ἐφημεριακὸν Κλῆρον, τὴν πρὸς τὸν ὅποιον τοιαύτην ἐπίσχυσιν ἡ Ἱεραρχία θεωρεῖ ὡς χρέος βασικῆς σημασίας διὰ τε τὴν Κυβέρνησιν καὶ αὐτήν.

γ) Νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς ἄδικα καὶ μηδέποτε γενόμενα πάντα τὰ μυστήρια, τὰ τελοῦμενα ὑπὸ δῆθεν ἱερῶν, χειροτονηθέντων ὑπὸ οἰκιοποιουμένων τῶ ἀξίωμα τοῦ Ἀρχιερέως.

δ) Νὰ παρακαλέσῃ τὴν Διαρκῆ Ἱεράν Σύνοδον ὅπως ἐξεύρῃ τρόπον καταρτισμοῦ Ἐπιτηρίδος Κληρικῶν ἀγάμων ὑποψηφίων πρὸς Ἀρχιερατείαν.

ε) Ὅμοιος νὰ ἐξευρεθῆ ὑπὸ τῆς Διαρκῆς Ἱεράς Συνόδου τρόπος συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου συνταξιοδοτήσεως τῶν γονέων, τῶν ἀγάμων ἀδελῶν ἢ ἐν χρεῖα διατελουσῶν ἀπροστατευτῶν τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν δυναμένων ἐλευθέρως νὰ διαθέτουν τὴν τεχρὴν περιουσίαν αὐτῶν.

ς) Νὰ ἐπιβιβάζεται εἰς τὴν ἀμέσως κατωτέραν μισθολογικὴν κατηγορίαν πᾶς θεολόγος κληρικὸς ἐφημέριος, δυνάμενος νὰ κηρύττῃ καὶ παραλείπων νὰ ἐκπληρῶι τὸ ἱερὸν τοῦτο καθήκον ἢ οὐδεμίαν παρουνισιῶν ἀξιόλογον πνευματικὴν ἢ φιλανθρωπικὴν ἐν τῇ ἐνορίᾳ αὐτοῦ κίνησιν καὶ ζωὴν.

ζ) Νὰ συστηθῆ εἰδικὴ μικτῆ Ἐπιτροπὴ ἐξ Ἱεραρχῶν καὶ ἀρμοδίων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων, ἵνα μελετήσῃ τὸ ζήτημα τῆς μειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀργανικῶν ἐφημεριακῶν θέσεων, ὡς ὁ σχετικὸς περὶ μισθοδοσίας τῶν ἐφημερίων νόμος ὁρίζει, ἐπὶ τῇ βάσει στοιχείων, ἅτινα θὰ τεθῶσιν ὑπὸ τὴν κρίσιν Ἐπιτροπῆς παρὰ τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν, τὰ δὲ πορίσματα αὐτῆς νὰ τεθῶσιν ὑπ' ὄψει τῆς Διαρκῆς Ἱεράς Συνόδου.

η) Νὰ παρακληθῆ ἡ Κυβέρνησις, ὅπως διὰ νόμον ἐπευτείνῃ τὴν Κυριακὴν ἀργίαν μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου χωρίου τοῦ Βασιλείου.

Ἐπίσης κατὰ σύστασιν τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου ἡ Ἱεραρχία ἀπεφάσισε : 1) Ν' ἀπευθύνῃ εὐλαβῆ χαιρετισμὸν πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη καὶ νὰ ἐπικαλεσθῆ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. 2) Νὰ ζητήσῃ δι' ἐκκλήσεώς της παρὰ τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν τῶν συμμάχων Κρατῶν καὶ τοῦ ἐν Παρισίοις Συνεδρίου τῆς Εἰρήνης δικαιοσύνην διὰ τὴν Ἑλλάδα. 3) Νὰ ἐπικοινωνήσῃ πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν δι' Ἐγκυκλίου καὶ νὰ προσκαλέσῃ αὐτὸν νὰ συμπροσευχθῆ, τόσον πρὸ τῆς διασκέψεως τῆς εἰρήνης, ὅσον καὶ διαρκούσεως αὐτῆς, ὅπως ὁ Πανάγαθος Θεὸς ἔν-

σχύση τοὺς ἐν τῇ Διασκέψει ἀντιπροσώπους τοῦ Ἐθνους ἡμῶν ἐν ταῖς προσπαθείαις αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων, φωτίση δὲ τοὺς διαχειριζομένους τὰς τύχας τῶν λαῶν, ὅπως ἀπονεύμουν τὸ δίκαιον εἰς τὸ ἠρωϊκὸν καὶ ἔνδοξον Ἔθνος ἡμῶν, τὸ ὁποῖον εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἔλαβε θέσιν ὑπὲρ τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνος. 4) Νὰ ἐκφράσῃ τὴν συμπάθειάν της πρὸς τοὺς ὑπὸ τὸν ἀλβανικὸν ζυγὸν στενάζοντας καὶ δεινοπαθοῦντας Ἕλληνας ἀδελφοὺς τῆς Βοσρείου Ἠπείρου μὲ τὴν θεομὴν εὐχὴν τῆς ταχίστης ἀπελευθερώσεως καὶ τῆς ἐνώσεως αὐτῶν μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος. 5) Νὰ διαδηλώσῃ τὴν μεγάλην χαρὰν Αὐτῆς ἐπὶ τῇ ἀποδόσει τῆς Δωδεκανήσου εἰς τὴν μητέρα Ἑλλάδα καὶ ν' ἀπευθύνῃ πρὸς τοὺς Δωδεκανησίους Ἕλληνας ἀδελφοὺς θεομὸν χαριστικῶν.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Δαμασκηνὸς κατὰ τὴν τελευταίαν Συνεδρίαν τῆς 5)8)46 ἀπεχαιρέτησε τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας, ἐκφράσας πρὸς αὐτοὺς τὰς θεομίας Του εὐχαριστίας καὶ ἐξάρας τὸν τρόπον καθ' ὃν διεξήχθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς Ἱεραρχίας. «Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν συνδρομὴν τῆς Πολιτείας», εἶπε, «πιστεύω, ὅτι οἱ αἱ ἀποφάσεις τῆς Σεβ. Ἱεραρχίας θὰ λάβουν σὺν τῷ χρόνῳ οὐσιαστικὸν περιεχόμενον. Ἡδὴ ἡ προθυμία τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἐκδηλῶς, ὃ δὲ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ἐπισημῶς κατὰ τὴν πρώτην Συνεδρίαν τῆς Συνελεύσεως τοῦ σώματος, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ ὑποχρέωσιν της νὰ βοηθήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν». Ἡ Α. Μ. ἠδ' εὐχαρίστησεν ἰδιαιτέρως τοὺς Σεβασμιωτάτους εισηγητὰς ἐκ μέρους τοῦ σώματος τῆς Ἱεραρχίας ὡς καὶ τοὺς ἐκπονήσαντας ἰδίως μελέτας Σεβ. Ἀρχιερεῖς. Τέλος ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειαν Αὐτῆς πρὸς τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ ζήλου τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ ἔδωκε τὸ μέτρον τοῦ καθήκοντος. «Ἄν ἔχω—κατέληξε—παρὰ νῦν εὐχηθῶ, ὅπως ὁ Κύριος συναγάγῃ καὶ πάλιν ἡμᾶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὑπὸ συνθήκας καλυτέρας τόσον διὰ τὴν Ἁγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν, ὅσον καὶ διὰ τὸ προσφιλὲς ἡμῶν Ἔθνος».

Μεθ' ὃ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βεροῦσας καὶ Ναούσης κ. Ἀλέξανδρος εἶπεν:

«Ἐπὶ τῷ τέλει τῶν ἐργασιῶν τῆς 10ης ἐκτάκτου Συνελεύσεως τῆς Σεβαστῆς Ἱεραρχίας, ἥτις ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Ὑμετέρας πεπνυμένης Μακαριότητος συνήλθε μετὰ τόσα ἔτη πλήρη δραματικῶν γεγονότων διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος, ὡς πρῶτος τῇ τάξει καὶ Ἀντιπρόεδρος τῆς Διασκοῦς Ἱεραρχίας Συνόδου ὑποχρέωσίν μου θεωρῶ, ὅπως πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ἐκφράσω τὰς θεομίας τῆς Ἱεραρχίας εὐχαριστίας, διότι κατὰ τρόπον ὄντως παραδειγματικὸν ὑπὸ τὴν σοφὴν Αὐτῆς καθοδήγησιν καὶ προεδρίαν ἠσχολήθη μὲ τὰ θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως. Πολλὰ τούτων ἐλύθησαν ἤδη, ἄλλα, καὶ δὴ σοβαρὰ, ἀναμένουν τὴν προσωπικὴν ἡμῶν ἐπέμβασιν. Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καυχωμένη διὰ τὸν Προκαθήμενον Αὐτῆς, θεομὴν πρὸς τὸν Ὑμῖστον ἀπευθύνει εὐχὴν ὅπως διαφυ-

λάττῃ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ἐπὶ ἔτη μῆκιστα, ἵνα προσφέρῃ τὰς πολυτίμους Αὐτῆς ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος. Αἱ μέχοι σημερον προσφερθεῖσαι ὑφ' Ὑμῶν ὑπηρεσίαι τόσον πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ ὅπως ἰδιαιτέρως πρὸς τὴν φιλότιμην Πατριδα, καὶ δὴ εἰς ἐποχὰς κρίσιμους οὐ μόνον διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν κόσμον ὁλόκληρον, προὔξηνσαν τὸν θαυμασμὸν οὐ μόνον τῶν ἡμετέρων, ὧν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην ἐπέσυραν, ἀλλὰ καὶ τῶν ξένων. Αἱ δ' διαβεβαίω τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, ὅτι πρὸς μεγάλην καὶ ἀνευλόκρον χαρὰν πάντων τῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Χριστοπικνουμένου πληρώματος τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ σύμπαντος τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἐθνους θὰ ἀποβαίῃ πάντοτε πᾶσα ἐκδήλωσις τῆς ζωῆς καὶ δράσεως τοῦ νομίμου καὶ κανονικοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος. Παρακαλῶ ὅθεν τοὺς Ἁγίους ἀδελφοὺς ὅπως ἐν ἀγάπῃ καὶ πίστει Χριστοῦ ἀναφανήσωμεν πρὸς τὸν Δοτῆρα Θεόν: «Δαμασκηνῷ τοῦ Μακαριωτάτου καὶ Θεοπροβλήτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος πολλά τὰ ἔτη».

Τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν ἱσταμένων ἀπάντων ὀρθίαν ἐψάλη ὑπ' αὐτῶν ἡ φήμη τοῦ Μακαριωτάτου.

Ἐπὶ τῇ λήξει τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱεραρχίας ἐτελέσθη πανηγυρικὴ λειτουργία ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ἱερῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δαμασκηνοῦ, περιστοιχιζομένου ὑπὸ 12 Ἀρχιερέων τῆς 6ῃ Αὐγούστου ἐ. ἔ., ἑορτῇ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρητοῦ. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ θείου καὶ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου ἀνέγνωσεν ἀπ' Ἀμβωνος τὴν ἐφεξῆς παρατιθεμένην πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ποιμαντορικὴν Ἐγκύκλιον τῆς Ἱεραρχίας, τὴν δὲ ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ ὥραν θην μ. μ. ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου καὶ Ἱκαρίας κ. Εἰρηναῖος ἀνεκοίνωσεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν. Ἐκτυπωθεῖσα ἡ Ἐγκύκλιος αὕτη εἰς 100.000 ἀντιτύπων ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου πρὸς πάντας τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας, ἵνα ἀναγνωσθῇ ἐπ' Ἐκκλησίας.

Τῇ 31ῃ Ἰουλίου ἐ. ἔ. παρετέθη εἰς τὰ μέλη τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸν ἐπὶ τῶν Θεησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας Ὑπουργὸν κ. Παπαδημιτρίου ὡς καὶ τὸν Β. Ἐπίτροπον παρὰ τῇ Ἱεραρχίᾳ Συνόδῳ Καθηγητὴν τοῦ Ἀθηνῆσι Πανεπιστημίου καὶ Γεν. Διευθυντὴν Θεησκευμάτων κ. Ἰωάννην Καμνίσην γεῦμα ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀντιβασιλέως ἐν τῷ ἐν Χαλανδρῶν Οἴκῳ Αὐτοῦ. Εἰς τὸ γεῦμα τοῦτο προσεβλήθησαν ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ Γραμματεῖς τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου.

Ο ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Παναγιώτατον Οικουμενικόν Πατριάρχην

Κωνσταντινούπολιν

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συνελθοῦσα σήμερον εἰς πρώτην συνεδρίαν ἀπευθύνει πρὸς τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα μετὰ τῶν ἐγκαρδίων συγχαρητηρίων ἐπὶ τῇ θεοκλήτῳ ἀναρρήσει Αὐτῆς εἰς τὸν πρώτον Θρόνον τῆς Ὁρθοδοξίας εὐλαβῆ χαιρετισμέν, επικαλούμενη ἐπὶ τὰ ἔργα Αὐτῆς καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν Ἱερᾶς Συνόδου εὐλογίαν τοῦ Κυρίου καὶ ἀπεκδεχομένη τὰς θεοπειθεῖς Αὐτῆς εὐχὰς ἐπὶ τὸ ἔργον τῆς Ἱεραρχίας καὶ τὸν εὐσεβῆ Ἑλληνικὸν λαόν.

† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ἡ Α. Θ. Π. ἀπήντησε διὰ τοῦ ἀκολουθούτου τηλεγραφήματος:

Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν Δαμασκηνόν
Ἀθήνας

Μετ' ἀγάπης καὶ χαρᾶς βαθείας ἐλάβομεν χαιρετιστήριον τηλεγράφημα Συνελεύσεως Σεβασμίας Ἱεραρχίας. Ἀποδίδοντες ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν ἐκφράζομεν ἐνθέρμους εὐχαριστίας καὶ επικαλούμεθα ἐπὶ τὸ ἅγιον ἔργον τῆς Ἱερᾶς Συνελεύσεως δαψιλῆ τὴν Χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Κυρίου ἐπ' ἀγαθῶ τῆς πεφιλημένης ἀδελφῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας.

† Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΜΑΞΙΜΟΣ

Μακαριώτατον Πατριάρχην πάσης Ρωσίας
κ. κ. Ἀλέξιον

Μόσχαν

Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνελθοῦσα ἐν Ἀθήναις χάριν ἐκκλησιαστικῶν υποθέσεων, ἀποστέλλει πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν.

Κατὰ τὸν μέγαν πρόσφατον πόλεμον ἔδωκε καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς τὸ αἷμα του, τὴν ζωὴν του, τὰ πάντα εἰς τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα, διὰ νὰ σωθῆ ἡ ἐλευθερία τοῦ κόσμου. Δὲν ἐδειλίασε πρὸ τοῦ ὄγκου τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων τοῦ Ἄδου καὶ τοῦ ὀλεθρίου καὶ φονικωτάτου ἔργου των, ἀλλ' ἀντέστη καὶ ἐπεβράδυνε μὲ τὴν ἀντίστασίν του ἐπὶ μῆνας τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων τοῦ ἐχθρικοῦ ἐπιτελείου ἐπ' ὠφελεία τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνος καὶ δὴ τοῦ ἀγῶνος τῆς κραταιᾶς χώρας Σας. Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διερμηνεύουσα ἐν ζῶηρον αἴτημα τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ Συνεδρίου τῆς Εἰρήνης, παρακαλεῖ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, ὅπως εὐαρεστομένη πράξῃ πᾶν ὅ,τι δύναται ὑπὲρ τῶν δικαίων τῆς Ἑλλάδος, συνδεομένης μετὰ τοῦ εὐσεβοῦς Ρωσικοῦ λαοῦ μὲ δεσμούς θρησκευτικούς βαθυτάτους, ἀκαταλύτους.

Μὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον Σας θὰ εἶναι ζῶηρον διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ λαοῦ μας,

ἀσπαζόμεθα τὴν Μακαριότητά Σας ἐν φιλήματι ἀγίῳ.

† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Αὐτοῦ Χάρिता Ἀρχιεπίσκοπον Καντερβουρίας
Παλάτιον Lambeth

Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἑλλάδος, συνελθοῦσα ἐν Ἀθήναις πρὸς σύσκεψιν ἐπὶ ὑποθέσεων τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀπευθύνεται πρὸς τὴν Ὑμετέραν Χάρिता καὶ χαιρετίζει Αὐτὴν ἐν Κυρίῳ.

Ὅταν ἡ μεγάλη καὶ ἡρωϊκὴ χώρα Σας ἐβάσταζε μόνη τὸ βᾶρος τοῦ τελευταίου τρομεροῦ πολέμου, εἰς κρίσιμον στιγμήν τῆς μάχης ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐρρίφθη εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ ἔγινεν ὀλοκαύτωμα, ἀψηφίσας τὴν ἐκ τῶν προτέρων φανεράν καταστροφὴν του, διὰ νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἀγιότητα τῆς ὑποθέσεως, διὰ τὴν ὅποιαν ἐμάχετο ἡ Μεγάλη Βρετανία. Ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἦτο ἡ διάσωσις τῆς ἐλευθερίας τοῦ κόσμου. Ἐκπροσωποῦντες τὰ ἱερὰ αἰσθήματα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, παρακαλοῦμεν ἐξ ὀνόματός του τὴν Ὑμετέραν Χάρिता, ὅπως παράσχητε τὴν ἔξοχον καὶ πολύτιμον συνδρομὴν σας, ἵνα ὑποστηρίχθωσιν εἰς τὸ Συνέδριον τῆς Εἰρήνης τὰ δίκαια τῆς Ἑλλάδος, τὰ ὅποια θὰ καταχύρωνον τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους τῆς καὶ τὴν μέλλουσαν ἱστορικὴν τῆς σταδιοδρομίαν.

Ἀσπαζόμεθα Ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ

† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ἡ Α. Σ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας ἀπήντησε ὡς ἑξῆς:

Προσεύχομαι καὶ πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι ἡ Διάσκεψις τῆς Εἰρήνης θὰ φέρῃ δικαιοσύνην καὶ ἀσφάλειαν εἰς τὸν ἡρωϊκὸν Ἑλληνικὸν λαόν καὶ ἔθνος, ὅπως καὶ εἰς ἄλλους τοὺς ἄλλους λαούς.

GEORGEY ARCHBISHOP OF CANTERBURY

Εἰς τηλεγράφημά τοῦ αὐτοῦ περιεχομένου ἡ Α. Σ. ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐκκλησίας Σκωτίας ἀπήντησεν οὕτως:

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα τὸν Πρόεδρον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Δαμασκηνόν. Χαίρειν ἐν Κυρίῳ.

Συγκακινημένος βαθύτατα ἐκ τῶν ἀγῶνων καὶ δοκιμασιῶν τοῦ ἡρωϊκοῦ λαοῦ Σας διαβιβάζω θερμὴν ἐκκλησίαν Ἱεραρχίας Ἑλλάδος Πρωθυπουργόν, συνηγορῶν ἐκθύμως ὅπως εὐμενῶς κριθοῦν δίκαια Ἑλλάδος.

MACKENZIE MODERATOR

Πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Πρόεδρον τῆς Ἐπισκοπικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας

N. Ὑόρτην

Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Σας ἀπευθύνει ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν ἐν Κυρίῳ.

Τὸ Εὐαγγελικὸν πνεῦμα, τὸ ὅποιο ἐνώνει καὶ δυνεῖ τὰς καρδίας ἑκατομμυρίων πιστῶν,

ποῦ συγκροτοῦν τὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας τῆς Μεγάλης Συμπολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, εἰς τὰς ὁποίας προΐστασθε, εἶναι τὸ πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας, τῆς δημιουργοῦ δυνάμεως καὶ τῆς ὑψηλῆς δικαιοσύνης, ποῦ ἀπεργάζονται τὴν ἐυγένειαν τῆς ψυχῆς τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ. Ἐντεῦθεν ἡ καταπληκτικὴ δυνάμις του εἰς ὅλα τὰ πεδία τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος, ἐντεῦθεν ἡ γενναϊότης τοῦ φρονήματος καὶ ἡ ἀνδρεία, ποῦ ἐπέδειξεν ὁ Ἀμερικανικὸς λαὸς εἰς τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ τρομεροῦ ἐχθροῦ, ποῦ ἔθεσεν εἰς κίνδυνον τὴν ἐλευθερίαν τοῦ κόσμου. Ἡ ἔνδοξος χώρα Σας ἀποτελεῖ σήμερον ἐγγύησιν τῆς ἀσφαλείας τῆς ζωῆς ὅλων τῶν λαῶν καὶ μάλιστα ἐκείνων, ὅσοι ἐστάθησαν ἡρωϊκῶς εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα.

Ὁ ἡμέτερος Ἑλληνικὸς λαὸς, φορεὺς ἐνὸς μεγάλου πνεύματος, ὡς εἶναι τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κόσμου καὶ τοῦ Χριστοῦ, δὲν ἐκλονίσθη ἀπέναντι τῆς εἰσβολῆς εἰς τὸν τόπον του δύο μεγάλων Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων, ποῦ ἐξαπέλυσαν τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν καταστροφὴν εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ἀντέταξε τὴν πίστιν του, τὴν ἀφοσίωσίν του πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ κατὰ τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων τοῦ Ἄδου καὶ ἐπροτίμησε νὰ γίνῃ ὀλοκαύτωμα, διὰ νὰ σωθῇ τὸ πνεῦμα, ἡ τιμὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἐλευθερία τῶν λαῶν. Τώρα, ὁπότε εἰς τὸ Συνέδριον τῆς Εἰρήνης πρόκειται νὰ κριθοῦν τὰ δίκαια τῶν λαῶν τῆς Γῆς, παρακαλοῦμεν, ὅπως εὐαρεστηθῆτε νὰ ἀσκήσητε τὸ κύρος τῶν Ἐκκλησιῶν σας πλησίον τοῦ μεγάλου καὶ σοφοῦ προέδρου τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας καὶ τῶν ἄλλων ἐκλεκτῶν πολιτικῶν ἡγετῶν τῆς, ὅπως ὑψώσουν φωνὴν ὑπὲρ τῶν δικαίων τῆς Ἑλλάδος, τῆς χώρας αὐτῆς, τὴν ὁποίαν τόσον πολὺ ἐμίσησαν αἱ καταχθόνιαι Κεντρικαὶ Δυνάμεις τῆς κτηνώδους βίας διὰ τὴν ἡρωϊκὴν ἀντίστασίν τῆς, καὶ τὴν ὁποίαν διὰ τοῦτο ἐβύθισαν εἰς ἀφάνταστον καταστροφὴν.

Ἡ μεσολάβησις Σας ὑπὲρ τοῦ δεινοπαθήσαντος λαοῦ μας περισσώτερον παντὸς ἄλλου κατὰ τὸν φρικτὸν πόλεμον εἶναι ἐντὸς τῶν θείων παραγγελμάτων τοῦ Εὐαγγελικοῦ πνεύματος, διὰ τοῦτο ἔχομεν τὴν πεποίθησιν τῆς δραστηριότητος ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνεργείας Σας καὶ Σας εὐχαριστοῦμεν.

Ἄσπαζόμεθα πάντας ἐν Κυρίῳ.

† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ταυτόσημον τηλεγράφημα διεβιβάσθη καὶ πρὸς τὸν Σεβ. Πρόεδρον τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ὀμοσποδίας τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΣΕΒΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΕΘΝΟΣ

«Ἐάν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ... γνῶσατε τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς». (Ἰωάν. Η', 31-36).

Διὰ τῆς χάριτος τοῦ Παναγίου Πνεύματος προβιβασθέντες εἰς τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα τῆς Ἀρχιερωσύνης, οἱ συγκροτοῦντες, ἐλέφ Θεοῦ, ἐν τῷ ἔργῳ τῆς διαποιμάνσεως τὴν Ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, διαδηλοῦντες τὴν ἐν Χριστῷ ἀγάπην ἡμῶν πρὸς τὸν εὐσεβῆ ἑλληνικὸν λαὸν καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἐξαγχομένους μετὰ πίστεως ἀκραιφνοῦς πρὸς εὐδόωσιν τῶν μεγάλων ὑποθέσεων αὐτοῦ, μεταδίδομεν πρὸς ἅπαντας τὴν ἀποστολικὴν ἡμῶν εὐλογίαν.

Μετὰ τὸν ἀνήκουστον εἰς καταστροφὰς καὶ ὀλέθρους τελευταῖον παγκόσμιον πόλεμον, εἰς ἐναγώνιος πόθος διακατέχει τὰς καρδίας τῶν λαῶν, καὶ προσατενίζει τὰς ψυχὰς εἰς τὸ δράμα τῆς βασιλείας τῆς εἰρήνης ἐπὶ τῆς γῆς. Πανταχόθεν προσδοκᾶται μία δικαιοσύνη, ἵνα θεμελιώσῃ τὴν τόσῳ καταφρονηθεῖσαν ὑπὸ τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων ἐλευθερίαν καὶ ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπειαν, ἵνα κατοχυρώσῃ τὰ δίκαια τῶν λαῶν, ἧσοι ἠγωνίσθησαν ὑπὲρ τῆς διασώσεως τοῦ πνεύματος, ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ κόσμου. Εὐλογητὸς ὁ Θεός, οὗ κατὰ τὸν φρικτὸν αὐτὸν πόλεμον ὠδήγησε τὸν εὐσεβῆ ἑλληνικὸν λαὸν εἰς ὁδοὺς δόξης, δὲν ἐπέτρεψε νὰ συντριβῇ ἐκ τῶν κακώσεων τὸ φρόνημα καὶ ἡ πίστις αὐτοῦ. Ἀκολουθῶν ὁ λαὸς ἡμῶν τὴν ῥῆσιν τοῦ Κυρίου «Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτείνειν» (Ματ. 10, 28), ὑπερενίκησε πάσας τὰς φρικαλεότηας τοῦ πολέμου, τὰς δηώσεις, τὰς σφαγὰς, τὰς ὁποίας ἐξαπέλυσεν κατ' αὐτοῦ ἡ ἀπανθρωπία τοῦ ἐχθροῦ. Ἐμισήθη θανασίμως ὑπὸ τῶν τυράννων εἰσβολῶν εἰς τὸ ἱερὸν πάτριον ἔδαφος, διότι ἐστάθη ἀπεναντί των ὑπερήφανος, γενναῖος, ἡρωϊκός. Ὁ ἠρωϊσμός του ὑπῆρξεν ἀπαύγασμα τῆς θεομῆς πίστεως του εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν, εἰς τὸ πνεῦμα τῆς μεγαλῆς του Ἰστορίας, εἰς τὰς μορφὰς τῶν ἡρώων τοῦ ἔθνους καὶ τῶν μαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας. Οὐδεὶς λαὸς εἰς τὸν κόσμον ἐνεφανίσθη εἰς μίαν τόσῳ βαθεῖαν ἱστορικὴν παράδοσιν, ὅση ὁ ἑλληνικὸς λαός.

Τὸ θεῖον πρόσωπον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐνεφανίσθη εἰς τὸν κόσμον ὡς ἀγάπη καὶ δημιουργὸς δυνάμεις, ὡς σταυρός, ὡς νίκη κατὰ τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων, ὡς φῶς καὶ ἀνάστασις. Ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τῆς Ἰστορίας καὶ γίνεται πηγὴ ἐμπνεύσεως καὶ ἠρωϊσμοῦ καὶ δόξης διὰ κάθε ὀπαδόν του, διὰ κάθε λαόν. Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἠρμήνευσε μὲ τὴν λεπτότητα τοῦ πνεύματός του τὴν ὑψηλὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν μετέδωκεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον σαφῆ, ὡραῖαν εἰς δόγματα καὶ θεσμούς, ἐμεγαλοῦργησε διὰ μέσου τῶν αἰώνων χάρις εἰς τὴν πίστιν του εἰς τὸν Θεόν του, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἀπέβη Θεὸς τῆς Ἰστορίας του, καὶ ἔγινε θεῖα πνοή, ἡ ὁποία ἐπλήρωσε τὰ ἀτήθη του καὶ

μετεβάλλετο εἰς ἔργα μεγάλης τέχνης, ὡς ὁ Ναός τῆς Ἁγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας, καὶ ἡ ὑψηλὴ θερησκευτικὴ τοῦ πόλης καὶ ὑμολογία, καὶ εἰς θεσμὸς κοινωνικοῦς, ποῦ συνείχον τὴν ψυχὴν τοῦ ἔθνους καὶ τὴν ἐκίχον εἰς ἡρωϊσμοῦς καὶ εἰς μεγαλειώδεις θυσίας ὑπὲρ τῆς ἐλευθέρου σταδιοδρομίας του, ὑπὲρ τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν του. Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἦν ὡς πνεῦμα, καὶ τὸ βάθος του εἶναι πνευματικόν, καὶ αἱ δημιουργίαι του καὶ πρὸ τῆς ἐκχριστιανίσεως του καὶ μετ' αὐτὴν εἶναι ἀνήσεις τοῦ προγονικοῦ του καὶ τοῦ χριστιανικοῦ ὁρθοδόξου πνεύματος αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν εἰς κοισίμους στιγμὰς τῆς Ἱστορίας γίνεται ὀλοκαύτωμα, ἵνα διασωθῇ ἡ ἰδέα, τὸ πνεῦμα, ἡ ἐλευθερία ὄχι μόνον ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ κόσμου ὀλοκλήρου. Ταῦτο ἐπράξε κατὰ τὸν τελευταῖον φονικώτατον πόλεμον τῆς Ἱστορίας, καὶ ὑπόθη ὡς φῶς καὶ δόξα ἅλου τοῦ κόσμου. Ἡ ἀλήθεια ἐνεφανίσθη εἰς μὲν τὸν ἀρχαῖον ἑλληνικὸν κόσμον ὡς γνῶσις καὶ καλλιτεχνικὴ δημιουργία, εἰς δὲ τὸν Χριστιανισμὸν ὡς πίστις καὶ ἐλευθερία συμπαράττουσα μετὰ τῆς θείας χάριτος καὶ δημιουργοῦσα ἡρώας καὶ μάρτυρας, λυτρωμένους ἀπὸ παντὸς κακοῦ καὶ νικητὰς τοῦ κόσμου. Αὐτὴ ἡ ἀλήθεια πιστευθεῖσα διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἔγινε παράδοσις πνευματικὴ, ἐντὸς τῆς ὁποίας συνεπικινώθησαν γενεαὶ γενεῶν εἰς τὰ ἴσρα των αἰσθητήματα καὶ ἀπέβησαν ἀγωνιστικὴ δύναμις ἀπροσμάχητος, πηγὴ ἀγάπης, συγγνώμης, συγκαταβάσεως διὰ τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἀγαθοὺς, ἀλλὰ καὶ τιμωροῦ δικαιοσύνης καὶ ἡρωϊσμοῦ καὶ ἠθικοῦ μεγαλείου ἀπέναντι ἐκείνων, οἱ ὅποιοι, ὑψηλόφρονες καὶ κατὰ κόσμον ἰσχυροί, ἀποτολμοῦν νὰ ἀνατρέψουν τὴν ἠθικὴν τάξιν, νὰ καταφρονοῦν τὴν ἀνθρωπίνην τιμὴν καὶ ἀξιοπρέπειαν. Ἡ ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ ὁποία εἶναι σύνθεσις τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος, ὡς ὄρατος μορφῆς καὶ χριστιανικῆς ἀληθείας, ὡς οὐσίας καὶ ἠθικῆς δυνάμεως, ἐγκλείει καὶ ἐκφράζει τὴν εὐγένειαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὰς ὑψηλὰς πνευματικὰς του κατευθύνσεις. Ἡ ἱστορικὴ του πορεία ἐνδόξου καὶ δημιουργικῆς χαράσσειται ἀπὸ τὸ μέγα θερησκευτικὸν καὶ ἡρωϊκὸν παρελθόν του, τὸ ὅποῖον γινώσκειται ὡς πλοῦτος πολιτισμῶς, ὡς ἀρετῆ, ὡς ἀγὼν κατὰ αἰρέσεις, κατὰ παντοίω ψευδοκοσμοθεωριῶν.

Ἡ κοσμοθεωρία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι πνευματικὴ, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν, ὡς Τριάς ἁγία εἰς τρία θεῖα πρόσωπα ἐν μιᾷ οὐσίᾳ, ὡς ἀγάπη καὶ δημιουργὸς δύναμις, εἶναι ἡ πηγὴ πάσης ζωῆς καὶ πάσης δημιουργίας καὶ τάξεως. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὡς θεανθρωπικὴ προσωπικότης, εἶναι τὸ θεῖον Πρόσωπον «ἐν ᾧ τὰ πάντα ἐγένετο», εἶναι ὁ Ἰδρυτὴς τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, διὰ τῆς ὁποίας μέσῳ τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐπιδιώκεται ἡ ἀνακαίνισις τῆς Ἱστορίας καὶ ὅλου τοῦ κόσμου, ἡ ἀναστήλωσις τῆς καθολικῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς καθολικῆς ἀγάπης. Ἡ σύμμορξις τῆς ἐλευθερίας μετὰ τῆς θείας χάριτος εἶναι ἡ ὁδὸς τῆς ἱστορικῆς ἀνεξίσεως, ἡ ὁποία ἀγει εἰς τὸ τέρας τῆς Ἱστορίας, εἰς τὸν θρόνον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν κόσμον. Ὅσαι αἱ ἐνδιάμεσοι πνευματικαὶ δημιουργίαι, ὑψηλαὶ μορφαὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἔχουσι ὡς κέντρον καὶ ὡς ἀξίαν

ὑπερτάτην τὸν ἀνθρώπον, προάγουσιν τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου καὶ ὀδηγοῦν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς ἀνθρωπότητος εἰς τὸ φῶς τῆς λυτρώσεως, εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῆς ἀγάπης εἰς τὴν ζωὴν τῶν λαῶν.

Κοσμοθεωρία ὀλιστική, πολιτικοοικονομικαὶ, αἱ ὁποῖαι θεωροῦν ὡς αὐταπάτην τὸ πνεῦμα, τὴν ἐλευθερίαν, τὸν Θεόν, τὸν ἀνθρώπον, εἶναι ἀπόβλητοι καὶ ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὴν πίστιν καὶ τὸ πνευματικὸν βάθος τοῦ ἔθνους. Ἄν εἶναι οικονομικὴ μονὰς ὁ ἀνθρώπος, εἶναι προσωπικότης, καὶ εἰκὼν Θεοῦ καὶ ἀξία ἐπίστη. Ἡ κοινωνία εἶναι σύνθεσις προσώπων, καὶ ἡ οικονομικὴ ἀποψὶς τῆς ἐγκλείει δευτερευούσας ἀξίας. Ἡ ἀποστασία ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τῆς Ἱστορίας μας, τοῦ ὁποῖου ἡ ζωὴ συνεχίζεται ἐντὸς τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, εἶναι ἐκτροχιασμός, ὀδηγεῖ εἰς διάλυσιν, εἰς ὕληθρον, εἰς καταστροφὴν. Ἡ Ἐκκλησία δὲν πολιτεύεται, παραμένει μακρὰν τῶν πολιτικῶν διενέξεων, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ μὴ καταδικάσῃ τὰ ἐγκλήματα, τὰ ὅποια διεπράχθησαν εἰς βάρος ὁμιμῶν ἀδελφῶν ἐξ ὁμωνύμων ὑπολογισμῶν. Ἀθροῖαι ἀδελφοκτονίαι ὀποθενδήποτε προσοχόμενοι γράφουν μαύρας σελίδας ἐντὸς τῆς ἐνδόξου ἑλληνικῆς Ἱστορίας καὶ τραυματίζουν βαθύτατα τὴν εὐγένειαν τοῦ ἔθνους. Ἄν εἶναι ὀλιγώτερον τραυματισμένη καὶ ἡ καρδιά τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, ἵταν ἐντὸς τοιούτων ἐγκληματικῶν πράξεων διαπιστώσῃ ἐσχάτην ἐξαχρείωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρέπειας καὶ εἰς τοσοῦτον βαθμὸν καταφρόνησιν τῶν διδασμάτων τῆς, διδασμάτων τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἀνθρώπον, ποῦ εἶναι ἡ εἰκὼν καὶ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς. Ὁ φόνος εἶναι ἡ κορύφωσις τοῦ κακοῦ, εἶναι τὸ σκότος, ὅπου βυθίζεται ὁ φονεὺς καὶ ὅπου ἀνυπόληπτος, βδέλλυμα καὶ ἐξουθενώμα τῆς κοινωνίας, παραμένει ὡς εἰς κόλασιν αἰώνιον. Μόνον ἐὰν συνέλθῃ, ἐὰν μετανοήσῃ καὶ συντριβῇ καὶ κλαύσῃ διὰ τὰ ἀμαρτήματά του, θὰ ἡδύνατο μὲ τὰ δάκρυά του νὰ ἀποπλύνῃ τὴν ψυχὴν του, διότι εἰς τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὸν Χριστὸν ἀνακτᾷ τὴν ἐλευθερίαν του καὶ ἀξιοπρέπειάν του, τὴν ὁποίαν κατεσπίλωσαν καὶ κατεβαράθρωσαν τὰ ἐγκλήματά του. Ἡ Ἐκκλησία μόνη ἀποκαθιστᾷ τὸν εὐκρινῶς μετανοοῦντα ἀμαρτωλὸν εἰς τὴν ἠθικὴν θέσιν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἔξέπεσε καὶ τοῦ δίδει τὴν χαρὰν τῆς λυτρώσεως ἀπὸ τῶν πικριῶν τῆς ἐνοχῆς καὶ τοῦ διηνεκοῦς ἐλέγχου τῆς συνειδήσεως. Οὔτε αἱ ἀμνηστειαὶ τῶν Κυβερνήσεων, οὔτε αἱ τροποποιήσεις τῶν καταδικαστικῶν ἀποφάσεων δύνανται νὰ διαγράψουν τὴν σφραγίδα, μετὰ τὴν ὁποίαν τὸ ποινικὸν μητρώον σφραγίζει τὴν ψυχὴν τοῦ ἐγκληματίου.

Καλοῦνται εἰς μετάνοιαν ὅσοι ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ διέπραξαν ἐγκλήματα κατὰ τῶν ἄλλων, καὶ εἰς ἐπιστροφὴν εἰς τοὺς κόλπους τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, διότι μόνον ἐντὸς Αὐτῆς δύνανται νὰ εὐρουν ἀνάπανσιν τῶν ψυχῶν των καὶ νὰ ἀνακτήσουν τὴν χαρὰν τῆς ζωῆς.

Ἡ Ἐκκλησία, ἐνῶ παραμένει αὐστηρῶς μακρὰν πάσης ἀναμίξεως εἰς πολιτικὰς διαμάχας, ἐν τούτοις ἀποδοκιμάζει κάθε βίαιον μέτρον, κάθε ἐπαναστατικὴν ἐνέργειαν πρὸς ἀναστήλωσιν μιᾶς μορφῆς διοική-

σεως, ἢ ὁποία θὰ ἐμπνέεται μόνον ἀπὸ οικονομικὰς θεωρίας περὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς Ἱστορίας καὶ θὰ ἐπιδιώκῃ τὴν λύτρωσιν τῶν λαῶν μόνον ἐκ τῆς οικονομικῆς διαρρυθμίσεως τῶν κοινωνιῶν εἰς σχήματα διεθνή.

Κάθε λαὸς ἔχει τὸ σχῆμα τῆς ψυχῆς του καὶ αὐτὸ εἶναι γεγονός ἀδιαφιλονίκητον. Τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι παγκόσμιον, εἶναι οἰκουμενικόν, πρέπει ὁμως νὰ συμπράττῃ μὲ τὸ ἀνθρώπινον στοιχείον, μὲ τὴν ἀνθρώπινην ἐλευθερίαν πρὸς πραγματοποιήσιν τῶν μεγάλων σκοπῶν τοῦ Εὐαγγελίου. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα ἐμφανίζεται εἰς τὴν πραγματικότητα εἰς ἐθνικὰ σχήματα, εἰς ἰδίας ομάδας λαῶν. Τοὺς λαοὺς αὐτοὺς ἀποσκοπεῖ νὰ διαπλάσῃ μὲ τὴν σύμπραξιν ὁμοῦ τῆς ἐλευθερίας του, νὰ ἀνυψώσῃ εἰς ὑψηλότερα πνευματικὰ ἐπίπεδα ὅπου νὰ δύνανται οἱ λαοὶ νὰ κατανοῶσιν ἀλήλους καὶ νὰ προσεγγίζουσιν ὁ καθεὶς χωριστὰ καὶ ὅλοι ὁμοῦ εἰς τὴν Βασιλείαν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δικαιοσύνης, τοῦ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ τῶν μόχθων καὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν μὲν, πρὸς τοὺς μόχθους καὶ τὰ δικαιώματα τῶν δέ. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀδιαφορεῖ διὰ τὰ κοινωνικὰ ζητήματα. Ὅλα τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα δικαιώνουσιν τοὺς μόχθους τῶν ἐργαζομένων καὶ προστατεύουσιν τὸ γῆρας καὶ τὴν ἀνικανότητα εἰς τὴν ἐργασίαν λόγῳ παθίσεως κατὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος, καὶ διευκολύνουσιν τὴν ἀνοδὸν τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῆς κρατικῆς λειτουργίας καὶ κοινωνικῆς ἱεραρχίας, ὅλα τὰ τοιαῦτα μέτρα εὐλογοῦνται καὶ ἐπιχροτοῦνται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Κατὰ ταῦτα, ἐπιστώμεν σοβαρῶς τὴν προσοχὴν τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος, ὅπως παραμένη πιστὸν καὶ προσηλωμένον εἰς τὸ πνεῦμα τῆς μεγάλης καὶ ἐνδόξου Ἱστορίας ἡμῶν, εἰς τὴν πίστιν τοῦ Θεοῦ τῶν Πατέρων ἡμῶν, εἰς τὰ διδάγματα καὶ τὴν μυστικὴν ζωὴν τῆς ἀγίας ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, διότι ἐντεῦθεν ἀντλεῖται ἡ δύναμις, ἡ νίκη κατὰ τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων, ἐντεῦθεν προκύπτει ἡ φωτεινὴ πορεία τῆς ζωῆς καὶ ἡ δόξα ἐνὸς ἐκάστου καὶ ὅλου τοῦ ἔθνους. Ὅσοι ἐξ ἀγνοίας ἢ ἐκ κακῶν ὑπολογισμῶν ἠσπάρσθησαν κοσμοθεωρίας ξένας πρὸς τὸ ἑλληνικὸν ὄρατον πνεῦμα καὶ πρὸς τὰ διδάγματα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς ἀγίας ὀρθοδόξου μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας ὑπεύθυνον νὰ ἐπανέλθουν ἐντὸς τῆς ποίμνης τοῦ Χριστοῦ, διότι μόνον ἐντὸς αὐτῆς ἀγιάζεται ἡ ζωὴ, εὐρίσκει τὴν δικαιοσίαν της, ὑπερνικᾷ τοὺς μόχθους καὶ τοὺς σταυροὺς καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον, καὶ μεταβάλλεται εἰς φῶς καὶ ἀνάστασιν καὶ δόξαν, εἰς καινὸν Ὀυρανὸν καὶ Γῆν.

Μὴ ἀποστήτε, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, ἀπὸ ὅσα ἐδιδάχθητε ἢ πιστῶς παρελάβετε παρὰ τῶν Πατέρων ἡμῶν. Ἐντὸς τῶν ἱερῶν παραδόσεων καὶ τῶν Μυστηρίων τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας ἀνατρέφετε τὰ τέκνα ὑμῶν. Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, διότι ἐπὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ ἀσφαλίζεται ἡ ζωὴ, στερεοῦται ὁ οἶκος, καὶ αὐξάνει τὸ αἰσθημα τῆς ἀμοιβαίας θυσίας τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας. Παρακολουθεῖτε τὴν ζωὴν τῶν νέων καὶ τῶν νεανίδων σας, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζον-

ται αἱ ἐλπίδες σας καὶ ἀναπαύονται οἱ παλμοὶ σας.

Θεωροῦμεν καὶ ἡμεῖς οἱ πνευματικοὶ Πατέρες τοῦ εὐσεβοῦς ἑλληνικοῦ λαοῦ ἰδιαίτερον καθήκον νὰ ἀπευθυνθῶμεν μὲ ἀγάπην πρὸς τὴν νεότητα, τὴν ἐλπίδα καὶ τὸ σέμνωμα τοῦ ἔθνους. Δὲν ὑπάρχει, ἀγαπητοὶ νεοί, ἄλλη ἀλήθεια ὑπὸ τὸν Ὀυρανὸν παρὰ ἡ ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστὸς εἶναι «ἡ δόξος, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ» (Ἰω. 14, 6). Μὴ δίδετε προσοχὴν εἰς ὅσα ψιθυρίζουσιν εἰς τὰ ὦτά σας πλάνοι ψευδοδιδασκαλοὶ, ὅτι τίποτε ἄλλο δὲν εἶναι ὁ κόσμος καὶ ἡ ζωὴ παρὰ ὕλη καὶ μηχανικὴ κίνησις, καὶ φυσιολογικαὶ λειτουργίαι καὶ ἐνστικτα καὶ παραγωγὴ ὑλικῶν ἀγαθῶν καὶ κατανομή των κατὰ τρόπον ἱκανοποιητικὸν δι' ὅλους. Ὅλα αὐτὰ εἶναι δευτερεύουσαι ἀξίαι. Δὲν εὐρίσκειται ἡ ἀλήθεια παρὰ μόνον ἐντὸς τῆς πνευματικῆς ἐμπειρίας τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Τὸ πνεῦμα, ἡ ἐλευθερία, τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ δημιουργὸς δύναμις ἐντὸς τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωῆς. Ἡ ἐλευθερία ὑπογραμμίζει τὴν εὐθύνην εἰς τὸν ἀνθρώπον. Αὐτὴ συλλαμβάνει ἰδανικά, ἠθικά, πολιτικά, καλλιτεχνικά, ἐντὸς τῶν ὁποίων λάμπει ὁ ἀνθρώπος ὡς ὑψίστη ἀξία. Ἡ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Ὁ Χριστὸς, μὲ τὸν ὁποῖον συμπράττει ἡ ἐλευθερία σας, σᾶς ἀναδεικνύει δημιουργοὺς, ἤρωας, σᾶς λυτρώνει. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀσφαλὴς καὶ φωτεινὸς ὁδηγὸς σας εἰς ὅλην σας τὴν σταδιοδρομίαν. Αὐτὴ ἡ γραμμὴ τοῦ πνευματικοῦ σας βίου, αὐτὴ ἡ πίστις σας, ἡ ἐγγάρυξις τῆς ἐλευθερίας εἰς τὰς καρδίας σας, ὡς ἐκουσίου θυσίας χάριν τῶν ἄλλων, ὁδηγεῖ εἰς ὑψηλότερας μορφὰς πολιτισμοῦ, εἰς δικαιοσίαν τῶν ἀγῶνων τῆς ζωῆς σας. Δὲν εἴσθε ἀπλᾶί οικονομικαὶ μονάδες, ἀλλὰ προσωπικότητες, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὑφύεται ἡ ζωὴ ὡς χρέος, ὡς μόχθος, ὡς σταυρὸς. Αὐτὴ ἡ ἀντίληψις τῆς ζωῆς σφουρηλατεῖ τὴν εὐγενῆ σας χαρακτῆρα καὶ προεξοφλεῖ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν τοῦ βίου σας. Ἐντὸς αὐτῆς τῆς πίστεως, ἐντὸς αὐτῶν τῶν ἀρχῶν λύονται τὰ κοινωνικὰ προβλήματα, δικαιώνεται ὁ μόχθος τῶν ἐργαζομένων. Ὁ ἀνθρώπος εἶναι ὑψίστη ἀξία εἰς τὸν κόσμον. Τὰ πάντα, καὶ κράτος καὶ κόμματα καὶ ὀργανώσεις πάσης φύσεως εἶναι διὰ τὸν ἀνθρώπον καὶ ὄχι τὸ ἀντίθετον.

Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί, «στήμετε» ἐδραῖοι ἐν τῇ πίστει εἰς τὸν Θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν, διότι δι' αὐτῆς ἐνοῦσθε πρὸς ζῶντας καὶ νεκροὺς, πρὸς τοὺς Ἁγίους, πρὸς τοὺς Μάρτυρας, πρὸς τοὺς ἠρωϊκῶς πεσόντας ὑπὲρ τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀληθείας, πρὸς τοὺς Διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς τοὺς Ἀποστόλους, πρὸς τὸν Θεμελιωτὴν τῆς ἀγίας ἡμῶν πίστεως, πρὸς ὅλους, ὅσοι ὁπουδήποτε γῆς ὁμολογοῦν τὴν αὐτὴν πίστιν καὶ αἰσθάνονται εἰς τὰς καρδίας των τὰς αὐτὰς ἐλπίδας, τοὺς αὐτοὺς παλμούς, τὰ αὐτὰ ἰδεώδη.

Προσεύχεσθε πάντοτε εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καθ' ὃν τρόπον ὤρισαν οἱ Πατέρες ἡμῶν, ἐκκλησιαζόμενοι τακτικῶς μετὰ τῶν τέκνων σας καὶ κοινωνοῦντες τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, διότι οὕτω ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ θὰ ἐνσταλάξῃ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ θὰ ἀποβαίῃ μετὰ τῆς πίστεως ὑμῶν

δύναμις ὑπερνικήσεως τῶν ὀδυνῶν, δύναμις δικαιοσύνης τῶν ἐλπίδων ἐνὸς ἐκάστου καὶ τῶν ἐθνικῶν προσδοκιῶν.

Ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ πνεύματος ἐμβαθύνεται τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν Ἔθνος εἰς τὴν ψυχὴν του, ὑποτάσσεται ἐκουσίως εἰς πειθαρχίας, ἐντὸς τῶν ὁποίων σώζεται ἡ ἐλευθερία του καὶ ἡ ἐλευθερία ἐνὸς ἐκάστου, καὶ ἱεραρχοῦται εἰς ἓνα ρυθμὸν φιλαλληλίας καὶ ἀγάπης καὶ κοινωνικῆς δικαιοσύνης. Ἐντὸς τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς πίστεως γίνεται τὸ ἔθνος ἠρωϊκὸν καὶ δημιουργικὸν εἰς τὴν πορείαν τῆς ἱστορίας του καὶ ἀκτινοβολεῖ ὡς φῶς καὶ δόξα καὶ εἰς τοὺς ἐγγύς καὶ εἰς τοὺς μακρὰν.

Ἐψώσατε τὰς καρδίας ὑμῶν πρὸς τὸν Κύριον, ἵνα τώρα, ὁπότε πρόκειται νὰ κριθοῦν εἰς τὸ Συνέδριον τῆς Εἰρήνης τὰ δίκαια τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ἐνισχύση τοὺς ἀντιπροσώπους του, φωτίση τοὺς Κριτὰς τῆς γῆς καὶ ἀποδοθῆ δικαιοσύνη ἀπέναντι τῶν μυρίων καὶ ἀπροσμετρήτων θυσιῶν τοῦ ἡγαπημένου εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

- † Ὁ Ἀθηνῶν *Δαμασκηνὸς* Πρόεδρος
- † Ὁ Βεροῦσας *Ἀλέξανδρος*
- † Ὁ Διδυμοτείχου *Ἰωακείμ*
- † Ὁ Φιλίππων *Χρυσόστομος*
- † Ὁ Ἄρτης *Σπυρίδων*
- † Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας *Εἰρηναῖος*
- † Ὁ Σερρών *Κωνσταντῖνος*
- † Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης *Διονύσιος*
- † Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως *Ἰωακείμ*
- † Ὁ Ἐλασσῶνος *Καλλίνικος*
- † Ὁ Δράμας *Γεώργιος*
- † Ὁ Χαλκίδος *Γρηγόριος*
- † Ὁ Σύρου, Τήνου κλπ. *Φιλάρετος*
- † Ὁ Δημητριάδος *Ἰωακείμ*
- † Ὁ Πατρῶν *Θεόκλητος*
- † Ὁ Φλωρίνης *Βασίλειος*
- † Ὁ Σιδηροκάστρου *Βασίλειος*
- † Ὁ Δρυϊνουπόλεως *Δημήτριος*
- † Ὁ Κεφαλληνίας *Γερμανὸς*
- † Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας *Προκόπιος*
- † Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος *Ἰάκωβος*
- † Ὁ Τρίκης καὶ Σταγῶν *Χερουβείμ*
- † Ὁ Νικοπόλεως καὶ Προβένης *Ἀνδρέας*
- † Ὁ Ἠλείας *Γερμανὸς*
- † Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως *Γερμανὸς*
- † Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλλης *Παντελεῖμων*
- † Ὁ Κορινθίας *Μιχαὴλ*
- † Ὁ Μαρωνείας *Βασίλειος*
- † Ὁ Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας *Ἀγαθόνικος*
- † Ὁ Μεσσηνίας *Χρυσόστομος*
- † Ὁ Ζιχνῶν *Κύριλλος*
- † Ὁ Κυθήρων *Ἀμβρόσιος*
- † Ὁ Θηρας *Σπυρίδων*
- † Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν *Μεθόδιος*
- † Ὁ Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου *Ἰωακείμ*
- † Ὁ Παραμυθίας *Δωρόθεος*
- † Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου *Ἀνανίας*
- † Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας *Πολύμαρπος*
- † Ὁ Ἰερισσοῦ, Ἄν. Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου *Διονύσιος*
- † Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης *Κωνσταντῖνος*
- † Ὁ Ἀργολίδος *Χρυσόστομος*
- † Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εἰθρυτανίας *Χριστοφόρος*
- † Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου *Δημήτριος*
- † Ὁ Νευροκοπίου *Ἀγαθάγγελος*
- † Ὁ Σιασίου καὶ Σιατίστης *Ἰάκωβος*

ΤΟ ΣΤΗΡΙΓΜΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ

Ἡ ἀνάμνησις τοῦ γεγονότος τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ εἰς προσκύνησιν τῶν πιστῶν μετὰ τὴν ἀνάκτησίν του τελεῖται κατ' ἔτος ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας Ἰνα, ἀτενίζοντες εἰς αὐτὸν, ἔχωμεν ἐν νῶ πάντοτε τὴν κεντρικὴν θεοῖν, τὴν ὁποίαν τὸ ἐν ᾧ ἐτάθη Χριστὸς παμμακάριστον ξύλον κατέχη ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς περιτὸν ἄνθρωπον θείας οἰκονομίας. Ἐν τῇ οἰκονομίᾳ ταύτῃ ὁ Σταυρὸς καὶ ὁ Χριστὸς εἶνε ἀχώριστοι ἀπ' ἀλλήλων, ἄν δὲ καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν Σταύρωσιν καὶ κατὰ τοσαύτην ἔκτασιν εἴλκυσε τὴν ἀνθρωπότητα πρὸς ἑαυτὸν ὁ Χριστὸς, τὸ πρᾶγμα ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ καὶ διὰ τοῦ Σταυροῦ. Τὸ προεῖπεν αὐτὸς ὁ Χριστὸς: «κἀγώ, ἐάν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτόν»· «τοῦτο δὲ ἔλεγε—προσθέτει ἐπεξηγηματικῶς ὁ Εὐαγγελιστῆς—σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν». Διότι ἡ ἀπολύτρωσις τῆς ἀνθρωπότητος ἐτελειουργήθη διὰ τῆς σταυρικῆς θυσίας, διὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἐκουσίως χυθέντος αἵματος τοῦ Σωτῆρος. Ὁ ἀτενίζων πρὸς τὸν Σταυρὸν θαμβοῦται ἀπὸ τὸ ἀπ' αὐτοῦ ἀκτινοβολοῦν φῶς, διότι ὁ Σταυρὸς ὑψώθη ὡς λαμπὰς πάμφωτος, διαλυτικὴ τοῦ καλύπτοντος τὸν κόσμον προσταυρικοῦ σκοτους. «Καθάπερ σκότῳ κατεχομένου οἴκου λαμ-

Ἡ ὑπὸ τῆς ἱεραρχίας ὁρισθεῖσα Εὐχὴ πρὸς ἀνάγνωσιν μετὰ τὰς Παρακλήσεις τοῦ Δεκαπενταυγουσίου καὶ τὴν θεϊαν λειτουργίαν τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Συνεδρίου τῆς Εἰρήνης παρεμπιπτουσῶν Κυριακῶν ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κατευθύνων τὴν πορείαν τοῦ κόσμου καὶ τὸν ροῦν τῆς παγκοσμίου ἱστορίας, καθυδάτησον τὰ βουλευμάτα τῶν Κριτῶν τῆς Γῆς ἐν τῷ Συνεδρίῳ τῆς Εἰρήνης, ὅπως θεμελιώσουν τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου ἐπὶ τοῦ ἁγίου Σου θελήματος. Δίδαξον αὐτοὺς, ἵνα κατὰ τὰς ὁδοὺς τῆς Βασιλείας τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δικαιοσύνης Σου ἀναστήλωσουν τὰ δίκαια τῶν ἐθνῶν, ὅσα ἐσφαγιάσθησαν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας Σου, ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ κόσμου, ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπίνης τιμῆς καὶ ἀξιοπρεπειας, ἥτις εἶναι μία ἀπὸ τὰς ὑψηλοτέρων ἀξίας τοῦ Εὐαγγελικοῦ Σου πνεύματος. Δός, Κύριε, ἵνα τὸ Συνέδριον τῆς Εἰρήνης ἐπιβραβεύσῃ τὰς θυσίας τοῦ πολυπαθοῦς ἡμῶν Ἔθνους καὶ ἀναγνωρίσῃ τὰ δίκαια αὐτοῦ, ὡς τὰς ἀναγκαίας προϋποθέσεις τῆς ζωῆς του, διότι οὕτω θὰ δύναται νὰ ἀποδύεται μετ' ἐλπίδων εἰς τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς προσπαθείας του, νὰ πορευεῖται ἀπροσκόπτως τὴν ὁδὸν τῆς Βασιλείας Σου, νὰ δημιουργῇ ἀνάγκας τὰς ὑψηλοτέρας μορφὰς τοῦ πολιτισμοῦ του ἐντὸς τῆς μεγάλης ἐλληνορθοδόξου ἡμῶν ἱστορίας, εἰς δόξαν τοῦ ἁγίου Σου ὀνόματος. Ἀμήν».

πάδα τις ανάψας και ὀρθὴν ἀναστήσας ἀπελάυνει τὸ σκότος—λέγει ὁ θεῖος Χρυσόστομος— οὕτω τῆς οἰκουμένης ὑπὸ ζόφου κατεχομένης, καθάπερ λαμπάδα τινὰ τὸν Σταυρὸν ἀνάψας και ὀρθὸν ἀναστήσας ὁ Χριστός, τῆς γῆς ἅπαντα τὸν ζόφον ἔλυσε.

Ὁ ἄνθρωπος, ἀτενίζων πρὸς τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, τὸν βλέπει ἀμέσως και τὸν ἀντιλαμβάνεται ὡς ἀποκάλυψιν τοῦ Θεοῦ ὡς Ἀγάπης. Εἰς τὴν ἀντίληψιν ταύτην προωθήθη και ἀπὸ τὴν περὶ τοῦ ἀσώτου παραβολὴν τοῦ Κυρίου και διὰ τῆς περὶ τῆς ἀπολεσθείσης δραχμῆς παρομοιώσεως και δι' ἄλλων αὐτοῦ διδασκαλιῶν τὸ πλήρες ὅμως φῶς εἰς τὸ μυστήριον τῆς Θεότητος ἐχύθη δι' αὐτὸν ἀπὸ τῆς σταυρικῆς λαμπάδος· τότε κυρίως ἀντελήφθη πλήρως ὅτι «ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν», ἀφοῦ «ἔτι ἀμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν», «ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν».

Ἀκριβῶς δέ, διότι τοιοῦτον ἀπεκάλυψε τὸν Θεὸν ὅταν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ὑψώθη ὁ Ἰησοῦς, τὸ περὶ τοῦ ἐσταυρωμένου Χριστοῦ κήρυγμα ἀπεδείχθη μεγίστη ἐλκτική δύναμις, παρά πάντας τοὺς κατ' ἄνθρωπον ὑπολογισμούς. Τὸ ξύλον τῆς κατάρτας και τοῦ ἐπονειδίτου θανάτου, ἀφ' ἧς προσηλώθη ἐπ' αὐτοῦ ὁ Θεάνθρωπος, μετεβλήθη εἰς ξύλον εὐλογίας και ζωῆς και σωτηρίας, και ἡ φαινομενικὴ ἀδυναμία τοῦ Ἐσταυρωμένου ἀπεκαλύφθη ἀκαταγώνιστος δύναμις, «δύναμις Θεοῦ». Τὸ διὰ τοὺς Ἰουδαίους σκάνδαλον και ἡ διὰ τοὺς Ἕλληνας μωρία, ὁ Ἐσταυρωμένος Χριστός, ἀπεδείχθη Θεοῦ δύναμις και Θεοῦ σοφία. Κράτος, δηλαδή, τοῦ Θεοῦ, «διὰ τῶν ἐναντίων», διότι «μεγάλης δυνάμεως και σοφίας ἀπόδειξις τὸ διὰ τῶν ἐναντίων πείθειν» και γὰρ σκανδάλου πρᾶγμα ὁ σταυρὸς εἶναι δοκεῖ, ἀλλ' ὅμως οὐ μόνον οὐ σκανδαλίζει, ἀλλὰ και ἐφέλκεται. Ὁ γὰρ οὐκ ἴσχυσαν φιλόσοφοι διὰ τῶν συλλογισμῶν ποιῆσαι, τοῦτο ἡ δοκοῦσα εἶναι μωρία κατάρθωσεν...» φθέγγεται ὁ τόσον σοφὰ περὶ τοῦ Σταυροῦ θεολογῆσας Χρυσόστομος. Ἐντεῦθεν ὁ Σταυρὸς τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν τυθέντος Χριστοῦ ἀπέβη τὸ κατὰ τοῦ διαβόλου ἀκαταγώνιστον δῆπλον, ὁ φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης, ἡ ὠραίότης τῆς Ἐκκλησίας και τὸ ἀδιάσειστον στήριγμα τῶν πιστῶν.

Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 29—7—1946, συζητουμένου τοῦ θέματος περὶ τῆς μορφώσεως τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, ὁ ὡς Βασιλικὸς Ἐπίτροπος παρακολουθήσας τὰς ἐργασίας τῆς Ἱεραρχίας Γενικὸς Διευθυντὴς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Ἱωάννης Καρμύρης ὑπέβαλεν αὐτῇ τὴν κατωτέρω ἐκθεσιν:

Τὴν ὑπὸ τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν ἀνάπτυξιν τοῦ περὶ τῆς μορφώσεως τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου θέματος παρηκολούθησα μετ' ἰδιαζούσης προσοχῆς και εὐλόγου ἐνδιαφέροντος ἕνεκα τῆς διπλῆς ιδιότητός μου και ὡς Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἀναλαβόντος τὴν ὀργάνωσιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ νέων βάσεων πρὸς μόρφωσιν τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου και πλήρωσιν τῶν συνεπειῶν τοῦ πολέμου και τῆς κατοχῆς ὑπερχιλίων κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων, και ὡς καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, κεκλημένου νὰ συμβάλῃ εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν καταρτισμὸν τοῦ ἀνωτέρου Κλήρου τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ἡμῶν.

I

Ἐν πρώτοις πρὸς μόρφωσιν τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις Ἐκκλησιαστικῶν συνετάξε και κατὰ Σεπτέμβριον 1945 ἐπέτυχε τὴν δημοσίευσιν τοῦ βασικοῦ Νόμου 540 «περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως» (Φ. Ε. Κ. 230]45), δι' οὗ ἰδρύθησαν αἱ λειτουργοῦσαι σήμερον Ἐκκλησιαστικαὶ Σχολαὶ και τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Φροντιστήρια μετὰ τῶν Οἰκοτροφείων αὐτῶν, τῆς δαπάνης τῆς λειτουργίας και συντηρήσεως αὐτῶν ἀναληφθείσης ὑπὸ τῆς Πολιτείας. Ὅθεν πᾶσα εὐγνωμοσύνη ὀφείλεται εἰς αὐτὴν και εἰς πάντας τοὺς συμβαλόντας εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦτου, πρὸ πάντων δὲ εἰς τὸν Μακαριώτατον και τὰ μέλη τῆς προκατόχου Διαρκοῦς Ἱεραῆς Συνόδου.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις Ἐκκλησιαστικῶν κατήρτισε και ἐδημοσίευσεν τοὺς ἑξῆς συμπληρωματικοὺς Νόμους και ἐκτελεστικὰ Διατάγματα: 1) Τὸν Νόμον 807]45 «περὶ τροποποιήσεως και συμπληρώσεως τοῦ Α. Ν. 450]45 «περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως» (Φ. Ε. Κ. 323]45), 2) Τὸν Νόμον 806]45 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 218) 45 Α. Ν. «περὶ συστάσεως Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλ. Ἐκπαιδεύσεως» (Φ. Ε. Κ. 323]45) και 3) τὸν Νόμον 1124]46 «περὶ ἰδρύσεως Ἐκκλ. Σχολῆς και κατωτέρου Ἐκκλ. Φροντιστηρίου ἐν τῇ Ἱερῇ Μονῇ Παναγίας Προυσιωτίσσης—Προυσοῦ και τινῶν ἄλλων διατάξεων» (Φ. Ε. Κ. 107]46), ὡς και τὰ Διατάγματα: 1) «Περὶ Ὁργανισμοῦ τῶν Ἐκκλ. Σχολῶν και Φροντιστηρίων» (Φ. Ε. Κ. 292]45), 2) «περὶ εἰσιτηρίων, προαγωγικῶν και ἀπολυτηρίων ἐξετάσεως, ἐγγραφῶν κ. λ. π. τῶν Ἐκκλ. Σχολῶν» (Φ. Ε. Κ. 292]45), 3) «περὶ προαγωγικῶν και ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων, ἐγγραφῶν, ποινῶν κλπ. τοῦ ἀνωτέρου και τῶν κατωτέρων Ἐκκλ. Φροντιστηρίων» (Φ. Ε. Κ. 316]45), 4) «περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ

καὶ ὄρολογίου προγράμματος τῶν διδασκῶν μαθημάτων τῶν κατωτέρων Ἐκκλ. Φροντιστηρίων» (Φ. Ε.Κ. 48]46), 5) «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 14-12-45 Β. Διατάγματος «περὶ προαγωγικῶν καὶ ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων, ἐγγραφῶν, ποιῶν κλπ. τοῦ ἀνωτέρου καὶ τῶν κατωτέρων Ἐκκλ. Φροντιστηρίων» (Φ. Ε. Κ. 108]46), 6) «περὶ ἀναλυτικοῦ καὶ ὄρολογίου προγράμματος τῶν Ἐκκλ. Σχολῶν» (Φ. Ε. Κ. 171]46), 7) «περὶ ἀναλυτικοῦ καὶ ὄρολογίου προγράμματος τῶν διδασκῶν μαθημάτων τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλ. Φροντιστηρίου» (Φ.Ε.Κ. 202]1946), 8) «περὶ τοῦ ἀριθμοῦ εἰσακτέων εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικά Φροντιστήρια» (Φ. Ε.Κ. 290]1946). Διὰ τῶν ὧς ἄνω Β. Διαταγμάτων ἐρρυθμίσθησαν πλήρως τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν τρόπον εἰσαγωγῆς σπουδαστῶν εἰς τὰς Ἐκκλ. Σχολὰς καὶ τὰ Φροντιστήρια, τὴν φοίτησιν, τὰ διδασκῶν μαθήματα, τὰς ἐξετάσεις κ. λ. κ.

Βάσει τῶν ἀνωτέρω Νομοθετημάτων ἐπετύχωμεν ἐν μέσῳ πολλῶν καὶ μεγάλων δυσχερειῶν τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τῆς Α' τάξεως τεσσάρων ἐπιταξίων Ἐκκλ. Σχολῶν, ἐν αἷς ἐγγράφονται μαθηταὶ ἔχοντες ἀπολυτήριον ἐπιταξίου δημοτικοῦ σχολείου, ἦτοι: α') Κορίνθου μὲ 88 μαθητάς, β') Χανίων μὲ 43 μαθητάς, γ') Εἰάνθης μὲ 19 μαθητάς, δ') Ἁγίας Ἀναστασίας—Χαλκιδικῆς 1 μὲ τὰς τέσσαρας πρώτας τάξεις καὶ μὲ 110 μαθητάς, ἐπὶ πλέον δὲ ε') καὶ τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου Βελλᾶς μὲ 20 μαθητάς. Δυστυχῶς, παρὰ τὰς καταβληθείσας μεγάλας προσπάθειάς, δὲν ἐπετύχωμεν τὴν ἐπαναλειτουργίαν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ριζαρείου Σχολῆς, λόγῳ ἐπιτάξεως τοῦ κτιρίου αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο προτείνωμεν ὅπως ἡ Σ. Ἱεραρχία ἀξιῶσιν τὴν ἄμεσον ἀποδέσμευσιν τοῦ κτιρίου καὶ τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ εἰς τὸν προορισμὸν του. Οὐχ ἦτιον δὲν ἐδιδάσαμεν νὰ ἀναλάβωμεν προσωπικῶς τὴν εὐθύνην τῆς ἐκ τῶν ἐνότων ἐνάροξες τῆς λειτουργίας τοῦ διταξίου Ἀνωτέρου Ἐκκλ. Φροντιστηρίου τῆς Ριζαρείου μὲ 70 ὑποψηφίους Ἱερεῖς, τελειοφοίτους γυμνασίου καὶ διδασκαλείου, ἐν τῷ ὁποίῳ διδάσκουσιν οἱ καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου. Τέλος ἐπετύχωμεν τὴν λειτουργίαν ἐπὶ διταξίων κατωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων, ἐν οἷς ἐγγράφονται ὑποψήφιοι Ἱερεῖς ἔχοντες ἀπολυτήριον τοῦ σχολαρχείου ἢ τῶν ἀντιστοιχῶν τάξεων τοῦ γυμνασίου, ἦτοι: α') Κορίνθου μὲ 120 μαθητάς, β') Λαμίας μὲ 100 μαθητάς, γ') Χανίων μὲ 40 μαθητάς, δ') Κερκύρας μὲ 42 μαθητάς, ε') Βελλᾶς μὲ 30 μαθητάς, στ') Ἁγίας Ἀναστασίας μὲ 30 μαθητάς, καὶ ζ') Εἰάνθης μὲ 4 μόνον μαθητάς. Ἐν συνόλῳ τὰ Ἐκκλ. Φροντιστήρια παρασκευάζουσι 436 ὑποψηφίους Ἱερεῖς, οὓς θὰ πα-

1) Ἡ Σχολὴ καὶ ἡ Μονὴ τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας ἀποφάσκει τῆς Ἱεραῆς Συνόδου ἀπεδοθήσαν εἰς τὸν κανονικὸν Μητροπολίτην Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου, ἡ δὲ Γεν. Διευθύνσις Θερησκευμάτων κατοχυρώσασα τὴν περιουσίαν τῆς Μονῆς διέδωκε τὰς προσόδους αὐτῆς διὰ τὴν συντήρησιν καὶ λειτουργίαν τῆς Ἐκκλ. Σχολῆς καὶ τοῦ Ἐκκλ. Φροντιστηρίου Ἁγίας Ἀναστασίας διὰ τοῦ ἀπὸ 30-4-1946 Ν. Διατάγματος ἀριθμ. 8 (Φ.Ε.Κ. 143]1946).

ραδώσωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὸν προσεχῆ Δεκέμβριον.

Ἡ ἀρχὴ τῆς λειτουργίας τῶν ἀνωτέρω Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν καὶ Φροντιστηρίων ὑπῆρξε δυσχερεστάτη, διὰ τε τὰς ἄλλας γνωστὰς ἐλλείψεις, δι' ἃς οὐδὲν ἢ πλημμελῶς ἐλειτούργησαν καὶ πολλὰ δημόσια σχολεῖα, ὡς καὶ διὰ τὴν καθυστέρησιν τῆς χορηγήσεως τῶν σχετικῶν πιστώσεων ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου καὶ διὰ τὴν ἀνεπάρκειαν αὐτῶν, ἀνερχομένων μόνον εἰς 40.000 δραχ. μηνιαίως δι' ἕκαστον μαθητὴν. Ἐντεῦθεν ἠγγέρθησαν μεμψιμοιρίαι τινές, εὐροῦσαι ἀπήχησιν καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Λύναμα ὅμως νὰ διαβεβαιώσω, ὅτι οὐδεμία ἐνέργεια παρελείφθη εἴτε ἐκ μέρους τῆς Γεν. Διευθύνσεως Θερησκευμάτων, εἴτε ἐκ μέρους τῶν ἐχόντων Σχολὰς καὶ Φροντιστήρια Σεβ. Ἱεραρχῶν, καὶ μάλιστα τῶν Σεβ. Ἱωαννίνων, Κορινθίας καὶ Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὁρους, διὰ τὴν ἀριωτέραν ὁργάνωσιν καὶ τὴν κατὰ τὸ δυνατόν κανονικὴν λειτουργίαν τῶσαν σχολείων καὶ τῶν οἰκοτροφείων αὐτῶν ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος καὶ ἐν μέσῳ τῶν γνωστῶν μεταπολεμικῶν, οικονομικῶν ἰδίων, δυσχερειῶν. Ἀλλὰ πρὸς ταῦς μεγάλας οικονομικὰς δυσχερεῖαις συνηγήσαμεν ἐπίσης μεγάλην δυσκολίαν καὶ ἐξακολουθοῦμεν σφαιραντῶντες ἐτι καὶ εἰς τὴν ἐξέυρεσιν καὶ τὸν διορισμὸν τοῦ καταλλήλου διδασκτικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς. Ἐκπαιδεύσεως. Ἡ μὲν Ἐκκλησία δὲν ἠδυνήθη νὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν τὸ αἰτηθὲν διοικητικὸν καὶ διδασκτικὸν προσωπικόν, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀποτελεῖται κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ ζηλωτῶν Κληρικῶν, τὸ δὲ Γενικὸν Λογιστήριον ἀρνεῖται νὰ χορηγήσῃ τὴν ἀπαιτουμένην πίστωσιν διὰ τὸν διορισμὸν αὐτοῦ. Διὰ ταῦτα, ἐνῶ συμφώνως τῇ ἰσχυροῦσιν νομοθεσίᾳ τὸ διδασκτικὸν προσωπικὸν τῶν Ἐκκλ. Σχολῶν καὶ Φροντιστηρίων ὡς καὶ τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου Βελλᾶς πρέπει νὰ ἀποτελεῖται ἐξ 146 ἐν συνόλῳ καθηγητῶν, σήμερον εἶναι διορισμένοι καὶ ὑπηρετοῦσι μόνον 47 μετὰ τινων ἀπεσπασμένων ἐκ σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἐνῶ δὲ τὸ βοηθητικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν πρέπει νὰ ἀποτελεῖται ἐκ 56 ἐν συνόλῳ ὑπαλλήλων, σήμερον εἶναι διορισμένοι μόνον 10. Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ Σ. Ἱεραρχία θὰ συστήσῃ τὴν ὑπὸ τῶν Ἱ. Μητροπόλεων οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν Οἰκοτροφείων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν καὶ Φροντιστηρίων, εἰς τὰ ὁποῖα παρέχονται ὑπὸ τοῦ Κράτους λίαν ἀνεπαρκεῖς πιστώσεις, ἐπὶ πλέον δὲ θὰ ἐνισχύσῃ καὶ τὴν προσπάθειαν τῆς Γεν. Διευθύνσεως Θερησκευμάτων διὰ τὸν διορισμὸν καὶ τοῦ ὑπολοίπου διδασκτικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἵνα δυνηθῇ αὕτη νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοὺς προσδοκωμένους καρπούς.

Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν καὶ Φροντιστηρίων ἰδρυθῆ τὸν παρελθόντα Μάρτιον διὰ τοῦ προειρημένου Α. Ν. 1142]46 Ἐκκλ. Σχολὴ μετὰ Φροντιστηρίου καὶ ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Προσοῦ, ὁρισθείσης τῆς ἐνάροξες τῆς λειτουργίας αὐτῶν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου. Ἐπειδὴ δ' ὅμως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας ἐγγνώρισε

τῷ Ὑπουργεῖῳ ὅτι ἐν Πrouσσῶ δὲν ὑφίστανται αἱ ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, προτείνουмен ὅπως μεταφερθῆ ἡ ἔδρα αὐτῶν, καὶ δὴ τῆς μὲν Σχολῆς εἰς Λαμίαν, ἐνθα λειτουργεῖ μόνον Φροντιστήριον, τοῦ δὲ Φροντιστηρίου εἰς Θεσσαλονίκην, ἐνθα ἐπιβάλλεται νὰ λειτουργήσῃ ὡς κατώτερον διὰ τὸ προσεχὲς σχολ. ἔτος 1946—47, ἀπὸ δὲ τοῦ μεταπροσεχοῦς σχολ. ἔτους νὰ μετατραπῆ καὶ λειτουργήσῃ ὡς ἀνώτερον Ἐκκλ. Φροντιστήριον πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τῶν Ἰ. Μητροπόλεων τῆς Βορείου Ἑλλάδος. Τοιοῦτοτρόπως, ἐξασφαλισθείσης τῆς λειτουργίας ἐν Βορείῳ Ἑλλάδι τεσσάρων Ἐκκλ. Φροντιστηρίων, δύο Ἐκκλ. Σχολῶν καὶ ἐνὸς Ἱεροδιδασκαλείου, ἀποβαίνει ἐντελῶς περιττὴ ἡ ὑπὸ ἐνίων Σεβ. Ἱεραρχῶν αἰτηθεῖσα ἴδρυσις καὶ ἄλλων Φροντιστηρίων ἐν αὐτῇ, ὡς ἐντελῶς δὲ ἀτυχῆ καὶ ἀναχρονιστικὴν πρέπει νὰ χαρακτηρίσωμεν, ἐπὶ τὸ ἐπιεικέστερον, τὴν ὑποβληθεῖσαν πρότασιν περὶ ἰδρύσεως Φροντιστηρίων κατὰ Μητροπόλεις, μελλόντων νὰ λειτουργήσωσι κατὰ τὸν τύπον τῶν παλαιῶν γνωστῶν προπαρασκευαστικῶν Σχολῶν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἐξηναγκάσθημεν ὑπὸ τῆς ἐνεστώσης ὑψίστης καὶ κατεπειγουσῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀνάγκης νὰ δεχθῶμεν διὰ τὴν ταχεῖαν πλήρωσιν τῶν ἑκατοντάδων κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῆς Βορείου Ἑλλάδος—εἰς τὰ Φροντιστήρια τῆς ὁποίας προσήλθον καὶ φοιτῶσι μόνον 64 ὑποψήφιοι Ἱερεῖς ἔχοντες ἀπολυτήριον σχολαρχείου—ἦτο νὰ ἐπιτραπῆ διὰ Νόμου ὅπως γίνωσι δεκτοὶ εἰς αὐτὰ μόνον διὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος 1946—47 καὶ ὑποψήφιοι Ἱερεῖς κεκτημένοι ἀπολυτήριον ἐξαταξίου δημοτικοῦ σχολείου, προοριζόμενοι δι' ἐνορίας τῆς Βορείου Ἑλλάδος ἀνευ δικαιώματος μεταθέσεως εἰς ἑτέρας Μητροπόλεις. Τοιοῦτοτρόπως διὰ τῶν μελλόντων νὰ ἀποφοιτήσωσιν ἐκ τῶν Ἐκκλ. Φροντιστηρίων μέχρι τοῦ Ἰουνίου 1947 ὑποψηφίων Ἱερέων ὑπολογίζεται ὅτι θὰ καλυφθῶσιν ὅλα σχεδὸν τὰ ἐκ τοῦ πολέμου κενὰ ἐν τῷ Ἐφημεριακῷ μας Κλήρῳ. Τέλος ὑπολείπεται, μετὰ τὸ εὐτυχὲς ἐθνικὸν γεγονός τῆς ἀποδόσεως τῆς Δωδεκανήσου εἰς τὴν Ἑλλάδα, νὰ ἐπιδιωχθῆ ὑπὸ τῆς Σ. Ἱεραρχίας καὶ τοῦ Ὑπουργείου καὶ ἡ ἴδρυσις Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς καὶ Φροντιστηρίου ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τῆς Πάτμου πρὸς μόρφωσιν τοῦ Κλήρου τῆς Δωδεκανήσου καὶ ἀναβίωσιν τῆς περιφήμου Πατμιάδος Σχολῆς.

Κρίνοντες νῦν γενικῶς τὴν ὑπὸ τῶν Ἐκκλ. Σχολῶν καὶ Φροντιστηρίων παρεχομένην μόρφωσιν εἰς τὸν ἐφημεριακὸν μας Κλήρον εὐρίσκομεν τελείως ἀνεπαρκῆ τὴν ὑπὸ τῶν κατωτέρων Ἐκκλ. Φροντιστηρίων παρεχομένην εἰς ἱεροσπουδαστὰς χαμηλῆς βαθμικῆς μορφώσεως. Ἀλλὰ τὰ κατώτερα Φροντιστήρια ἔχουσι προσωρινὸν χαρακτήρα καὶ περιορισμένην ἀποστολήν, ἰδρυθέντα κυρίως διὰ τὴν ὑπὸ ὑψίστων ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν λόγων ἐπιβαλλομένην ταχεῖαν πλήρωσιν τῶν διαρκούντος τοῦ πολέμου δημιουργηθεισῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων, ὡς καὶ διὰ τὴν βαθμιαίαν μετεκπαιδεύσιν τῶν ἤδη κηχεροτονημένων καὶ ὑπηρετούντων μὴ προσοντούχων Ἱερέων. Ἡ μετεκπαιδεύσις αὕτη κατέστη ὑπο-

χρεωτικὴ ὑπὸ τῶν Νόμων 540)45 ἄρθρ. 28 καὶ 807) 1945 ἄρθρ. 2, ἐναπόκειται δὲ εἰς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας νὰ ἐφαρμόσωσι μετ' αὐστηρότητος τὰς κειμένας ταύτας διατάξεις, ἵνα ἐπὶ τέλους ἐκλείψῃ ἡ μὴ τιμῶσα τὴν Ἐκκλησίαν μας ὑπαρξίς ἐν μέσῳ εἰκοστῶ αἰῶνι ἀμορφῶτων Ἱερέων. Διότι ἰδοὺ πῶς ἐμφανίζεται σήμερον ἀπὸ ἐπόψεως μορφώσεως ἡ κατάστασις τοῦ ἐφημεριακοῦ μας Κλήρου ἐπὶ τῇ βάσει ἐπισήμων στατιστικῶν στοιχείων τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ὁρησκευμάτων καὶ τοῦ Τ. Α. Κ. Ε.: Ἐπὶ συνόλου Ἐφημερίων 7150 :

α) Πτυχιούχοι Θεολογικῆς Σχολῆς	100
β) Φοιτῆταί Θεολογίας καὶ πτυχιούχοι τῆς Ριζαρείου καὶ τῶν ἰσοτίμων αὐτῇ πενταταξίων Ἱερατικῶν Σχολῶν	270
γ) Ἀπόφοιτοι τετραταξίων Ἱερατικῶν Σχολῶν, Διδασκαλείων καὶ Γυμνασίων	500
δ) Ἀπόφοιτοι διταξίων Ἱερατικῶν Σχολῶν καὶ κατωτέρων Ἱερατικῶν Φροντιστηρίων	230
ε) Κεκτημένοι ἐνδεικτικῶν τῶν τριῶν πρώτων τάξεων τοῦ Γυμνασίου	700
στ) Κεκτημένοι ἀπολυτήριον Σχολαρχείου	2.750
ζ) Κεκτημένοι ἀπολυτήριον Δημοτικοῦ Σχολείου	2.570
η) Γνωρίζοντες μόνον ἀνάγνωσιν	30

Ἐπομένως ἐπιτρέπεται νὰ συνεχισθῆ ἡ κατάστασις αὕτη. Εἶναι τελείως ἀπαράδεκτον νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχουσα Ἱερεῖς τῶν ἀνωτέρων πέντε τελευταίων κατηγοριῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπιβάλλεται βαθμηδὸν νὰ ἐκλείψωσι παντελῶς. Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ ἀποκτήσωμεν πεπαιδευμένον ἐφημεριακὸν Κλήρον εἰς μὲν τὰς πόλεις μὲ πτυχίον τῶν δύο Θεολογικῶν Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν μας καὶ τῆς Σχολῆς Χάλκης, εἰς δὲ τὰ χωρία μὲ πτυχίον τῶν ἑπταταξίων Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν ἢ τῶν διταξίων ἀνωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων, εἰς τὰ ὁποῖα θέλομεν μετατρέψῃ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὄλιγον τὰ λειτουργοῦντα κατώτερα Ἐκκλησιαστικά Φροντιστήρια βάσει καταρτιζομένου σχετικοῦ Νόμου. Ἐννοεῖται ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιτραπῆ ἡ Ἐκκλησία τὴν ταχεῖαν ἀλλαγὴν τοῦ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐφαρμοσθέντος συστήματος ἐκπαιδεύσεως τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου διὰ τῶν ἑπταταξίων Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν, τῶν διταξίων ἀνωτέρων Ἐκκλησιαστ. Φροντιστηρίων καὶ τῶν Πανεπιστημιακῶν Θεολογικῶν Σχολῶν, καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει οὐδέποτε πρέπει νὰ ἐπιτρέψῃ μείωσιν τῶν ὡς ἄνω προσόντων τοῦ Ἰ. Κλήρου, μετὰ τὴν βαθμιαίαν μετατροπὴν τῶν προσκαιρῶν κατωτέρων Ἐκκλ. Φροντιστηρίων εἰς ἀνώτερα. Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ καταστῆ συνειδητὴ παρὰ πάντιν ἡ ἀνάγκη, ὅπως καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀποκτήσῃ ἐφημεριακὸν Κλήρον ἰσοστάσιον ἀπὸ πάσης ἐπόψεως πρὸς τὸν Κλήρον τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν, καὶ ἱκανὸν ν' ἀναπτύξῃ εὐρυτάτην ποιμαντικὴν καὶ κοινωνικὴν δράσιν¹. Ἡ ἀπόκτησις

1. Εὐτυχῶς ἡ Σ. Ἱεραρχία, ἀσχοληθεῖσα καὶ περὶ τὴν διαπιστουμένην ἔλλειψιν τοιαύτης δράσεως παρ' εὐαρίθμων Θεολόγων Κληρικῶν, ἀπεφάσισε τὴν ἐπιβολὴν κυ-

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἀφ' οὗτου ὁ Καθηγητὴς κ. Ἀμίλκας Ἀλιβιζάτος ἀπελθὼν ἐπὶ ἀποστολῇ εἰς Ἀγγλίαν καὶ Ἀμερικὴν ἀνέπτυξεν εἰς τὰς ἐκεῖ Ἐκκλησίας τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, αἱ Ἐκκλησίαι αὗται ἔσπευσαν κατὰ καιροὺς νὰ προσφέρουν τὴν κατωτέρω ἀναλυτικῶς ἐκτιθεμένην βοήθειαν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος.

Αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Ἀμερικῆς προσέφερον 15.000 δολλάρια καὶ 135 λίρας Ἀγγλίας, αἱ δὲ Ἐκκλησίαι Ἀγγλίας διακοσίας λίρας. Τὰ ποσὰ ταῦτα διατέθησαν πρὸς πρόχειρον ἐπισκευὴν ἐκ τοῦ πολέμου καὶ τῆς κατοχῆς βλαβέντων ναῶν, ἰδίᾳ τῶν παραμεθορίων Μητροπόλεων, δι' οὓς διατέθησαν μέχρι τοῦδε ἀπὸ ἓν καὶ πλέον ἑκατομμύριον δραχμῶν δι' ἕκαστον.

Ἐπὶ πλέον ἐστάλησαν καὶ εὐρίσκονται πρὸς διάθεσιν παρὰ τῆς οἰκίας Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν σχέσεων μετὰ τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν τὰ ποσὰ τῶν 35.000 δολλαρίων, 6.000 λιρῶν Ἀγγλίας καὶ 55.380 Ἑλβετικῶν φράγκων, τὰ ὅποια πρόκειται κατ' αὐτάς, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ζητηθέντων ἀκριβῶν στοιχείων, νὰ διατεθοῦν διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν κατεστραμμένων ναῶν τῶν πλέον τῶν ἄλλων δοκιμασθεῖσων περιοχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὸ τὴν κατὰ τὰς γενομένας ὑποδείξεις μερικὴν συνδρομὴν τοῦ ἀναξιοπαθοῦντος Κλήρου αὐτῆς.

Ἐπίσης ἐστάλησαν τρόφιμα καὶ εἶδη ρου-

τοιούτου Κλήρου δὲν θέλει συναντήσῃ μεγάλας δυσχερείας, ἰδίως μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀνάληψιν τῆς μισθοδοσίας αὐτοῦ καὶ τὴν προσδοκωμένην βελτίωσιν αὐτῆς, ἣν ὀφείλει νὰ ἐπιδιώξῃ καὶ ἐπιτύχῃ ἢ Σ. Ἱεραρχία, ἐφ' ὅσον ἡ οἰκονομικὴ ἐξασφάλις ἀναμφισβητήτως εἶναι μία—καὶ ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας ἢ πρότι—ἐκ τῶν προϋποθέσεων πρὸς προσέλκυσιν ἀξίων καὶ μεμορφωμένων Κληρικῶν. Ἐὰν πάντες οἱ Σεβ. Ἱεράρχαι κατανοήσωσιν τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς ἀποκτίσεως μεμορφωμένου ἡμερησιακοῦ Κλήρου καὶ θελήσωσιν νὰ ἐργασθῶσι σοβαρῶς καὶ δι' ὅλων τῶν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἀφθόνων μέσων πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην, φρονοῦμεν ὅτι ἔχουσι δημιουργηθῆ πᾶσαι αἱ ἄλλα προϋποθέσεις διὰ τὴν ἐντός ὄχι πολλῶν ἔτων ἀπόκτησιν τοιούτου Κλήρου.

Τὸ Β' μέρος εἰς τὸ ἐπόμενον

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
Γενικὸς Διευθυντὴς Θρησκευμάτων

ρῶσεων, ὡς ὑποβιβασμὸν κλπ., κατὰ τῶν θεολόγων ἐφημερίων οἱ ὅποιοι ἀρκούνται μόνον εἰς τὸ τελετουργικὸν μέρος καὶ δὲν ἀναπτύσσουσιν ἕτερον πινάκον, οἷον κήρυγμα, κατήχησιν, ἐξομολόγησιν, φιλανθρωπίαν κλπ. Ἀναμένεται ὅτι οἱ Σεβ. Μητροπολίται θὰ ἐφαρμόσωσιν μετ' αὐστηρότητος τὴν ὁμοφώνως ληφθεῖσαν ἀπόφασιν ταύτην.

χισμοῦ ἰκανὰ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος πρὸς διάθεσιν δι' αὐτῆς εἰς τὸν λαὸν τῶν διαφόρων Μητροπόλεων, ἥτις ἤρξατο γινομένην.

Ὡσαύτως ἐφωδιάσθη ἡ Ἐκκλησία διὰ τοῦ ἀναγκαιοῦντος χάρτου πρὸς ἔκδοσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτῆς περιοδικῶν, χάρις δ' εἰς τὴν ἀποστολὴν τούτου καθίσταται δυνατὴ καὶ αὐτὴ ἢ ἐπανεκδόσις τῆς «Ἐκκλησίας».

Εἰς τὰς διαφόρους Θεολογικάς καὶ Ἱερατικάς μας Σχολὰς, κατὰ τὰς γενομένας ὑποδείξεις τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἀλιβιζάτου, ἀπεστάλησαν σειραὶ ὀλόκληροι βιβλίων καὶ περιοδικῶν θεολογικῶν πρὸς πλουτισμὸν τῶν βιβλιοθηκῶν αὐτῶν.

Παραλλήλως πρὸς ταῦτα, ὁ κ. Ἀλιβιζάτος ὑπέδειξε τὴν ἀνάγκην τῆς σπουδῆς τῶν ἀποφοίτων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου εἰς Ἀμερικὴν καὶ Ἀγγλίαν καὶ αἱ ὡς ἄνω Ἐκκλησίαι προθύμως ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὴν τοιαύτην ὑπόδειξιν. Ἦδη εἰκοσὰς ὑποτρόφων εἶναι ἔτοιμοι νὰ ἀναχωρήσωσιν εἰς Ἀμερικὴν κυρίως καὶ Ἀγγλίαν δι' ἀνωτέρας Θεολογικὰς σπουδὰς, ἐξασφαλισθείσης πλήρως τῆς ὑλικῆς δαπάνης τῶν σπουδῶν, τῆς συντηρήσεως καὶ τοῦ ταξιδίου των. Ἐλπίζεται ὅτι οἱ νέοι οὗτοι Θεολόγοι εἰδικῶς καταρτιζόμενοι, θὰ ἐπιστρέψουν διὰ νὰ ἐνισχύσωσιν τὰ στελεχῆ τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ἐργαζόμενα πρὸς ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἀναγέννησιν τῆς ἑλληνικῆς χριστιανικῆς κοινωνίας.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν σχέσεων μετὰ τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν δηλοῖ ὅτι αἱ ἀναγραφείσαι εἰς τινὰς ἐφημερίδας πληροφορίαι περὶ τοῦ ὑφάσματος διὰ τὰ ρέσα τοῦ Κλήρου τῆς Ἑλλάδος ἐν σχέσει πρὸς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

Αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Ἀγγλίας ἐξήντησαν πᾶσαν ἐκ μέρους αὐτῶν ἐνέργειαν, ὅπως ἐξασφαλισθῇ διὰ τῆς Οὐνρα τὸ ἀναγκαῖον πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ποσὸν ὑφάσματος καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι εὐγνώμων διὰ πᾶσαν τοιαύτην ἐνέργειαν τεινοῦσαν εἰς εὐνοϊκὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου, τὸ ὅποιον προσέκρουσε μέχρι τοῦδε εἰς παντοίας τεχνικὰς δυσχερείας. Ἐξ ἄλλου, ὡς ἀναγράφεται εἰς ἄλλην στήλην, ἡ βοήθεια εἰς ρευστὸν χρήμα ἐκ τριακοσίων πενήκοντα πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀμερικῆς καὶ Ἀγγλίας, ἀποσταλεισῶν διὰ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἀμίλκα Ἀλιβιζάτου, ἢ προσφορὰ διὰ τοῦ ἰδίου 20 καὶ πλέον πλήρων ὑποτροφῶν, συμπεριλαμβανουσῶν ἀκόμη καὶ τὰ ἔξοδα ἐπιστροφῆς, εἰς Ἀμερικὴν καὶ Ἀγγλίαν καὶ ἡ χορήγησις μεγάλου ποσοῦ βιβλίων καὶ περιοδικῶν, τυπογραφικοῦ χάρτου διὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ περιοδικὰ καὶ ἄλλας ἐκκλησιαστικὰς ἐκδόσεις καὶ παντοίας ἄλλης βοηθείας εἰς τρόφιμα καὶ ἐνδύματα καταδεικνύουν τὴν χριστιανικὴν ἀλληλεγγύην τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀγγλίας καὶ Ἀμερικῆς πρὸς τὴν δεινοπαθήσασαν ἐκ τοῦ πολέμου καὶ τῆς κατοχῆς Ἐκκλησίαν μας καὶ ἀποτελοῦν στοιχειώδη ὑποχρέωσιν εὐγνωμοσύνης αὐτῆς πρὸς ἐκείνας.

Διὰ πάντα ταῦτα ἡ Ἐπιτροπὴ ἡμῶν, διερμηνεύουσα τὰ αἰσθήματα Κλήρου καὶ λαοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐκφράζει τὴν βαθεῖαν αὐτῆς εὐγνωμοσύνην

πρὸς τὰς Ἐκκλησίας Ἀμερικῆς καὶ Ἀγγλίας διὰ τὴν παρεχομένην πολυτιμωτάτην συνδρομὴν κατὰ τὰς κρίσιμους ταύτας στιγμὰς τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 16 Σεβρίου 1946

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
† Ὁ Στόου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ Α. Σ. ΑΝΙΒΙΖΑΤΟΣ
† Ὁ Πατρὸν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ
† Ὁ Ἐδέσσης ΠΑΝΤΕΛΗΜΩΝ
ΙΩΑΝΝ. ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Ἡ Ἀλληλεγγύη

Τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν

Αἱ ἀνωτέρω ἀνεφερόμεναι πλοῦσαι δωρεαὶ τῶν Ἀμερικανικῶν καὶ Ἀγγλικῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς τὴν δεινοπαθοῦσαν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἀποτελοῦν δεῖγμα οὐσιωδέστατον τοῦ ἐπικρατοῦντος ὑπὲρ τὰς ἀνθρωπίνους ἀθλιότητας πραγματικοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος εἰς τὴν ἀληθῶς χριστιανικὴν οἰκουμένην.

Ὁ ἄρτι λήξας πόλεμος καὶ αἱ συνέπειαι τοῦ ὑπῆρξαν διὰ πάσας τὰς χώρας τοῦ κόσμου καταστρεπτικά· τὴν χειροτέραν ὅμως τύχην εἶχον αἱ κατεχόμεναι χώραι, αἱ ὁποῖαι ὑπέστησαν τὴν ὕβριν, τὴν πίεσιν καὶ τὴν καταστροφὴν οὐχὶ ἀπλῶς στρατιωτικῶς κατεχομένων χωρῶν, ἀλλὰ τὴν δῆωσιν καὶ καταστροφὴν ἐκ μέρους βαρβαρικῶν ὀρδῶν, χειροτέρων τῶν διὰ τῶν μεσαιωνικῶν τῶν προγόνων γενομένων καὶ αἱ ὁποῖαι μετέβαλον εἰς ράκη κράτη βαίνοντα μὲ γοργὸν ρυθμὸν εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀνασυγκρότησιν μετὰ τὰ δεινὰ τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου.

Κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν ἡ μᾶλλον δοκιμασθεῖσα χώρα ὑπῆρξεν ἡ μικρὰ Ἑλλάς, ἡ ὁποία τὴν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν δικαιοσύνην πεποιθήσιν τῆς καθῶς καὶ τὴν συνεργασίαν τῆς πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τοῦς δυνυχας τοῦ θηρίου τῆς Ἀποκαλύψεως, τὸ ὁποῖον ἐνεφάνισαν αἱ ἀπαίσια *δλοκληρωτικά* προσπάθειαι, ἐπλήρωσεν ἀντὶ βαρυτάτου τιμήματος. Διότι ἀκριβῶς διὰ τὴν θέσιν καὶ ἀντίληψιν τῆς αὐτῆς οἱ βάρβαροι κατακτεταὶ τῆς οὐδενὸς ἐφείσθησαν καὶ ὁ τριπλοῦς ζυγὸς τῆς (γερμανικὸς, ἰταλικὸς, βουλγαρικὸς) ἀφῆκαν ἐρείπια ἐπὶ ἐρείπιων· ἐρείπια ὑλικά, ἐρείπια πνευματικά, ἐρείπια ἠθικά.

Τὸ μέγεθος τῶν ἐρειπίων καθορίζει ἀπολύτως καὶ τὸ μέγεθος τῆς τεραστίας ἐργασίας τῆς ἀνασυγκροτήσεως, τὴν ὁποῖαν ἔχει πρὸ αὐτῆς ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, καὶ ἰλιγγίᾳ τις πραγματικῶς πρὸ τῆς ἐκτάσεως τῆς καταστροφῆς, τοῦ ὑπερμεγέθους ἀριθμοῦ τῶν ὑφισταμένων προβλημάτων καὶ τῆς ἐπιτακτικότητος τῆς ὀριστικῆς λύσεως αὐτῶν πρὸς ἀποφυγὴν πλήρους καὶ ὀριστικῆς καταστροφῆς.

Οὐδαμῶς παραδοξὸν ὅτι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ταγοὶ εὐρίσκονται πρὸ ἀπορίας καὶ ἀπελπιστικῆς πολλᾶκις προσπαθείας ἀντιμετωπίσεως τοῦ πρὸ αὐτῶν τεραστίου ἔργου τῆς ὑλικῆς, πνευ-

ματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀνασυγκροτήσεως.

Ἡ γενικὴ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία χαρακτηρίζεται ὡς τὸ ὀλιγώτερον ἀθλιεστάτη, καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ἐξ ἰδίων ὑλικῶν μέσων ἀντιμετώπισιν καὶ τῶν ἀπαραιτητῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν πρὸς καὶ προχειροτέραν ἔστω ἀποκατάστασιν τῶν μεγίστων ζημιῶν εἰς ναοῦς, ἐκκλησιαστικὰ κτίρια καὶ ἰδρύματα.

Ἡ ἠθικὴ ἀπαθλίωσις, τὴν ὁποῖαν ἀφῆκεν εἰς τὴν χώραν ἡ ἐντατικὴ καὶ μεμελετημένη τῶν ἀχρείων κατακτητῶν μας προσπάθεια, καθιστᾷ τὴν ἠθικοποίησιν ἰδίᾳ τῆς νεολαίας δυσχερεστάτην, διότι, πλὴν ἄλλων, ἡ διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου ἐπιδιωχθεῖσα πνευματικὴ κατάπτωσις διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς λειτουργίας τῶν σχολείων, τῆς μὴ ἐκδόσεως καταλλήλων βιβλίων καὶ περιοδικῶν κλπ. συνετέλεσεν ὥστε ἐπὶ ἱκανὴν περίοδον νὰ μὴ καταστῇ ἡ Ἐκκλησία ἱκανὴ νὰ παρασκευάσῃ τὰ κατάλληλα ὄργανα διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἀντιμετώπιζε τὴν τεραστίαν ἐργασίαν, ἡ ὁποία ἀνοίγεται πρὸ αὐτῆς καθ' ὅλας αὐτὰς τὰς κατευθύνσεις.

Καὶ ἰδοὺ ὅτι εἰς τὴν κρίσιμωτάτην αὐτὴν στιγμήν αἱ Χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι τῶν δύο μεγάλων χωρῶν καὶ συμμάχων μας, τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἀγγλίας, σπεύδουν μὲ καρδίαν πλήρη χριστιανικῆς διαθέσεως καὶ χεῖρα γεμάτην μὲ τὰ προχειρότερα μέσα τῆς χριστιανικῆς τῶν συνδρομητῶν νὰ ἔλθουν ἄρωγοὶ εἰς τὴν καταβαλλομένην προσπάθειαν πρὸς ἀνόρθωσιν καὶ ἀνασυγκρότησιν τῆς καταστραφείσης ζωῆς, εἰς τὴν ὁποῖαν τόσον σπουδαῖον μέρος πρέπει νὰ ἔχη ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ διὰ νὰ δυνηθῇ ὁσφ τὸ δυνατόν περισσότερον νὰ στηριχθῇ ἡ νέα ζωὴ ἐπὶ πραγματικῶς χριστιανικῶν βάσεων.

Τὴν ὑλικὴν ἀνάγκην σπεύδουν ὅλοι αἱ χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι καὶ αἱ ἐν Ἀμερικῇ καὶ αἱ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ αἱ ἐν Καναδοῦ νὰ θεραπεύσουν, ἔστω καὶ μερικῶς, στέλλουσαι τὰ ἀναγραφόμενα ποσά, δι' ὧν ἔστω καὶ προσωρινῶς θὰ ἐπουλωθοῦν τὰ κτιριακὰ τραύματα τῶν ναῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτιρίων καὶ ἰδρυμάτων διὰ νὰ ἐπαναλάβουν τὸ ταχύτερον, ἐν ἀνάγκῃ καὶ στοιχειωδῶς, τὴν ἐργασίαν τῶν καὶ τὴν πνευματικὴν, ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν τῶν ἀποστολῶν.

Ἐπὶ πλέον ὑλικὴ βοήθεια παντοῦ εἶδους κατέφθασε διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ Ἐκκλησία ἐκ μέρους τῶν διδασκόντων καὶ αἰσθανομένων τὴν δύναμιν τοῦ ὑψίστου νόμου καὶ τοῦ θεμελιώδους δόγματος τοῦ Χριστοῦ «τῆς ἀγάπης», νὰ ἔλθουν ἄρωγοὶ εἰς τὰ ἀνίσχυρα μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἀνεξαρτήτως διαφορῶν δόγματος καὶ ἐκκλησιαστικῆς ὁργανώσεως. Σημαντικαὶ ἀνάγκαι ἀντικρύζονται μὲ τὴν μεγαλυτέραν φροντίδα καὶ ἀποστέλλεται συνεχῶς βοήθεια σημαντικὴ εἰς βιβλία, περιοδικὰ, εἶδη ἐφοδιασμοῦ τῶν Θεολογικῶν καὶ Ἱερατικῶν μας Σχολῶν πρὸς ταχύτεραν καὶ τελειότεραν λειτουργίαν αὐτῶν διὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν

ἀναγκαιούντων διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἐπείγουσων ἐκκλησιαστικῶν ἀναγκῶν ὀργάνων.

Ἐπὶ πᾶσι τούτοις, ὁμᾶς ὀλόκληρος ἐξ εἴκοσι νεαρῶν θεολόγων γίνεται μὲ τὴν μεγαλυτέραν προθυμίαν δεκτὴ ὑπερπερισσῶς καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐξασφαλιζομένη οικονομικῶς εἰς Ἀμερικανικὰ καὶ Ἀγγλικὰ Πανεπιστήμια διὰ νὰ σπουδάσουν ἐπὶ τριετίαν καὶ πλήρως κατηρητισμένοι νὰ ἐπιστρέψουν διὰ νὰ ἀναλάβουν ὑπεύθυνον ποιμαντορικὴν ἐργασίαν καὶ δρᾶσιν ὑπὸ τὸ φῶς τῶν νεωτέρων προόδων τῆς ποιμαντορικῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μερίμνης ὡς αὕτη ἔχει ἀναπτυχθῆ εἰς τὰς ἄνω πεπολιτισμένας χώρας, εἰς τὰς ὁποίας ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ σπουδαιότερος παράγων τῆς κοινωνικῆς ζωῆς καὶ προόδου.

Ὅλα δὲ αὐτὰ μὲ τὴν μεγαλυτέραν προθυμίαν καὶ τὴν χριστιανικωτέραν διάθεσιν, μὲ τὴν ὁποίαν ἀνταπεκρίθησαν αἱ Ἐκκλησίαι τῶν ὡς ἄνω χωρῶν, ἅμα ὡς ἐγνωρίσθη εἰς αὐτάς διὰ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἀμίλκα Ἀλιβιζάτου ἢ κατάστασις καὶ αἱ ἄμεσοι ἀνάγκαι τῆς Ἐκκλησίας μας, ὡς αὐτὰ ἐδημιουργήθησαν ἐκ τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἀπαισίας κατοχῆς.

Ἡ λέξις εὐγνωμοσύνη πρὸς τὰς Ἐκκλησίας αὐτάς καὶ τὸ ἀποτελοῦν αὐτάς χριστιανικὸν πλήρωμα εἶναι ἀνίσχυρος διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα κατέχουν τὴν Ἐκκλησίαν, τὸν τε Κλῆρον καὶ τὸν λαὸν αὐτῆς, πρὸς τὰς ἀδελφὰς χριστιανικὰς Ἐκκλησίας, τὰς τοιαύτην χριστιανικὴν ἀλληλεγγύην ἐπιδεικνυούσας πρὸς τὴν ἀναξιοπαθοῦσαν καὶ μαρτυρικὴν Ἐκκλησίαν μας.

Ἐξ ἄλλου ἰσχυροτέρα ἐπικύρωσις καὶ ἔμπρακτος ἐφαρμογὴ τοῦ ὑψίστου νόμου τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ δὲν ἐγένετο μέχρι τοῦδε. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ παρακινῶν τὰς Ἐκκλησίας διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλας συναντίληψιν, θὰ ἠγάλλετο βλέπων αὐτὴν λαμβάνουσαν τόσον πανηγυρικὴν ἔκφρασιν.

Εἴτ' τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀδελφῶν χριστιανῶν τῶν ξένων χωρῶν, δι' ὧν ὄντως δοξάζεται τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν διὰ τῆς ἐπὶ τῆς γῆς οὕτω ἐκδηλουμένης εὐδοκίας παρ' ἀνθρώποις.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ «Ἐκκλησία».

Ἄρδέντων τῶν κωλυμάτων, πρὸς τὰ ὁποῖα κατὰ τοὺς διαρρεῦσαντας μῆνας προσέκοπτεν ἡ συνέχισις τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐπισήμου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας Δελτίου, αὕτη πραγματοποιεῖται ἀπὸ τοῦ παρόντος φύλλου καὶ δὲ ἐξακολουθήσῃ ἐφεξῆς τακτικῶς.

Σπάνιον Ἰωβιλαῖον.

Περὶ τὰ μέσα Νοεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους ἡ Α.Σ. ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιος ἠντιόχησε νὰ συμπληρώσῃ τεσσαρακονταετίαν ἀρχιερατικῆς διακονίας. Ἀπὸ τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Λήμων, εἰς τὴν διακυβέρνησιν τῆς ὁποίας ἐτάχθη τὸ

πρῶτον ὑπὸ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ταχέως προαχθεὶς εἰς τὴν διαποίμανσιν τῶν πιστῶν τῆς ὀνομαστῆς μακεδονικῆς πρωτευούσης, ἐπὶ τρεῖς καὶ πλέον δεκάδας ἐτῶν διηύθυνε τὸ ἐκκλησιαστικὸν αὐτῆς σκάφος ἐν καιροῖς μεστοῖς μεγάλων ἱστορικῶν γεγονότων μετὰ σπανίας συνέσεως καὶ σοφίας, λευκανθεὶς ἐν πολυτρόποις ὑπὲρ τοῦ λαχόντος αὐτῷ ποιμνίου μερίμναις, τοῦ γενικοῦ ἀπολαύων σεβασμοῦ καὶ ἀμερίστου ἀγάπης. Ἐμπλεως κεδνῶν βουλευμάτων ὁ γεραρὸς Ἰεράρχης, ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν τελεῖ φορὸς τῶν σεβασμίων παραδόσεων τῆς Ἀγιοπάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας, ὅθεν καὶ ἐπέχων θέσιν Μέντορος ἐν ταῖς τάξεσι τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεραρχίας ἤχηθη ἐπ' ἐσχάτων ὑπὸ τῶν καιρικῶν περιστάσεων ἐπὶ τὴν τῆς Διοικούσης Ἱερᾶς Συνόδου προεδρείαν, καθ' ἣν τὰ μάλιστα συνετέλεσεν εἰς τὴν εὐδόωσιν πολλῶν παρ' ἡμῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ἡ «Ἐκκλησία» ὑποβάλλουσα τῇ Α. Σεβασμοῦ τῆς τὰ βαθύτατα αὐτῆς συγχαρητήρια ἐπὶ τῷ σπανίῳ Ἰωβιλαίῳ, εὐχεται αὐτῇ μακρότητα ἡμερῶν ἐν ὑγείᾳ ἀμυγῆ.

Ὅ,τι ἀνεμένετο.

Διὰ διατάγματος τοῦ βουλγαροῦ ὑπουργοῦ τῶν θρησκευμάτων ἀπηγορεύθη ἡ διδασκαλία τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων εἰς τὰ βουλγαρικὰ σχολεῖα, ὡς λόγος δὲ τοῦ μέτρου τούτου ἀναφέρεται ἐν τῇ σχετικῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει, ὅτι «τὸ βουλγαρικὸν κράτος ἀναγνωρίζει πλήρη ἐλευθερίαν εἰς πάντα νὰ πιστεύῃ ὅ,τι δῆποτε θέλει. Ἐφ' ὅσον ὅμως εἰς τὰ σχολεῖα τῆς χώρας ὑπάρχουν παιδία, τῶν ὁποίων οἱ γονεῖς ἀκολουθοῦν διάφορα θρησκευτικὰ δόγματα, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ γίνωνται εἰς τὰ σχολεῖα θρησκευτικαὶ διδασκαλαὶ οἰουδήποτε εἶδους. Ἐκείνοι οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ δώσουν εἰς τὰ τέκνα των θρησκευτικὴν μόρφωσιν, δύνανται νὰ τὸ πράξουν κατ' ἰδίαν». Καὶ διεμαρτυρήθη μὲν κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως ὁ βούλγαρος Ἐξάρχος Σεβ. κ. Στέφανος, ὡς ἦτο ἐπόμενον, χαρακτηριστικῶς αὐτὴν «ὡς ἄστοχον καὶ ἐγκύμονα σοβαρῶν συνεπειῶν, τῶν ὁποίων τὰς εὐθύνας ὀφείλου νὰ ἀναλογισθοῦν οἱ βούλγαροι κυβερνήται», ἀλλ' εἶνε ἀμφίβολον ἂν τὸ πνεῦμα τῆς δπισθῆν τοῦ σοβιετικοῦ ἄρματος συρομένης μεταπολεμικῆς Βουλγαρίας θὰ καταστή δυνατόν νὰ παλινορθώσῃ. Ἡδὴ ἡ βουλγαρικὴ Σοβρανίε ἐξώρισε τὸν Θεὸν ἀπὸ τοῦ τέως βουλγαρικῶν Σύνταγμα, ἀντικαταστήσασα αὐτὸν διὰ τοῦ «λαοῦ» τῆς βουλγαρικῆς «λαοκρατίας»: «ὀρμιζόμεθα εἰς τὸν λαὸν καὶ ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς Πατριδος»! Ἐξ ἄλλου, ἐν Τσεχοσλοβακίᾳ ὁ κομμουνιστῆς ὑπουργὸς τῆς Ἐκπαίδεσεως, ὁμιλῶν εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, ἀνήγγειλεν ὅτι, ἀποκλειομένου τοῦ χωρισμοῦ μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Κράτους, τοῦτο ἐβελτίωσε τοὺς μισθούς τοῦ κλήρου τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ ἠύξησε τοὺς μισθούς τῶν καθηγητῶν τῶν θεολογικῶν σχολῶν, ἐκηρύχθη ὅμως ὡς μὴ ἀνεκτὴ ἡ Ἐδαγγελικὴ Ἐκκλησία ὡς χιτλερικὴ, καὶ οἱ ναοὶ τῆς θὰ δοθοῦν εἰς ἄλλας στερομένας αὐτῶν τοπικὰς ἐκκλησίας. Διὰ τὴν ἐν τῷ κράτει ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἐηλώθη ὅτι εἰσέρχεται εἰς νέον στάδιον, λόγῳ τῆς προσεγγισεῶς τῆς πρὸς τὴν ἐν Ρωσίᾳ ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Μετά την διεξαγωγή του δημοψηφίσματος της 1 μεσοϋντος μηνός ή Α.Μ. ο 'Αρχιεπίσκοπος 'Αντιβασιλεύς διεβίβασε προς την Α. Μ. τόν Βασιλέα εις Λονδίον τό ακόλουθον τηλεγράφημα :

Συγχαίρων θερμώς τη 'Υμετέρα Μεγαλειότητι δι' αποτέλεσµα δημοψηφίσματος, επικαλοῦμαι ἐκ βαθύων τό φῶς και τήν ἐπίσχυρον του Σωτήρος Χριστού εις τόν νέον δρόµον Αὐτῆς.

Ἡδὴ θεοῶν τεµατιθεῖσαν τήν μεταβατικὴν περίοδον, δι' ἣν ἐκλήθη να συνεχίσω τό ἔργον του 'Αντιβασιλέως, και συνεπῶς λήξασαν τήν ἐν τούτῳ ἀποστολήν μου, ὑπολαμβάνω χρέος μου, ἀποδιδόµενος και πάλιν εις τὰ ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ κύρια καθήκοντά μου, να εὐχαριστήσω ἀπαξ ἐτι τήν 'Υμετέραν Μεγαλειότητα και εὐχηθῶ ὅπως τὰς ἡμέρας και τὰ ἔργα Αὐτῆς σκέπη ἐν τῇ χάριτι και εὐλογία Αὐτοῦ ὁ Παντοδύναμος Θεός προς δικαίωσιν τῶν θνητῶν και εὐημερίαν και δόξαν τῆς Πατρίδος μας.

'Η Α. Μ. ὁ Βασιλεύς ἀπήγγησεν ὡς ἐξῆς :

«Βαθύτατα συγκενηµένος ἐξ 'Υμετέρων εὐχῶν, πέποιθα εις Παντοδύναμον Θεόν δι τά µε βοηθήσῃ εις τό τραχὺ ἔργον, ὅπερ πρόκειται να ἀναλάβω. Ἀµα τῇ ἐπαρόδῳ μου εις προσφιλή μου Πατρίδα θέλω ἀποδεχθῆ τήν κατάθεσιν τῆς ἐντολῆς, δι' ἣς ἐπεφράσθη 'Υµᾶς κατά τήν κρίσιμον περιστάσιν τῶν τελευταίων δύο ἐτῶν. Ἀπό τοῦδε ὅµως ἐπιθυµῶ να ἐκφράσω εις 'Υµᾶς τὰς εὐχαριστίας μου εὐχαριστίας και συγχαρητήρια διὰ τήν ἐπιτυχή διεξαγωγήν μιᾶς ἐξόχου ὑπηρεσίας, ἣν προσεφέρατε εις τό 'Ἔθνος».

'Η Α.Μ. ὁ 'Αρχιεπίσκοπος 'Αντιβασιλεύς ἀνταποδίδον τήν ἐπίσκεψιν του ναυάρχου Τζῶν Κάσσαντυ τήν γενομένην τῇ 5ῃ Ἰσταµένου μηνός ἐπεσκέφη αὐτόν τήν 12ῃν µεσηµβρινήν τῆς ἐπιούσης ἐπί του ἀεροστανοφόρου «Φραγκλίνος Ρουδβελτ», ἐφ' οὗ ἐγένετο δεκτός µετά τῶν προσηκουσῶν τιµῶν.

— Ἐπί τῇ βᾶσει τῶν διατάξεων του ἀπό 30 'Απριλίου ἐ.ἐ. Ν.Δ. «περὶ διαθέσεως κληρικῶν θεολόγων προς θεράπειαν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν Βορείου Ἑλλάδος και ἐπαρχιῶν και ρυθμίσεως ἐκκλησιαστικῶν τιῶν ζητηµάτων», ἀπεσπᾶσθησαν κατόπιν προτάσεως τῆς 'Ι. Συνόδου και ἀποφάσεως του κ. 'Υπουργοῦ Θρησκευµάτων και 'Εθνικῆς Παιδείας οἱ κάτωθι ἄγαμοι κληρικοὶ θεολόγοι, ὑπηρετοῦντες ὡς ἐφημέριοι τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς 'Αθηνῶν, δι' ἐν ἔτος ὡς Ἴεροκήρυκες εις τὰς ἐφεξῆς σηµειουµένας ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Βορείου Ἑλλάδος: 1) 'Ελευθερουπόλεως ὁ Φιλήμων Ζέης, 2) Σισανίου και Σιατίστης ὁ 'Ανδρέας Πανταλέων, 3) Νευροκοπίου ὁ 'Ιωακείµ Λουκάς, 4) Παραµυθίας ὁ 'Αντώνιος Τσίγκας, 5) Φωκίδος ὁ Κων/νος 'Αργιανίτης, 6) Κοζάνης ὁ Εὐσέβιος Μπιλάλης, 7) Βεργίας ὁ Σπ. Σγουρόπουλος, 8) 'Αλεξανδρουπόλεως ὁ Α. Σταθακάρος, 9) Διδυμοτείχου ὁ Κοσµᾶς Κλαβίδης, 10) Κασσανδρείας ὁ 'Ηλίας Οἰκονόµου, 11) 'Ελασσῶνος ὁ Γερµανός Τζερεφός, 12) Ζιχνῶν ὁ Καλ. Μαχαιριώτης, 13) Κίτρους ὁ 'Ανθ. Μαχαιριώτης, 14) Μαρωνας ὁ Εὐτύχ. Παπαγιαννίδης, 15) Καστορίας ὁ Γρηγ. Θεοχαρίδης, 16) 'Εδέσσης ὁ Γεώργ. Δελύγκας, 17) 'Ιωαννίνων ὁ Νικόδ. Βαλληνδράς, 18) Σιδηροκάστρου ὁ Γεωρ. Δημητρόπουλος, 19) Παραµυθίας ὁ Κυπρ. Παπαδόπουλος, 20) Τρικάλων ὁ Γεράσ. Γαρμπῆς, 21) Σερρών ὁ Κύριλλος Σοφτᾶς, 22) Φιλίππων ὁ Παντελ. Μαρτύρης, 23) Σάνθης ὁ 'Ιωάσαφ Σίφων και 24) Γυθείου ὁ 'Αθαν. Κοντογιάννης.

— Ἐκ τῶν συγκεντρωθέντων ὑπό τῆς ἀρµοδίας 'Υπηρεσίας του 'Υπουργείου Θρησκευµάτων και 'Εθνικῆς Παιδείας στοιχείων ἐξάγεται, ὅτι οἱ εις τὰς ἐφεξῆς σηµειουµέναις ἐπαρχίαις ἐκτελεσθέντες κατά τήν ἐμπόλεμον περίοδον κληρικοὶ ἀνέρχονται εις 235: 'Αρχιεπισκοπῆς 'Αθηνῶν ἐξετελέσθησαν 5. 'Αττικῆς και Μεγαρίδος 1. Αἰτωλίας 6. 'Αργολίδος 2. 'Αρτης 7. Βεργίας 7. Γόρτυνος 3. Γρεβενῶν 2. Γυθείου 3. Δημητριάδος 2. Διδυμοτείχου 2. Δρυϊνουπόλεως 1. Δράµας 7. 'Εδέσσης 3. 'Ελασσῶνος 4. Ζιχνῶν 3. Θεσσαλιώτιδος 8. Θηβῶν 3. 'Ιωαννίνων 8. Καλαβρυτῶν 6. Καρυστίας 2. Κασσανδρείας 3. Καστορίας

9. Κερκύρας 2. Κεφαλληνίας 2. Κισσάμου 1. Κίτρους 6. Κορινθίας 15. Κρήτης 3. Κυδωνίας 2. Λάμπης 1. Λαρισσῆς 8. Μαρωνας 1. Μεσσηνίας 9. Ναυπακτίας 2. Νικολέως 3. Σάνθης 2. Πατρῶν 1. Παραµυθίας 9. Πολυανῆς 13. Ρεθύµνης 2. Σάμου 1. Σερβίων και Κοζάνης 3. Σερρών 6. Σιδηροκάστρου 8. Σισανίου 5. Σπάρτης 1. Τρικλης 8. Τριφυλλίας 5. Φθιώτιδος 8. Φιλίππων 2, Φλωρίνης 7. Φωκίδος 2. Χαλκίδος 1.

— Δι' ἐγκυκλίου του 'Υπουργείου Θρησκευµάτων και 'Εθνικῆς Παιδείας παρεκλήθησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται τῆς 'Επικρατείας ὅπως ἐν συνεργασίᾳ µετά τῶν οἰκείων Νομοµηχανικῶν καταρτίσωσι λεπτομερεῖς πίνακας τῶν καταστραφέντων ἱ. ναῶν κατά τήν ἐμπόλεμον περίοδον, ἵνα καταστή δυνατός ὁ ἀκριβῆς ὑπολογισµός τῆς ἀπαιτηθεσοµένης διὰ τήν ἀνοικοδόµησιν αὐτῶν δαπάνης.

— Δι' ἐτέρας τηλεγραφικῆς ἐγκυκλίου παρεκλήθησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται ὅπως ἀποστείλωσιν εις τήν Γεν. Δ/σιν Θρησκευµάτων φωτογραφίας τῶν καταστραφέντων τοῦτων ἱ. ναῶν, ἵνα δι' αὐτῶν καταστή γνωστόν τό μέγεθος τῆς καταστροφῆς των εις εὐρύτερον κοινόν.

— Κατόπιν ἐπιμόνων ἐνεργειῶν τῆς 'Ι. Συνόδου και του 'Υπουργείου Θρησκευµάτων ἐνεκρίθη ὑπό τῆς Διευθύνσεως Ἰματισμοῦ του 'Υπουργείου 'Εφοδιασµοῦ ἡ παροχή τῆς ἀναγκαίουσῆς ποσότητος ὑφάσµατος δι' ἐν ἐξώρασσον δι' ἕκαστον κληρικόν και μοναχόν. Τό 'Υπουργεῖον Θρησκευµάτων και Παιδείας παρεκάλεσε διὰ τηλεγραφικῆς 'Εγκυκλίου τους Σεβ. Μητροπολίτας ὅπως γνωρίσωσιν αὐτῶ ὡς τάχιστα τόν ἀκριβῆ ἀριθµόν τῶν κληρικῶν και μοναχῶν τῆς περιφερείας των, καθ' ὅσον ἡ διανοµή πρόκειται να ἀρχίσῃ ἐντός τῶν προσεχῶν ἡµερῶν. Καταβάλλονται παραλλήλως προσπάθειαι ὅπως χορηγηθῶν και εις τους ἐφημερίους εἶδη ὑποδύσεως.

— Τήν 20ῃν Δεκεμβρίου 1945 συνεπληρώθησαν ἑκατόν ἔτη ἀπό του θανάτου του Μεγάλου Διδασκάλου του Γένους και 'Εθνικοῦ Εὐεργέτου Νεοφύτου Δούκα. Εἰς τὰς 19 'Ιανουαρίου ἐ. ἐ. ἐωρτάσθη ἐπισηµως ἡ ἐκατονταετηρίς αὐτοῦ εις τὸν Φιλολογικόν Σύλλογον «Παρασῶδες» πρωτοβουλία τῆς 'Ηπειρωτικῆς 'Εταιρείας συµμετεχόντων τῶν 'Ανωτάτων 'Εκπαιδευτικῶν Ἰδρυµάτων, καθ' ἣν παρέστησαν ἡ Α. Μ. ὁ 'Αρχιεπίσκοπος 'Αντιβασιλεύς κ. Λαµασκηνός, πολλοὶ ἐπίσημοι και πλῆθος κόσμου. Ἐπλεξαν τό ἐγκόµιον του τιµωµένου ὁ Πρύτανις του Πανεπιστηµίου 'Αθηνῶν κ. Δημήτριος Μπαλάνος ἐκ µέρους τῆς 'Ηπειρωτικῆς 'Εταιρείας και του Πανεπιστηµίου, ὁ κ. Καλλιτσουνακῆς, Ἀντιπρόεδρος τῆς 'Ακαδηµίας 'Αθηνῶν ἐκ µέρους τῆς 'Ακαδηµίας και ὁ κ. Ι. Καραβίας ἐκ µέρους του Παρασῶδου. Ὁ δὲ καθηγητῆς του Κολλεγίου 'Αθηνῶν κ. Σοφοκλῆς Λάλης ὁμίλησε διὰ μακρῶν ἀναπτύξας τὸν βίον τήν δρᾶσιν και τήν προσωπικότητα του Νεοφύτου Δούκα.

Τήν δὲ 27ῃν του αὐτοῦ μηνός μερίµνη τῆς 'Ηπειρωτικῆς 'Εταιρείας, παρισταµένου και του Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ριζαρείου Σχολῆς, ἐψάλη τρισάγιον ἐπί του τάφου του Δούκα ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ και κατετέθη δάφνινος στέφανος, προσφωνήσαντος δι' ὀλίγων τῶ συγγενοῦς του Δούκα κ. Ν. Γεωργιάδου, συμβούλου τῆς 'Ηπειρωτικῆς 'Εταιρείας.

Ὅλγια τινα περὶ του Νεοφύτου Δούκα θά δημοσιευθῶσιν ἐν τῷ ἐποµένῳ φύλλῳ.

Μητρόπολις Μιτυλήνης

Προσκήσει του Πρωτοσυγκελλεύοντος τῆς 'Ι. Μητροπόλεως Μιτυλήνης Γενικοῦ 'Αρχιερατικοῦ 'Επιτρόπου αἰδ. Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Ἐμμανουὴλ Μιτυληναίου οἱ θεολόγοι καθηγηταὶ του Γυμνασίου Μιτυλήνης κ. κ. Τζιριδῆς, Βερβέρης και Λινός συνελθόντες κατά 'Ιανουάριον ἐν τοῖς γραφείοις τῆς Μητροπόλεως συνεσκέψθησαν ἐπί τῆς ὁργανώσεως του κατηχητικοῦ ἔργου, τῆς πυκνώσεως του θείου κηρύγµατος, τῆς ἀποτελεσµατικωτέρας συμβολῆς τῶν λαϊκῶν θεολόγων εις τό πολυσχεδέστατον ἔργον τῆς Μητροπόλεως, τῆς ἐξευρέσεως τῶν μέσων γενικωτέρας χριστιανικῆς ἐπιδράσεως ἐπί τῆς σπουδαίουσῆς νεολαίας. Κριθείσης δὲ ἐπιβεβληµένης τῆς προσωπικῆς συμβολῆς ἕκαστου αὐτῶν εις τό ἔργον τῆς 'Εκκλησίας ἐπ' ὠφελείᾳ

οὐ μόνον τῆς νεότητος, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐνηλικίου πληρώματος γενικότερον, καθορίσθησαν τὰ τῆς διδασκαλίας, τοῦ κηρύττου ἐν τε τοῖς ναοῖς καὶ διὰ τὸν στρατόν, τὰ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τῶν μαθητῶν, τῆς συμμετοχῆς τούτων εἰς τὰ θεία μυστήρια καὶ τὰ τῆς ἐπιδράσεως ἐπὶ τοῦ ἤθους τῶν μαθητῶν καὶ τῆς νεολαίας καθ' ὅλον κατὰ τὴν ἐξουσιοδοτημένην ζώνην. Ἐπίσης ἀπεφασίσθη ἡ συμμετοχὴ ὁμάδος τῶν ἐν Λέσβῳ θεολόγων, εἰς τὴν θέαν νὰ προσληφθῶσι καὶ οἱ ἐκτὸς τῆς συσκέψεως ταύτης ἐν τῇ νήσῳ ἐργαζόμενοι ἢ ὅπως δήποτε διαμένοντες συνάδελφοι.

ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου συνεκροτήθη καὶ ἄλλη σύσκεψις μετὰ τῶν Ἑπιμασιστῶν Μιτυλήνης κ. κ. Παρασκευάδου καὶ Χατζηγεωργίου, τῶν Ἐπιθεωρητῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῶν περιφερειῶν Λέσβου κ. κ. Κεχαγιᾶ καὶ Τουρνά καὶ τοῦ καθηγ. κ. Αἰνοῦ. Κατ' αὐτὴν ἐθεωρήθη ἐπιβαλλομένη, σημερον μάλιστα, ἡ ἀσκησις ἰδιαίτερα: φροντίδος διὰ τὴν ὑγιὰ καλλιέργειαν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος τῆς νεολαίας, ἀνεγνωρίσθη ὁ θεσμὸς τῶν Κατηχητ. Σχολείων ὡς ἐπιβοηθητικὸς τοῦ ἔργου τῶν σχολείων, ἐνεκρίθη δ' ὁ ἐθισμὸς τῶν μαθητῶν εἰς τὴν δημοσίαν λατρείαν διὰ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τῶν, οὕτως καθορίσθησαν διάφοροι μεθοδολογικὰ λεπτομέρηται, οἱ δ' ἐπιθεωρηταὶ τῶν σχολείων ἀνέλαβον νὰ ἐκδώσωσι τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας διὰ τοὺς διευθυντὰς τῶν σχολείων τῆς νήσου.

Ἡ Α.Σ. ὁ Μητροπολίτης Μιτυλήνης κ. Ἰάκωβος, εἰς τὴν ὑπεβλήθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν συσκέψεων, ἐνέκρινεν ἐξ ὁλοκλήρου τὰς ἀποφάσεις καὶ συνεχάρη τοὺς συσκεφθέντας διὰ τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις. «Κατὰ τὰς πονηρὰς ἡμέρας, ἃς διερχόμεθα καὶ καθ' ἃς τὰ ἀφηνιάσαντα ἀναρχικὰ στοιχεῖα παρασύρουν εὐχερῶς τοὺς ἀπειροκόμους παιδῆς καὶ τὰς παιδικὰς εἰς τὰς παγίδας αὐτῶν, εἶναι παρήγορον—λέγει ἡ Α.Σ. ἐν τῇ ἐγκριτικῇ μητροπολιτικῇ αὐτοῦ πρὸς τοὺς συσκεφθέντας ἐγγράφῳ—ὅτι ὑμεῖς, οἱ τὰ νόματα τῆς θεολογίας καὶ τῆς ἄλλης ἀμα παιδείας ἐμπειροτισμένοι, προσέχεσθε ἐπίκουροι εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας πρὸς διάσωσιν τῆς νεολαίας ἑκατέρου τῶν φύλων ἀπὸ τῶν σατανικῶν πλεκτανῶν τοῦ ὀλέθρου, ἃς ἔστησαν οἱ πονηροὶ υἱοὶ τοῦ σκότους, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι».

Δι' ἄλλου αὐτοῦ ἐγγράφου πρὸς τοὺς διευθυντὰς καὶ διδασκάλους τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς ἐπαρχίας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, ἐγκρίνων τὸ ὑποβληθέν αὐτῷ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῆς διδασκαλίας ὅλης, συνέστησεν ὡς ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τοῦ διδακτικοῦ ἔργου τὴν ἐμπρακτικὴν ἀνέπτυξιν καὶ ἀσκήσιν τῶν ἀρετῶν τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάτης, ὡς καὶ τῶν εὐκαιριῶν τῆς ἐκδηλώσεως αὐτῶν. Ὡς τοιαῦτα δ' εὐκαιρία ὑπεδείχθησαν ὁ καταρχὴν παιδικῶν ἐκκλησιαστικῶν χορῶν, ἡ συμμετοχὴ τῶν μαθητῶν εἰς τὴν διακόσμησιν τῶν ναῶν κατὰ τὰς μεγάλας ἐορτάς, ἡ διοργανώσις ἐπισκέψεων εἰς τὰ κοινωφελῆ Ἰδρύματα καὶ ψυχγωγικῶν ἐκδρομῶν, ἐδικαὶ παιδικαὶ λειτουργίαι κ. ἄλλ.

Μητρόπολις Σισανίου καὶ Σιατίστης

Γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Σιατίστης, ὅτι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἰάκωβος ἀναλαβὼν τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπεδόθη ἀμέσως εἰς τὸ βαρὺ ἔργον τῆς ἀνασυστάσεως τῆς ἀπὸ τριετίας διαλελυμένης Μητροπόλεως διὰ τῆς περισυλλογῆς τῶν εἰρηκίων καὶ τῆς ἀνορθώσεως τῶν κακῶς ἐχόντων. Καθ' ἃ πληροφοροῦμεθα, τὸ Μητροπολιτικὸν οἶκον ληλητηθὲν κατ' ἐπανάληψιν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς Κατοχῆς ὑπὸ τῶν κατακτητῶν κατεστράφη τέλει καὶ κατὰ τὴν περιόδον τῆς Ἐαμοκρατίας κατεδαφίσθη πολυθρόνον πάντων τῶν ὑλικῶν τοῦ κτηρίου, πάντα δὲ τὰ ἐπιπλά, σκευῆ, τὰ ἀρχαῖα τῆς Μητροπόλεως, τοῦ TAKE, τοῦ ΟΔΕΠ καὶ τῶν διαφόρων κληροδοτημάτων, οὗδ' αὐτῶν τῶν ἱστορικῶν κωδικῶν ἐξαιρουμένων, διηρπάγησαν ἢ κατεστράφησαν. Ἐκ τῶν 83 Κοινοτήτων τῆς Ἐπαρχίας αἱ 36 ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ πυρός, ἄλλαι μὲν ὑπὸ τῶν κατακτητῶν, ἄλλαι δὲ ὑπὸ τῶν ἀναρτῶν. Ἐκ τῶν λοιπῶν αἱ περισσότερα εἶναι ἡμικατεστραμμένα. Ἐκ τῶν ἐγορακῶν ναῶν οἱ 11 κατεστράφησαν ἐξ ὁλοκλήρου διὰ πυρός καὶ 29 ἀπεγυμνόθησαν δι' ἀλλεπαλλή-

λων λεηλασιῶν, ἐκ δὲ τῶν ἐφημερίων ἑπτὰ ἐξετελέσθησαν, ἐν οἷς καὶ ὁ ὀργανοκοντούτης ἱερεὺς Ἀντώνιος Χριστόπουλος, ἐφημέριος τῆς Κοινοτήτος Τοιάδος, τὸν ὅποιον ἔκανον ζῶντα. Ἡ Α.Σ. ὁ Μητροπολίτης εὐρεθεῖς ἐν μέσῳ εἰρηκίων ὑλικῶν καὶ ψυχικῶν ἐστρεφεν ἀμέσως τὴν προσοχὴν του εἰς τὸ ζήτημα τῆς συνδιαλλαγῆς τῶν χριστιανῶν διὰ τῆς καταπαύσεως τῶν κατῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτου ἐπεδόθη εἰς τὸ πικρὸν κήρυγμα. Πλήθην χριστιανῶν ἀδιακρίτως πολιτικῶν πεποιθήσεων κατακλύζον τοὺς ναοὺς διὰ νὰ ἀκούσῃν τὸ θεῖον κήρυγμα. Διὰ τῶν ἐκ' Ἐκκλησίας ὁμιλιῶν του, τῶν ποιμαντορικῶν ἐγκυκλίων του, τῆς ἀρροσκοπικῆς ἐπαφῆς, ἣν ἔσχε μετὰ τοῦ εκπαιδευτικοῦ κόσμου, τῶν διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν διαφόρων Συλλόγων, Σωματείων καὶ Ὄργανώσεων, τῆς πολιτικῆς ἀποχώσεως, μεθ' ὧν κατ' ἐπανάληψιν συνεργάσθη, καθιέρωσε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀποφυγὴν ἐν τῇ μέλει ἀποκλήσεσιν καὶ ἀνεργλίῃσιν καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν Ἐπαρχίαν τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν γαλήνην. Ὡς πρὸς τὴν παροχὴν τῆς ὑλικῆς βοηθείας συνεργάσθη διὰ μακρῶν μετὰ τοῦ Ὑποδιοικητοῦ τῆς Ὑψηλῆς Θεσσαλονίκης κ. Συβλεῖ, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ὑψηλῆς Κοζάνης κ. Charman καὶ τοῦ Γεν. Διοικητοῦ Δυτικῆς Μακεδονίας κ. Ἀνδρεάδη καὶ ἐπέτυχε νὰ ἀποσταλοῦν εἰς τὴν ἔδραν τῆς ἐπαρχίας του ἀπὸ τοῦ παρ. μηνὸς Ὀκτωβρίου καθυστερούμενα τρόφιμα πρὸς μεγάλην ἀνακούφισιν τοῦ ποιμνίου του. Ἡδὴ ἀσχολεῖται ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων τοιαύτων παραγόντων μετὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν παιδικῶν Συστημάτων, τὴν λειτουργίαν νυκτερινῆς Σχολῆς ἀπόρων παιδῶν, τὴν ἰδρυσιν φυλοπτόχου Ταμείου, τὴν παροχὴν ἱατρικῆς περιθάλψεως εἰς τὰ πυροκαπνιστὰ χωρία κατὰ τρόπον συστηματικὸν διὰ τῆς λειτουργίας μονίμων ἱατρειῶν εἰς τὰ μεγαλεῖτερα κέντρα τῆς Ἐπαρχίας, τὴν σύστασιν ὀργανισμοῦ ὑδρεύσεως τῆς πόλεως Σιατίστης καὶ τὴν ἰδρυσιν φιλοanthρωπικοῦ ὀργανισμοῦ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα Σιατίστης», εἰς ἃ θὰ συγχωνευθῶν τὰ κληροδοτήματα Σαζίνη, Ἰωαννίδου καὶ Χατζηιωαννίδου, μετὰ κύριον σκοπὸν τὴν συντήρησιν Νηπιοτροφείου, Γηροκομείου, Λαϊκῶν ἱατρειῶν καὶ Σχολῆς Ταπητοουργίας.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Οἱ ὄροι συνδρομῶν θὰ δημοσιευθῶσιν εἰς προσεχὲς φύλλον.

Οἱ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου μισθοδοτούμενοι κληρικοὶ θὰ λαμβάνωσι τὸ φύλλον δωρεάν.

= Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α =

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ περὶ Ἱ. ναῶν καὶ ἐφημερίων νόμου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα ἵνα καταλάβωσι τὰς κενὰς θέσεις τῶν ἐφημερίων τῶν ἐνοριῶν: Κοιμ. Θεοτόκου Βαλτετσίου, Κοιμ. Θεοτόκου Χρυσοβιτίου, Ἀγ. Παρασκευῆς Ἀλωνισταίων καὶ Τιμ. Προδρόμου Λεωνιδίου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα προσόντα.

Ἐν Τριπόλει τῇ 21 Αὐγούστου 1946.

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Προκόπιος

Ἱ. Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ περὶ Ἱ. ναῶν καὶ ἐφημερίων νόμου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα ἵνα καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας ἁγίου Γεωργίου τῆς ὁμωνύμου Κοινοτήτος ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα προσόντα. Ἐν Τριπόλει τῇ 4 Σεπτεμβρίου 1946.

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Προκόπιος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Η. Σ. ΜΑΝΩΛΕΣΣΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΥΠΟΣ: ΦΟΙΝΙΚΟΣ, ΑΡΟΝΝΑΤΟΥ 4.